

Faşizme, Emperyalizme, Feodalizme, Ataerkiye ve Her Türden Gericiliğe Karşı

PARTİZAN

Sayı: Eylül 2023/98 Siyasi Dergi Fiyatı: 40 TL ISSN: 2149-12181216

- ✓ Kitleler İçin Kitlelerle Birlikte; Deprem Dayanışma Deneyimi
- ✓ Rojava Devrimi ile Uyanışa Geçen Bir Halk Gerçeği
- ✓ İdeolojik Sorunlar, Devrimcilik-Reformizm ve Kaypakkaya Gerçeği

PARTIZAN

Faşizme, Emperyalizme, Feodalizme, Ataerkiye ve Her Türden Gericiliğe Karşı
PARTİZAN

Sayı
Eylül 2023/98

Yaygın Süreli
ISSN: 2149-1216

NİSAN YAYIMCILIK VE BASIM SAN. LTD. ŞTİ

Yönetim Yeri:

Mecidiyeköy Mh. Mecidiye Cd. No 15, Daire 17, Akbaşlı Apt. Şişli/İstanbul

Telefon : 0212 293 73 76

e-posta: nisanyayimcilik@hotmail.com

Sahibi ve Yazışleri Müdürü: Vedat Yeler

BASKI: Ezgi Matbaacılık Basın San. Tic. Ltd. Şti.

Adres: Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sk. No:10/A Blok Yenibosna/İstanbul

Tel: 0212 452 23 02 Fax: 0212 654 94 13, ezgimatbaa@gmail.com

İçindekiler

•Sunu	5
•Yüzyıllık Sömürü, Zulüm, Katliam ve Soykırım!.....	9
•Kitleler İçin Kitlelerle Birlikte; Deprem Dayanışma Deneyimi.....	17
•Rojava Devrimi ile Uyanışa Geçen Bir Halk Gerçeği.....	33
•İdeolojik Sorunlar, Devrimcilik-Reformizm ve Kaypakkaya Gerçeği	51
•Kaypakkaya'nın Açtığı Yolda Yürümek İzlediği Bilimsel Tutumla Mümkündür	67

Sunu

Yeni bir sayımızla daha birlikteyiz. Bir önceki sayımızın üzerinden epeyce bir zaman geçmiş bulunuyor. Öncelikle bu gecikme için okuyucularımıza bir özür borçluyuz.

Geride kalan süre içinde gerek coğrafyamızda gerekse de Ortadoğu ve dünyada, halkları, ezilen ulusları, işçi sınıfı ve emekçileri doğrudan etkileyen pek çok gelişmeye tanık olduk. Emperyalist hegemonya mücadelesi kesintisiz bir şekilde sürgit devam etti. Bugüne değin pek çok bölge ve ülkede daha çok vekalet savaşları şeklinde yaşanan çatışmalar, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ile açık bir savaşa dönüştü.

NATO/AB'nin askeri, lojistik ve siyasi olarak destek verdiği dahası savaşa sürüklediği Ukrayna ile Rusya arasındaki savaş uzun yıllardan sonra emperyalistler arasındaki rekabet mücadelesinde fiili, doğrudan bir çatışmanın yaşanmasını da beraberinde getirdi. NATO'nun Rusya'yı kuşatarak tecrid etme hamlesine Rus emperyalizminin verdiği yanıt Ukrayna'ya doğrudan girmek ve savaşın fitilini ateşlemek oldu. Bu anlamıyla savaş, bir tarafında Rus emperyalizmi ve onun arkasında duran Çin ve İran gibi gerici güçler ile diğer tarafta NATO/AB ve ABD arasında süregelen bir savaş niteliği taşıyor.

Milyonlarca insanın yerinden yurdundan göç etmesine, yüz binlercesinin yaşamını yitirmesine neden olan savaşın dünya halklarının savaşı olmadığına şüphe yok.

Berimizde bu savaş devam ederken Türk hakim sınıfları da her zaman yaptıkları gibi esasta ABD'nin yanında saf tutarken diğer yandan arabulucu rolünü oynamayı ve fırsattan azami istifade etmeyi ihmal etmedi. Bir yandan

tahıl koridoru için uzlaştırıcı diğer taraftan Ukrayna'ya İHA ve SİHA satan bir pozisyon aldı. Türk burjuvazi tıpkı geçmişte yaptığı gibi bugün de çatışma, işgal ve savaşın halklara getirdiği yıkım ve acıya değil ortaya çıkan rantın nasıl devşirileceğine kafa yormaktadır.

Bu süreç tüm şiddetiyle devam etmektedir. Kısa vadede de sular durulacak gibi de durmamaktadır.

Savaş, sınırların ötesinde cereyan etse de coğrafyamız işçi ve emekçileri bundan fazlasıyla etkilenmiştir. Çığ gibi artan enflasyon, giderek düşen alım gücü artık açlık noktasına ulaşan yoksulluk ve yoksunluk, derinleşen ekonomik krizin sadece birkaç izdüşümü olmuştur. Çeşitli milliyet ve inançlardan halkımız bu sorunlarla boğuşurken egemen sınıflar ise rant, yağma ve talan politikalarına, Akbelen'de, Çanakkale'de, Cudi'de ve Dikmece'de daha fazla ağırlık vermiştir.

Aralarındaki klik ve iktidar mücadelesi 14-28 Mayıs Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde varılan bir uzlaşıyla sonuçlanmış görünmektedir. AKP/MHP faşist koalisyonu yedeğine aldığı Millet İttifakı ile önümüzdeki dönemde kaptan köşkünde oturmayı garantilemiştir. Böylelikle TC devleti ikinci 100 yıla İslamcı-faşist bir siyasi tahakkümün liderliğinde girmiş olacaktır. Dergimizin ilk makalesi bu sürece ilişkindir.

2023 yılı coğrafyamız açısından acı, yıkım ve ölümün yaşandığı bir yıl olmuştur.

6 Şubat Maraş merkezli iki deprem ve ardından da 20 Şubat'ta Antakya merkezli depremle 10 ilde yüzbinlerce bina yıkılmış, büyük bir yıkım tablosu ortaya çıkmıştır. Resmi rakamların aksine deprem bölgesinde yüzbinlerce insan yaşamını yitirmiştir.

Bu sürecin acı ve yıkım tablosunun diğer yüzünde, emekçilerin birbirine uzanan dayanışma ve direniş söz konusu olmuştur. Dergimizin ikinci makalesi bu süreç içinde Proleter Hareketin yürüttüğü çalışmalara dairdir.

Diğer yandan geride bıraktığımız dönem içinde Türk burjuvazi, ekonomik ve siyasal alanda her sıkıştığında Kürt ulusunun kazanımlarına saldırarak buradan ürettiği şovenizm ve milliyetçilik rüzgarıyla toplumsal sorunların üstünü örtmeye çalışmıştır. Rojava'ya yönelik işgal saldırısı neredeyse gündemden hiç düşmemiştir.

Dergimizin üçüncü makalesi işgal saldırılarının gölgesinde Rojava'da Ermeni halkının örgütlenme deneyimine ilişkin bir özet niteliği taşımaktadır.

Bu yıl Komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın Amed zindanında 90 gün-

lük işkencelerle katledilişinin 50. yild n m d r. Tam yarım asır önce faşizm Kaypakkaya'yı fiziken ortadan kaldırarak onu yok etmeyi denemiştir. Ne var ki aradan geçen süre içinde kitapları, resimleri, türküleri yasaklanan, siluetine bile tahammül edilemeyen Kaypakkaya yok edilememiş aksine işçi ve emekçilerin gönlünde daha fazla yer edinmiştir.

Kaypakkaya'nın siyasal yaşamının adeta  zeti niteliğindeki "Hesaplaşma, Kopuş ve Yeni Bir Yol" şiarıyla Ocak ayından itibaren örülen 50. yıl çalışmaları gerek coğrafyamızda gerek Rojava'da gerekse de Avrupa'da canlı, dinamik bir sürece ev sahipliği yapmıştır.

Dergimizdeki son iki makale  nder yoldaşın katledilişinin 50. yılı vesilesiyle kaleme alınmıştır.

Dergimizdeki makalelerin ilgiyle okunacağına inanıyoruz. Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere iyi okumalar...

Yüzyıllık Sömürü, Zulüm, Katliam ve Soykırım

100 yıllık tarih, çeşitli milliyet ve inançlardan Türkiye halkının aynı zamanda 100 yıllık var olma, ayakta kalma ve hakkı olan için mücadele etme tarihidir. 100 yıllık tarih, işçilerin, insanca ve onurlu bir yaşam için hiç kesilmeyen direniş nöbetidir.

Türk hakim sınıfları, bu yıl Cumhuriyetlerinin 100. yılını kutluyor. Bilindiği gibi 29 Ekim 2023'te Meclis'te M. Kemal tarafından Cumhuriyet ilan edilmişti. AKP/R.T.Erdoğan tarafından şu sıralar yoğun bir şekilde kullanılan "Türkiye Yüzyılı" ifadesi de geride kalan süreye atıfta bulunuyor. Dahası 100 yıllık "başarı" hikayesinin üzerine yeni bir kapı açma iddiasını da taşıyor.

Kuşkusuz 100 yıllık TC tarihi, kim ve hangi sınıfsal pencereden bakıldığına bağlı olarak farklı biçimlerde okunacaktır.

Türk komprador büyük burjuvazisi ve toprak ağaları penceresinden bakıldığında, 100 yıllık bir başarıdan söz etmek mümkün. Geride kalan 100 yıllık süre içinde egemen sınıflar iktidarlarını, işçi sınıfı ve emekçilerin, Kürt ulusunun, Alevilerin, diğer azınlık milliyet ve inançların, kadın ve LGBTİ+ların üzerinde sürdüregeldiği azgın bir faşizm, korkunç bir sömürü ve buna eşlik eden zulüm politikasıyla ayakta tutmayı başardı.

"Kurtuluş Savaşı"yla bir sosyal devrim tehdidine ve gerçek bağımsızlık ihtimaline karşı, Osmanlı bakiyesi topraklarda yeni bir Cumhuriyet kuran egemen sınıflar, bu devletlerini tam bir asırdır ayakta tutabildi. Ayrıca, uluslararası planda emperyalistler arasında yaşanan hegemonya dalaşında bir şekilde ayakta kalmayı başararak gerektiğinde kurulan yeni dünyada kendilerine yer bularak, Almanya'dan vazgeçip Amerikan emperyalizmiyle iş tutarak bugünlere gelebildiler.

ABD emperyalizmin ileri karakolu misyonunu 1950'lerden bugüne başarılı bir şekilde yerine getirirken diğer yandan da son yıllarda Rus emperyalizmi ile denge politikasını sürdürerek bu güçle de beraber yürümeyi başardılar. Ortadoğu'da Kafkasya'da, Afrika'da, Asya'da ve NATO'nun askeri varlığının bulunduğu hemen her yerde üzerine emperyalistlerin kendilerine verdiği sorumluluğu-görevleri ifa ederek, halklara dönük suçlar söz konusu olduğunda marifetlerini gösterdiler.

Sadece bu da değil. Mustafa Suphi ve yoldaşlarını Karadeniz'de katlederek yarattıkları kan deryası üzerinden yükselen bu 100 yıl içinde; Şeyh Said İsyanı'nı, akabinde iki Ağrı ve '38 Dersim İsyanını bastırmayı da başardılar. Faşizm, devamında '71 devrimci çıkışına Deniz, Mahir ve komünist önder İbrahim Kaypakkaya'yı katlederek fiziki olarak yendi. Sovyetler Birliği'nin Hitler faşizmini yenilgiye uğratmasıyla tüm dünyada giderek yükselen sosyalizm "tehdidine" karşı ön almak için '60 darbesini, gelişen '68 gençlik ve sınıf hareketini bastırmak için '71 darbesini, çığ gibi büyüyen ve gelişen devrimci-sos-

yalist hareketin önünü kesmek adına 12 Eylül AFC'sini de başarıyla yaşama geçirdi.

Elbette 1990'lar boyunca T. Kürdistanı'nda 2 milyona yakın Kürdü, zorla göç ettirerek, köyleri yakıp-yıkarak, Kürt ulusal mücadelesi karşısında önemli bir avantaj kazandılar.

Tüm bu süre içinde işçi sınıfı hareketinin önüne türlü bariyerler koyarak işçilerin hak arayışını zorlaştıracak ne kadar yasa varsa bir bir yaşama geçirerek daha fazla sömürü adına ellerinden geleni yaptılar. Bugünün moda deyimiyle Türkiye'yi "üretim cenneti" haline getirdi. Böylelikle her yıl binlerce işçi, "iş kazası" adı altında iş cinayetinde hayatını kaybetti, taşeron ve esnek çalışma rejimi ile işçi sınıfı ve emekçiler neredeyse kölelik koşullarında çalışır hale geldi.

100 yılın beşte birinden fazla bir periyoduna imza atan AKP iktidarı ile, neoliberal politikalar doğrultusunda kıyılar, hazine arazileri, yeraltı kaynakları emperyalistlere peşkeş çekildi, satılmayan KİT neredeyse kalmadı. İşçi sınıfı, tarihinde en fazla sömürüldüğü, en fazla çalıştığı aynı zamanda en güvencesiz olduğu ve en az ücret aldığı dönemlerinden birini yaşar hale geldi.

Kuşkusuz 100 yıllık süre boyunca kadınlara yönelik her türlü cinsel, ulusal ve sınıfsal baskı ve sömürünün önü dizginsiz bir şekilde açıldı. AKP ile birlikte kadın katliamları yüzde bin dört yüz oranında arttı. LGBTİ+lar için yaşanan tam anlamıyla "yüz yıllık bir yalnızlık" oldu. Bu süre içinde LGBTİ+lar adeta yok sayıldı, durmak bilmeyen nefret cinayetleriyle, gözetim, tutuklama ve nefret politikalarıyla kriminalize edildi.

Elbette bu madalyonun bir yüzü. Veya 100 yıllık tarihe egemen sınıf cephesine bakıldığında görülebileceklerin bir kısmı. Buradan bakıldığında sıraladığımız örnekleri çoğaltmanın elbette sınırı yok. Sayısız vahşet, katliam, bitmeyen bir soykırım ve asimilasyon politikası; Türk şovenizmi üzerine inşa edilen zembereğinden boşalmış bir faşizm; emekçiye, Kürd'e, Alevi'ye, kadına LGBTİ+ya, azınlık milliyetlere dinmeyen bir kin, nefret ve süreklilik avı...

Biz biraz da madalyonun diğer yüzüne bakalım.

Müesses nizamın yukarıda sıraladığımız tüm bu diz çöktürme, hegemonya kurma ve direnişi yok etme uygulamalarına karşın, 100 yıldır inişli-çıkışlı dönemlerden de geçen ama bitmeyen, dinmeyen bir isyan ve mücadele de görürüz.

Ezilen sınıfların durdurulamayan, her dönemde farklı öznelerde karşılık bulan tükenmeyen özgürlük tutkusu karşımıza çıkar. Koçgiri'den bayrağı devralan Seyh Sait, buradaki kan deryası içinde filizlenen Ağrı-Zilan, Sason is-

yanları ve TC tarihinin “son çıbanbaşı” olarak gördüğü Dersim... TC devletinin hileleri ve entrikalarıyla başedemeyen ama diz de çökmeyen Dersim.

1940 ve '50'ler boyunca işçi sınıfında karşılık bulan insanca bir yaşam mücadelesi. Nihayetinde 1960'larla isyan günleri. Faşizme '68 gençliğinin güçlü vuruşu, '71 devrimci çıkışı ve 1971 Askeri Darbesine rağmen coğrafyanın dört bir yanına yayılan sosyal ve ulusal kurtuluş mücadeleleri.

12 Eylül karanlığına ışık olanlar ve dağlarda boy veren direnç çiçekleri. Vahşete rağmen yüksekleri mesken eyleyen gerillanın türküsü. Buca, Ümraniye, Ulucanlar ve 19 Aralık katliamlarıyla bitirmek istedikleri ancak her defasında düştüğü yerden yeniden kalkan devrimci hareketin direniş tarihi.

Sonrası malum, AKP'li yıllar boyunca ilkin kadife eldivenlerle T. Kürdistanı'nda “çocuk da olsa kadın da olsa vurun” talimatları, Roboski, kimyasal silahlar ve özyönetim direnişleriyle yerle bir edilen Nusaybin, Cizre, Sur...

15 Temmuz darbe girişimiyle işçi sınıfına, devrimci-yurtsever güçlere açılan topyekun teslim alma savaşı. Bu tarih, birkaç ağacın fitilini ateşlediği, Türkiye halkının aylarca sokakları terk etmeyen kitlesel hareketi Gezi İsyanı'nı bağrında taşıdı. Saymakla bitmeyecek kıyım ve katliama rağmen halkın durulamayan sesi, çılgılığı ve mücadelesi.

100 yıllık tarih, çeşitli milliyet ve inançlardan Türkiye halkının aynı zamanda 100 yıllık var olma, ayakta kalma ve hakkı olan için mücadele etme tarihidir. 100 yıllık tarih, işçilerin, insanca ve onurlu bir yaşam için hiç kesilmeyen direniş nöbetidir.

100 yıllık tarih, sesi kısılmak istenen, dört duvar arasına hapsedilmek istenen kadınların bitmeyen isyan türküsüdür.

100 yıllık tarih, LGBTİ+ların 100 yıllık var olma mücadelesidir.

Nihayetinde bu tarih, Kürt ulusunun bugüne büyüterek taşıdığı 100 yıllık direnişinin tarihidir.

100 yıllık Cumhuriyet tarihi, egemen sınıfların parlamento maskesiyle emekçi sınıfları aldatmaya, direniş dinamiklerini düzen içine kanalize etme tarihidir aynı zamanda.

Zulmün ve baskının arttığı her dönemde hakim sınıflar, reformist söylem ve politikaların önünü açar. Başka bir deyişle kitlelerin sokağa taşan, taşma tehdidi taşıyan mücadelesini daha serin sulara sevk eder. Devrimci zorun ve savaşımin; fiili-meşru mücadelenin yerine daha konforlu alanları salık verir. Devrimci savaşın yerini parlamentarist, reformist, revizyonist hayallerin almasını ister, bunu teşvik eder.

Bu dalganın en güçlü olduğu dönem, devrimci ve yurtsever güçlerin en zayıf olduğu zamanlardır. Devrimci savaşın, silahlı mücadelenin görece zayıfladığı etkinlik alanının daraldığı, bununla da doğrudan ilişkili olarak devrimci güçlerin ideolojik-politik etkilerinin azaldığı dönemlerde bu eğilimler çok daha güçlü hissedilir.

Denilebilir ki 2016'dan bu yana AKP/MHP faşist bloğu tarafından adım adım hayata geçirilen politikalarla bu süreç planlı bilinçli bir şekilde örgütlenmiştir.

Gezi İsyanı sonrası teyakkuza geçen devlet, kitle hareketine yönelik fiziki, psikolojik ve ideolojik bir taarruza geçti. Devrimci öncünün eksikliği neticesinde faşizm bu amacına önemli oranda ulaşabildi. Bunu takip eden süreçte iktidar öz yönetim direniş sürecini, şovenizm ve Türk milliyetçiliğini körüklemek için adeta birer sıçrama rampası olarak kullandı.

Kürt ulusal özgürlük hareketinin, kitlelerde yeterince karşılığını bulmayan özyönetim mücadelesi, hem yenilgiye uğradı hem de bu süreç devletin daha kapsamlı saldırıları için de ona uygun bir fırsat sundu. Tam da bu dönemin akabinde 15 Temmuz "kontrollü darbe" girişimi geldi. İktidar, "Çözüm Süreci" boyunca hazırlığını yaptığı teknik-teknolojik ve istihbari bilgilerle son halini verdiği konseptini fiiliyatta hayata geçirmek için start verdi, OHAL ilan ederek tüm hak ve özgürlükleri rafa kaldırdı. Devrimci, ilerici ve yurtsever örgütlü güçlere yönelik topyekun bir teslim alma, diz çöktürme stratejisini hayata geçirdi.

Kitle hareketinin geri çekilmesi ve sistematik bir şekilde artan saldırganlık politikasının sonucunda, devrimci, komünist ve yurtsever hareketler çok değerli kadrolarını kayıp verdi, ağır yaralar aldı. Binlerce insan tutuklandı, bir o kadarı şu veya bu şekilde sıcak mücadelenin dışında kaldı.

Bu sürecin en belirgin yanı fiziki olmaktan öte ideolojiktir. Artık her şeyin bittiği, hiçbir şeyin değişmeyeceği, AKP/MHP faşizmine direnilemeyeceğine yönelik toplumda güçlü bir algı gelişti, inşa edildi. Devrimci, ilerici ve yurtsever güçler tarihe not ve iz bırakan direniş örnekleri ortaya koymaya devam ettiyse de sürecin ana karakterini değiştiremedi.

Bu gerçeklik bugün de varlığını önemli oranda sürdürüyor.

Bu tablo, politik arenada, siyaset yapma adına ciddi bir ideolojik zehirlenmeyi de beraberinde getirdi. Siyaseti meclis/parlamento veyahut meşruluk adına düzen içine çeken bir eğilim gelişti. Açık ki devrimci güçlerin bu rüzgarı tersine çevirmeye yetecek gücü, kitleler üzerinde bir ideolojik-politik etkisi ve örgütlülüğü yoktu.

Bu eğilim, siyaset sahnesinde, AKP karşıtlığında kendine vücut buldu. Yaşananların tüm müsebbibi olarak AKP görüldü. Hal bu olunca tüm politik faaliyetin söylem ve pratiği bu ekseninde gelişti. Bunun bir adım sonrasının seçimlerde CHP'yi desteklemek, Kılıçdaroğlu'nun bildirilerini dağıtmak ve AKP'den kurtulmak için CHP'den medet ummak olduğunu söylemeye gerek yok sanırsınız.

Devrimci, ilerici güçleri ve de çarpıcı bir şekilde reformistleri saran bu iklim HDP'yi de etkisi altına aldı. HDP uzunca bir süredir, etkin bir aktör olma ve AKP'den kurtulmak için CHP seçeneğini kullanarak politika geliştirme adına uygulayageldiği tutumla zaten bu etkiye açık haldeydi. Nitekim, devrimci bir temelde gelişmeyen ittifaklar bir süre sonra eline ayağına dolandı.

İttifak politikasında, devrimci politika adına ortaya konulan direniş çizgisini, toplumsal mücadele dinamiklerini ve sokakta fiili meşru mücadele duruşunu atlayan bakış kaybettirdi. Demokratik alanda Kürt siyaseti, devrimci güçlerden ziyade çubuğun ucunu reformist ve liberallere doğru kırdı.

Kimi düzeylerde devrimci şiddet eleştirildi, mahkum edildi, bu çizgi ile araya mesafe konuldu.

AKP'den kurtulmak adına Kılıçdaroğlu'na bel bağlayan Kürt hareketi, bu zatın Ümit Özdağ, Sinan Oğan gibi faşistlerle yaptığı görüşmeleri, sonradan ortaya çıkan gizli sözleşmeleri, Kılıçdaroğlu'nun gerici söylemlerini de sineye çekmek zorunda kaldı. Nitekim bunun sonucu, dramatik bir oy kaybı ve vekil sayısının düşmesi oldu.

Yaşananlar, devrimci demokratik alan açısından temel sorunsalın, tartışılması ve aşılması gereken noktanın da ne olduğunu bize göstermiştir.

Devrimci çizgi ile reformist/liberal çizgi arasındaki fark giderek silikleşmiştir. İktidarın kurduğu hegemonya meyvelerini vermektedir. İktidarıyla, burjuva muhalefetiyle düzen dışı bir çizgi ve mücadele bu ekseninde bir örgütlenmeye ilişkin ideolojik saldırılar dozunu sürekli artırmaktadır. İktidardaki AKP-MHP hükümetinin sokaktaki mücadeleye yönelik tutumu, bulunduğu yere uygun olarak şiddet merkezli iken, burjuva muhalefetin merkezindeki CHP ve başkanı Kılıçdaroğlu da, demokratik talepler için sokağa çıkanlara dahi, defalarca "evlerine" dönmeleri için açıklamalar yapmıştır. Bir yandan halkın kendiliğinden ve sistem sınırları içindeki talepleri için dahi sokağa çıkması, hakkını arama engellenmeye çalışılırken, diğer yandan devrimci silahlı savaşım ver(e) meyen devrimci, komünist partiler yaratılmak istenmektedir. Daha doğrusu tüm siyasal mücadeleyi bu sınırlara hapsedmenin derdindedirler. Örneğin seçim öncesi dönemde İşçi Partisi'nin burjuvazi cephesinden propagandasını

yapan yayınların yapılması, egemen sınıfların bu isteklerinin bir yansımasından başka bir şey değildir.

Kuşkusuz bu tablo en kısa zamanda aşılmalıdır. Devrimci bir temelde so-kağı, fiili-meşru mücadeleyi, bağımsız bir politikayı esas alan bir çizgi örgütlenmelidir.

Beri yandan tüm bunlara ilham verecek, devrimci silahlı mücadelenin yeniden hem de çok daha güçlü bir şekilde örgütlenmesine, devrimci savaşın büyütülmesine ihtiyaç vardır. Devrimci çizgi ile reformist çizgi arasına kalın duvarlar çekmenin yolu da buradan geçiyor. Devrimci, yurtsever hareketin ağır bedellerle yazılan tarihi bunun başarılabilceğine dair zengin deneyimlerle doludur.

O vakit şimdi sıra bunun için harekete geçmektedir. Bunun için de her şeyden önce örgüt gerçekliğinde ciddi, sağlam adımlar atılmalıdır. Tek bir insan gibi hareket eden, temel sorunlarda aynı yaklaşımlara sahip, belirlenen hedefe odaklanmış ve tüm parçalarıyla yürüyen bir örgütsel yapıyı inşa etmek, güçlendirmek acil bir ihtiyaçtır.

Geride kalan süreç bu konuda önemli adımlar atıldığına tanık oldu, önümüzdeki günler çok daha büyük büyük mesafeler kat etmekten başka şansımız yoktur!

Kitleler İçin Kitlelerle Birlikte; Deprem Dayanışma Deneyimi...

“Dayanışma Ezilenlerin İnceliğidir, Yaşatır” ifadesinin, gerçek anlamda karşılığın bulunduğ ender zamanlardan biriyle karşı karşıya kalınmıştır. Deprem bölgelerine coğrafiyamızın dört bir yanından emekçiler tarafından sımsıcak bir el uzanmıştır.

6 Şubat 2023'te Maraş'ın Pazarcık ilçe merkezli gerçekleşen ve 10 ilde büyük bir yıkım yaratan deprem, etkileri daha uzunca bir süre devam edecek ağır bir bilançoyu açığa çıkarmıştır.

Deprem, merkez üssü olan Maraş ve ilçeleri, Malatya Merkez ve birçok ilçesi, Antep, Adıyaman, Amed, Urfa, Kilis, Adana, Osmaniye ve Hatay'da büyük bir yıkıma, aynı zamanda buna eşlik eden ağır bir can kaybına neden olmuştur. Deprem, aynı zamanda Türkiye'nin hemen sınır bölgesinde Suriye/Rojava'da da ağır yıkıcı bir etkisi olmuştur. Deprem, Rojava'nın Efrin, Kobanê, Qamışlo ve Haseke kentlerinin yanı sıra Suriye'nin Şam, İdlib, Halep, Hama, Lazkiye, Tartus ve Rakka illerinde de şiddetli hissedilmiştir.

BM Suriye Özel Temsilcisi Yardımcısı Nejad Rochdi, depremlerin Suriye'de 8.8 milyon kişiyi etkilediğini açıklamıştır.

Efrin ve Şehba Kantonunda bin 500 ev hasar görmüştür. 20 Şubat'ta yaşanan sarsıntılarda ise hasarlı evlerin önemli bir kısmı yıkılmıştır. Her iki depremin bölgeye verdiği zarar mevcut yapılarının yüzde 80'ini etkilemiştir.

2011'den bu yana Türk devletinin ve kontrolündeki örgütlerin işgal saldırılarıyla gün geçtikçe ağırlaşan savaşın yükünü çeken bölge halkı şimdi de depremle sarsılmıştır. TC ise Rojava halkına uluslararası yardım kuruluşlarının gönderdiği TIR'lara özel bir ambargo uygulamıştır.

Resmi rakamlara göre Türkiye ve T.Kürdistanı'nda, 55 bini aşkın insan yaşamını yitirmiş, on binlerce insan yaralanmış, bir o kadar da bina yıkılmıştır. Yetkililer, depremin hemen ardından bu 10 ilde alelacele OHAL ilan etmiştir. Çapı, genişliği, etkilediği ve aldığı can itibarıyla TC tarihinin en büyük depremlerinden biri söz konusu iken devlet bölgeyi, Afet Bölgesi ilan etmek yerine OHAL ilan etmiştir. Valilikler sınırsız yetkilerle donatılmıştır. R.T.Erdoğan, günler sonra TV ekranlarında boy göstererek, devletin yetkili kurumlarının harekete geçtiğini duyurmuştur. Bunlardan kasıt elbette AFAD ve Kızılay'dır. Devletin resmi söylemlerine bakılırsa, gerekli her türlü müdahale yapılmakta, tedbirler alınmakta, vatandaşın her türlü ihtiyacı giderilmekteydi.

Bir bütün devlet seferber edilmiştir. TV ekranlarından kısa sürede, yapılan yardım ve kurtarma çalışmalarından görüntüler servis edilmeye, deprem bölgesine ne kadar hızlı ulaşıldığına dair de haberler yapılmaya başlanmıştır. İşte bir kez daha devlet, önceki yıl İzmir ve Elazığ'da olduğu gibi vatandaşının yardımına yetişmiş ve gerekli tüm önlemleri almıştır.

Oysa ki depremden aylar ve hatta yıllar öncesinden bilim insanları gelmekte olan deprem hakkında türlü uyarılarda bulunmuş, buna karşı hazırlıklı

olunması gerektiğine dair çağrılar yapmıştır. Ve nihayetinde deprem tam da deprem bilimcilerin işaret ettiği yerde ve neredeyse yine tahmin ettikleri şiddetle gerçekleşmiştir.

Bu depremi diğerlerinden farklı kılan unsurlardan biri de, çok kısa aralıklarla, ard arda biri 7.6 diğeri 7.7 olmak üzere çok şiddetli iki depremin yaşanmasıdır. Bu, bilim insanlarının aktardığına göre, çok ender görülen örneklerden biridir. Bu durum, depremin çok daha geniş bir alanda ve çok daha büyük bir yıkım yaratmasını da beraberinde getirmiştir. Bilim insanlarının sıklıkla ifade ettiği gibi Anadolu ana karası henüz oluşum halindedir, doğudan ve batıdan iki anakaranın sıkıştırdığı bir bölge özelliği taşımaktadır ve bu da yaşadığımız toprakların birinci derece deprem bölgesi olması anlamına gelmektedir. Nitekim gerek yakın zamanda gerekse de tarihe bakıldığında bunun kanıtları son derece fazladır.

Ancak bu duruma ve özellikle de 1999 Gölcük merkezli depremin yarattığı büyük ve ağır tabloya rağmen deprem karşısında gerçek manada kalıcı bir önlem alınmamıştır, hala da alınmamaktadır. 1999 Kocaeli-Gölcük depreminden sonra belediyelerden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına kadar çok geniş bir kurumlar yelpazesine yapılması gerekenleri anlatan içerikle yönetmelikler düzenlenmiştir. Depremle ilgili uyulması gereken kurallar Gölcük'ten sonra kapsamlı bir şekilde raporlanmıştır. Ancak yapılan bunun ötesine geç(e)memiştir.

Bir yandan, rant ve yağmanın adresi konumundaki yerel yönetimler diğer yandan TOKİ vb. oluşumlarla merkezi irade üzerinden denetimsiz, kontrolsüz büyüyen inşaat sektörü, Türk sermayesinin büyük miktarda paralar devşirdiği bir alan olmayı sürdürmüştür. Hem de adeta orman kanunlarını andırıcasına, herkesin gözünün içine baka baka, insan canı ve kanı pahasına. Kuşkusuz bu durum sadece deprem bölgelerinde önü açılan kontrolsüz yapılaşma, depreme dayanıksız binalar, yapılaşma için geçerli değildir.

Merkezi idare eliyle gerçekleştirilen büyük projeler de bu yağma histerisinin bir ürünü olmuştur. Coğrafyamızın dört bir yanında yapılan HES'ler, RES'ler, doğa ve çevre dikkate alınmadan yapılan çevre yolları, tüneller, dere ıslah projeleri de sermayenin bu azgın kâr hirsından nasibini almıştır.

Özellikle son 10 yıl içinde istikrarlı bir şekilde artan ve adına doğal felaket denilen gerçekte her biri devlet ve sermaye işbirliğiyle işlenen cinayetler, bu kâr hirsının sınır tanımadan giderek büyüdüğüne işaret etmektedir. Ege'de Karadeniz'de ve Kürdistan'da ormanları katleden, maden sahası açmak için köy-

leri yerle bir eden, altın arama adı altında yeraltı kaynaklarını emperyalistlere peşkeş çeken; doymak bilmez bir sermaye gerçekliği ile karşı karşıyayız. Yakın zamanda kamuoyuna daha fazla yansıyan ve direnişlerle de geniş kitlelerin gündemine giren Akbelen, Cudi ve Antakya-Dikmece’de yağma ve talan adına yaşanan gelişmeler de bu yönelimin sadece küçük birer parçasıdır.

Çürüyen Devlet, Halkı Ölüme Terk Etti!

Depremle ilgili açıklanan resmi rakamların, bölgeyle bir şekilde teması olan ve yaşananlara tanık olanlar tarafından büyük bir yalan olarak görüleceğine şüphe yoktur.

Resmi kurumlar, 18 Şubat itibariyle, hasar tespit çalışması tamamlanan 263 bin 800 bağımsız birimin acil yıkılması gereken, ağır hasarlı ve yıkık olduğunu tespit etmiştir. Hatay’da 15 bin 248, Maraş’ta 12 bin 980 ve Antep’te 12 bin 964 binanın acil yıkılması gerektiği açıklanmıştır. Resmi veriler depremin ilk birkaç dakikasında yerle bir olan onbinlerce binayı hesaba katmaktadır. Acil yıkılacak binalarda da can kaybının neredeyse hiç olmadığı var sayılmaktadır. Aksi durumda her binada bir can kaybı yaşansa bile sayı 200 bini geçmektedir. Depremle ilgili tek tutarsızlık ve dezanformasyon elbette bu da değildir. En yetkili ağızlardan “deprem bölgesindeyiz”, “kurtarma yapıyoruz” vb. açıklamalar havada uçuşurken gerçekte olan ise Maraş’tan Antep’e, Malatya’dan Hatay-Antakya’ya kadar hemen her yerde halkın kendi başına bırakıldığıdır.

Depreme müdahale edecek yeterli-gerekli donanımına sahip herhangi bir kurumun deprem alanına ulaşması neredeyse üç gün sürmüştür. Özellikle Antakya’da (Deprem Pazartesi sabaha karşı gerçekleşti) Perşembe-Cuma’dan sonra enkaz kurtarma çalışmalarına başlanmıştır. Keza Kızılay veya AFAD’ın yardımları da bu tarihlerde bölgeye ulaşmaya başlamıştır. Devlet bu esnada devrimci, ilerici güçlerin, geniş kamuoyunun depremle ilgili gerçekleri öğrenmek için harcadığı çabayı engellemek, deprem haberlerine kısıtlama getirmek, yardım çağrılarını hedef tahtasına koymakla meşgul olmuştur.

6 Şubat depremi, kestirmeden söylemek gerekirse AKP-MHP faşist iktidarının devleti adeta tarumar ettiğini göstermiş aynı zamanda devletin perişan haldeki görüntüsünün bir röntgenini de çekmiştir.

İktidara geldiği günden bu yana devletin militer güçleri dışındaki tüm kamusal organlarını adeta hallaç pamuğu gibi atan AKP, gelinen noktada kamu adına işleyen her türlü mekanizmayı da yerle bir etmiştir.

AKP iktidarında, devlet kurumları adına elde kalan, işçi sınıfı ve emekçi halka, devrimcilere, Alevilere, Kürtlere, LGBTİ+lara yönelik şiddet, gözetim ve tutuklamalarla giderek kurumsallaşan, geniş kitleleri zapturapt altına almak adına istihbarattan polise harcanan milyar dolarlar olmuştur. Yatırımlar SİHA'lara İHA'lara, halkı gözetleyecek en ileri teknolojik cihazlara harcanmıştır. Sağlık, eğitim, ulaşım ve yerel yönetimlere dair her kurum ve kuruluş Türk sermayesinin dizginsiz talanına-rantına açılmıştır. Bu yapılırken devlet organları tepeden tırnağa adeta bir şirket mantığıyla Başkanlık Rejimine bağlanmıştır.

Tıpkı 1930 ve 40'ların CHP'sinin yaptığı gibi devlet, parti devleti haline getirilmiştir.

Hal böyle olunca da afetlere müdahaleyle görevli kurum ve kuruluşlar da, devlet bürokrasisinin at koşturduğu bir alandan, mevcut iktidarın kitle tabanını konsolide ettiği birer arpalığa dönüştürülmüş, bu da kamu kurumlarının kırıntısının dahi halka ulaşmamasını beraberinde getirmiştir. 6 Şubat depremi de, devletin halk düşmanlığıyla malul kolonlar üzerine inşa edildiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Depremden sonra hemen her sokakta, cadde ve ana arterde görülen asker-polis yığınağı da bunu göstermiştir. Arama kurtarma ekipmanlarıyla dolu TIR'lar, kepçe ve vinçlerle dolu olması gereken deprem bölgesi adeta savaş görüntülerini andıran askeri teçhizatlarla kamufleli askerlerle doldurulmuştur. Örneğin Antakya çarşı merkezi, ertesi gün büyük bir düşman saldırısı bekleniyormuş gibi tanklar ve zırhlı araçlardan geçilmez olmuştur.

Kuşkusuz tüm bunların amacı, enkaz altında kalanları kurtarmak değildir. Başkanlarının deftere not ettiklerini baskı altında tutmak, kendi imkanlarıyla yaşam mücadelesi veren halkın öfkesinden devleti korumaktır.

Gökyüzünden SİHA'larının, yerin 2 kilometre derinliğindeki gerillanın yerini tespit edebilmesiyle övünen TSK, bu teknolojisini elbette kuruluş ve işleyiş esaslarına uygun bir şekilde enkaz altında kalan halkı kurtarmak için kullanmamıştır.

Yüzyılın Felaketi Değil Yüzyılın Katliamı

Deprem, AFAD'ın ise AKP'nin çeşitli tarikatlara, kadrolu iş bulmak için vakfedilen bir kurum olduğunu da göstermiştir.

AFAD'la dip dipe çalışan bu tarikatlar kurtarılabilen binlerce Alevi çocuğunu İstanbul ve diğer illerdeki tarikat yurtlarına götürmüştür. Bunlarla gelen AFAD'ın çalışanı veya üyesi olan ciddi bir kesimin, yağma ve talan için orada olduğunu özellikle de tarikatçıların ise 'malı mülkü helal' görülen Alevilerin

evlerini yağmalamak için geldiğini söylemek mümkündür. Deprem bölgesinde bu tabloya binlerce insan şahit olmuştur.

AFAD'ın, Kızılay'ın çadır sattığına, başka devletlerin getirdiği eşyaları halka kendisininmiş gibi dağıttığına tanıklık edilmiştir. Doğrudan deneyimlediğimiz bu durumlar çoğu zaman AFAD adına verilen çadırlardaki yazıların altından beliren başka ülkelerin isimlerinden bile rahatlıkla görülebilmektedir. Kısacası, devlet, belki de gerçek bir arama kurtarma çalışmasına girişmek isteseydi bile bunu yapacak sivil bir kurumsallaşmadan yoksundu. Ne var ki zaten devlet depremzedeleri kurtarmak için hiç de acele etmemiştir. Bunu bir bütün deprem bölgeleri için söylemek mümkündür.

Elbette bunun egemen sınıfların varoluşsal kodlarının bir sonucu olduğuna şüphe yoktur.

Müesses nizam (kurulu düzen) bugüne kadar makbul vatandaşları dışındaki herkesi nasıl kırmızıyla damgaladıysa şimdi de deprem bölgesinde bu tutum sürdürülmüştür. Denilebilir ki arama kurtarma çalışmalarının en geç ulaştığı yerler, Kürtlerin ve Alevilerin yaşadığı bölgeler olmuştur. Bunun içinde Antakya'yı özel bir başlıkta incelemek gereklidir.

6 Şubat Maraş depremiyle iki defa sarsılan Antakya'da yıkılmayan binalar da 20 Şubat Antakya merkezli 6.4 şiddetindeki depremle yıkılmıştır. Böylece Antakya peşpeşe tam üç büyük depremle adeta yerle bir olmuştur. Açıkça ve herhangi bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde söyleyebiliriz ki faşizm, bölge halkına intikamcı yaklaşmış, kimliksel ve mezhepsel bir ayrımcılıkla kaderine terk etmiştir. Dahası, depremleri kentin demografisini değiştirmek için bir fırsat olarak görmüştür.

Diğer yandan AKP iktidarı, Gezi İsyanı'nın intikamını Antakya'dan almıştır. Hatırlanacağı üzere Gezi İsyanı'nda çatışmaların en uzun ve şiddetli geçtiği yerlerin başında Antakya gelmiştir. Gezi İsyanı'nda katledilen Ali İsmail Korkmaz, Ahmet Atakan ve Abdullah Cömert de buralıdır. Depremin büyük oranda Arap Alevi nüfusun yoğun yaşadığı bölgeleri vurması, can kaybının da büyük oranda bu kesimlerden olmasını beraberinde getirmiştir.

Şehrin neredeyse yüzde 85'i yıkılacaktır. Kente uzak Reyhanlı, Altınözü, Yayladağ gibi Sünni Arapların veya kısmen Türk nüfusunun olduğu bölgeler dışında adeta taş üstünde taş kalmamıştır. Defne, Çekmece, Harbiye, Serinyol ve Samandağ neredeyse yok olmuştur. Tablo buyken bu bölgelerde arama kurtarma çalışmaları gerçek manada 10-11 Şubat'ta başlatılabilmektedir. Antakya'ya birkaç saat mesafedeki Mersin, Adana, Konya vb. illerden arama kurtar-

ma ekipleri sevk edilmemiş nihayet 10 Şubat günü Zonguldak ve Kütahya'dan madenciler helikopterle buraya taşınmaya başlanmıştır.

Antakya göz göre göre ölümle başbaşa bırakılmıştır. Enkaz altındaki bebekler, çocuklar, anneler, babalar, dedeler ve nineler yardım çığlıkları ata ata can vermiştir.

6 Şubat'ta yaşanan yüzyılın felaketi değil, yüzyılın katliamıdır. Faşizm birkaç dakika içinde on binlerce muhalif, makbul olmayan vatandaşından kurtulmuştur. Nitekim depremin üzerinden 6 ayı aşkın bir süre geçmişken bugüne kadar yapılanlar da bu söylediklerimizi, bu tutumu ispat eder durumdadır.

Devlet, depremi, bölgenin demografisini değiştirmek, bölgede Arap Alevi nüfusunu seyreltmek, bölge insanını göç ettirmek için bir fırsata çevirmiştir.

Depremden bir ay sonra bile doğru dürüst bir çadır kentin kurulamamış olması aradan geçen bunca zamana rağmen su ve gıda ihtiyacının karşılanmamış olması da bunu göstermektedir. Elbette sadece bu da değil, depremin yaralarını sarmak adına atılan her adım, bölgede Arap Alevileri mağdur edecek bir düzlemde gerçekleşmektedir.

Arap Alevilerin topraklarına OHAL'in verdiği yetkilere dayanılarak konteynır kent yapılacağı gerekçesiyle el konulmuş, akabinde Çarşı, Hal vb. yapılacağı bahanesiyle yine Arap Alevi nüfusun yaşadığı yerler neredeyse bedavaya gasp edilmiştir. Sonrasında "şehir yeniden inşa edilecek" denilerek daha düne kadar "burası deprem bölgesi, arazi uygun değil, ev yapamazsınız" denilen yerler Dikmece örneğinde olduğu gibi TOKİ yapılacağı gerekçesiyle alelacele kamulaştırılmıştır.

Tüm bu yaşananlar ve dahası düşünüldüğünde, bu bölgelere İdlip'te birikmiş durumdaki büyük bir cihatçı kalabalığının bölgeye yerleştirileceğine dair bölge halkında gelişen endişelerin nedensiz olmadığı anlaşılmaktadır.

TV ekranlarından sıklıkla dile getirilen deprem yardımlarından, açılan kredilerden vb. pek çok imkan ve olanaktan deprem mağduru olanlardan ilkin AKP tabanının, sonrasında depremden zarar görmese bile yandaşların, en son olarak kırıntı düzeyinde Arap Alevi nüfusunun yararlandığını söyleyebiliriz.

Depremin üzerinden bir hafta on gün geçmemişken örneğin Samandağ'da arama kurtarma çalışması bitirilip hızlıca yıkımlara başlanmıştır. Tek başına bu bile Türk sermayesinin rant iştahının, depremi "Allahın bir lütfu" olarak gördüğünün bir kanıtıdır. Evler alelacele, herhangi bir güvenlik ve sağlık önlemi alınmadan, içindeki eşyalarla birlikte yıkılmıştır ki bu süreç daha uzunca bir süre devam edecektir.

Deprem bölgeleri, yandaş şirketlere, beşli çeteye parsel parsel ihaleyle verilmiştir.

Dayanışma Ezilenlerin İnceliğidir, Yaşatır!

Tüm bu yıkım, acı, ölüm ve kayıp tablosu içinde depremzedelere umut veren, onların ayakta durmasına yardımcı olan ise gerçek manada halkın uzat-tığı dayanışma eli olmuştur.

“Dayanışma Ezilenlerin İnceliğidir, Yaşatır” ifadesinin, gerçek anlamda karşılığını bulduğu ender zamanlardan biriyle karşı karşıya kalınmıştır. Deprem bölgelerine coğrafyamızın dört bir yanından emekçiler tarafından sınıs-cak bir el uzanmıştır. Dayanışma temelinde deprem bölgesine büyük bir akın yaşanmıştır. Bu süreci en yoğun yaşayan yerlerden birisi de Antakya olmuştur.

Diğer bölgelerden halkın, depremzedelere ulaştırmak istediği elindeki imkanları Kızılay, AFAD gibi kuruluşlara veyahut iktidarla/devletle bir şekilde ilişkili adreslere vermeyi tercih etmediği, doğrudan kendisinin ulaştırmaya çalıştığı görülmüştür. Küçük gruplar halinde, bazen de topluca doldurulan bir TIR tamamen bağımsız bir şekilde deprem bölgelerine ulaştırılmıştır. Kamyo-netine yüklediği malzemeleri, köyleri bizatihi dolaşarak depremzedelerle ile-tişim halinde olarak ulaştıran çok sayıda örnekle karşılaşılmıştır.

Kuşkusuz bu durum neredeyse tüm deprem bölgeleri için geçerli olmuştur. Deprem süreci, AKP/MHP faşist bloğunun, 20 yılı aşkın iktidarıyla giderek dozajını artırdığı muhafazakarlık üzerinden yarattığı kutuplaştırma politikalarına rağmen halkın içinde hala büyük bir toplumsal bilinç taşıdığını göstermiştir. Diğer yandan çalıp çırparak bununla da övünerek işleri yürüten İslamcı-muhafazakar riyakarlığa, bunun da bir toplumsal-kültürel şekillenişe yerleştirilmek istenmesine, bu uğurda 20 yıldır verilen çabaya rağmen emekçiler yine dayanışma elini depremzedelere ulaştırmıştır.

Deprem, genel anlamda her yaştan ve her kesimden büyük bir dayanışma bilincinin yaşadığını bir kez daha göstermiştir. Çarpıcı olan bunun devletin müdahale ve engellemelerine, baskılarına rağmen gelişmesi ve deprem bölgelerinde de karşılık bulmasıdır.

Bu durum, toplumsal dokunun tamamen bozulduğu, bütün bir toplumun AKP iktidarına teslim olduğu, artık değişim dinamiğini ve toplumsal bilincini kaybettiğine yönelik keskin yorumları da boşa düşürmüştür. Açık ki toplumun hafızasında, derinliklerinde büyük bir dayanışma, empati ve direniş dinamiği söz konusudur.

Ne var ki eksik olan bunu tahlil etme, görme ve doğru araçlarla buna temas ederek bu temelde bir güven inşa etmede yaşanmaktadır. Kitleler, değişim ve daha güzel bir gelecek adına umut vaat eden ancak bunun da arkasında durabilecek, güven duyabileceği gerçek bir önderlik aramaktadır.

Dayanışma Çalışmamızın Kısa Bir Özeti

Bu süreci kuşkusuz diğer başka yönleriyle daha etraflıca tartışmak mümkündür. İktidarın izlediği politikalar, burjuva muhalefetin tutumu, deprem bölgesinin yeniden inşa edilmesi bahsinde bölgesel haksızlıklar, eşitsizler, hasar tespitinin ne kadar bilimsel olduğu vs. Ne var ki bu vb. başlıklardan öte yukarıda kısaca özetlediğimiz genel tablo içinde yaptıklarımıza dair kısa bir bakış sunacağız.

Bu sürecin açığa çıkardığı deneyimleri, kolektif hafızamıza not düşmek, gelecek açısından da önemli olacaktır.

İlkin söylemek gerekir ki deprem, sel, orman yangını vb. süreçlerde, geçmişte kolektifimizin kimi müdahaleleri ve çalışmaları olmuştur. Kimisi semt-mahalle çalışması kapsamında ele alınmış kimisi ise doğrudan yaşanan doğa olayı etrafında gelişmiştir. En yakın örnek olarak geride bıraktığımız yıl İzmir’de yaşanan deprem sürecinde alandaki yoldaşların bu konuda belli bir deneyimi olmuştur. Depremi yaşadığı bölge ile temas kurulması, depremezedelerle bir dayanışma çalışmasının yürütülmesi adına olumlu bir pratik ortaya konmuştur.

Yine aynı yıl yaz aylarında Ege’de yaşanan orman yangınlarına müdahale etmek anlamında yine bu bölgedeki yoldaşların değerli bir çabası ve çalışması olmuştur.

6 Şubat süreci, gerek yıkımın boyutu gerekse de etkilediği il sayısının fazlalığı bağlamında bizim açımızdan daha büyük ve kapsamlı bir müdahaleyi beraberinde getirmiştir. Depremi ilk gününden itibaren hızlıca harekete geçilmiş, depremin ikinci günü deprem bölgesinde olunmuştur. Keza depremin üçüncü gününde çeşitli temel gıda maddelerini taşıyan bir kamyonla için de YDG’nin de olduğu gençlik örgütleri Antakya’ya ulaşmıştır.

Deprem dayanışma çalışmalarının bizim açımızdan iki yanı olmuştur.

İlki doğrudan deprem bölgesinde, arama-kurtarma çalışmasına yardım etmek ve dayanışma çalışmaları örgütlemek iken ikincisi bu çalışmaların yol göstericiliğinde diğer illerde sürdürülen dayanışma faaliyeti olmuştur.

Depremle birlikte YDG’nin bileşeni olduğu gençlik örgütleriyle hızlıca bir

koordinasyon kurulmuş ayrıca Antakya Defne’de kurulan Deprem Dayanışmasına Partizan ve YDG adına dahil olunmuştur. Burada bir yandan ses dinleme ve bunu ilgili kurumlara ulaştırma çalışmaları yürütülürken diğer yandan temel ihtiyaçların dağıtılması, alana ulaştırılması vb. faaliyetler yürütülmüştür.

Bu sürecin aktif bir şekilde Mart’ın ortasına kadar sürdüğünü söylemek mümkündür. Keza Şubat’ın ortasından itibaren benzer bir çalışma Samandağ’da da yürütülmüştür. Burada bir okulda Partizan ve YDG olarak devrimci, ilerici güçler tarafından yürütülen dayanışma çalışmalarının bir parçası olunmuş hem onlarla birlikte çalışılmış hem de kendi imkanlarımızla diğer illerden topladığımız ihtiyaç malzemeleri depremzedelere ulaştırılmıştır.

Bir süre sonra bu çalışmalar Defne’ye bağlı bir köy olan Tavla’da Dayanışma Mutfağı’na evrilmiş ve çalışma bu temelde sürdürülmüştür. Burada köylülerle birlikte 20 günü aşkın bir süre boyunca günde ortalama 700 kişiye sıcak yemek çıkarılmıştır. Diğer yandan gıda, hijyen, giyim eşyası vb. pek çok başlıkta diğer illerdeki çalışmalarla deprem bölgesine gönderilen imkanlar depremzedelere ulaştırılmıştır. Bu süreç geniş bir kesimi dahil ettiğimiz Deprem Dayanışma Koordinasyonu ile örgütlenmiştir. Sürecin deprem bölgesi dışındaki ayağı, İzmir, Ankara ve İstanbul’da Erzincan, Tarsus, Aydın, Mersin ve Avrupa’da deprem bölgesinden gelen talepler doğrultusunda gerekli malzemeleri ya da maddi kaynakları temin eden, kitleye ulaşan, imkan ve olanakları açığa çıkaran faaliyetimizle kolektif bir şekilde örülmüştür.

Koordinasyonda, sürecin nasıl ele alınacağı, hangi bölgelere yoğunlaşılacağı, nelerin acil ihtiyaç olduğu vb. hususların netleştirilmesi ve sürecin her iki yerdeki katılımcılarının ise kendi üzerine düşeni yapması şeklinde bir çalışma yürütülmüştür. Bu sürecin deprem bölgesinde yoksunluk, yaşanan ağır yıkım düşünüldüğünde çok yoğun bir emeğin sonucunda örüldüğünü söyleyebiliriz.

Bu süreç içinde Maraş’ta HDK bileşeni güçlerin oluşturduğu Deprem Dayanışmasına da Partizan olarak kurumsal kimliğimizle katılarak yaklaşık bir ay boyunca buraya katkı sunulmuştur. Ayrıca Avrupa’dan yoldaşlarımızın ve HDP milletvekillerinin de katılımıyla oluşturulan heyetle Malatya ve Adıyaman’da depremlere ulaşmaya çalışılmıştır. Yaklaşık bir ay boyunca belirlenen temel ihtiyaç ekseninde dayanışma çalışmamız Maraş’la eşgüdümlü bir şekilde gelişmiştir. Bir süre sonra oradaki çalışma belli bir düzeye ulaştıncaya faaliyetimizin ana gövdesi Antakya’ya kaymıştır.

Antakya’da Partizan, YDG ve YDK ile Avrupa’dan gelen yoldaşlarımızla birlikte kolektif bir çalışma örgütlenmiştir. Faaliyet alanlarımızla da eş güdümlü

yürüyen bir dayanışma çalışması yürütülmüştür. Avrupa'dan da örgütlü yoldaşlarımızın da katıldığı, emek verdiği, özellikle de sağlık alanında katkı sunan birçok çalışma yürütülmüştür.

Kitlelerden Öğrenmek, Kitlelerle Yürümek;

Dayanışma, Direniş ve Örgütlenme!

Pratik açıdan çok yoğun geçen bu süreci kuşkusuz ideolojik-politik yanlarıyla değerlendirmek gereklidir.

Deprem bölgesindeki çalışmaları nasıl ele aldık? Eldeki imkanlarımızı paylaşırken depremzedelerle nasıl bir iletişim içinde olduk, nelere dikkat ettik? Nihayetinde bunların kitlede nasıl bir karşılığı oldu?

Bilindiği üzere Başkan Mao'nun sıklıkla ifade ettiği şeylerden biri "Halk İçin Çalışmak ve Halka Güven" duymak üzerinedir. Diğer yandan "Kitleler için ancak onlarla birlikte yürümek", "kitlelerin önce öğrencisi sonra öğretmeni olmak" şiarı söz konusudur. İşte tüm bu çalışmalarımıza yön veren temel çıkış noktalarımız da bu perspektifler olmuştur.

Odaklandığımız temel nokta, depremzede halkımızın yaralarının sarılmasına katkıda bulunmak, bunun için elimizden gelen azami çabayı sarf etmek olmuştur. Bu perspektifle önceliğimiz depremzelerin sürecin öznesi olmasını sağlamak şeklinde hayat bulmuştur. Yakınlarını, ailesini, evini, barkını kaybeden insanların yaşama tutunmasının yolunun tüm bu yaşananlar karşısında yeniden ayağa doğrulmak için mücadele etmesinden geçtiği açıktır. Bu süreç, dışarıdan gelen birilerinin yardımından öte hayata yeniden tutunma, ayağa kalkma mücadelesi veren depremzedelerle birlikte yürüyerek bu temelde elimizden geleni yapmak şeklinde ele alınmıştır. Bundandır ki attığımız her adımda, konunun öznelerine yani depremzedelere kulak verilmiştir. Dayanışma Mutfağı'nı kurarken köy muhtarıyla konuşulmuş, bölge insanlarından yardım istenmiş ve çalışmayı nasıl ele almamız gerektiği onlarla birlikte kararlaştırılmıştır.

Örneğin, Dayanışma Mutfağı döneminde herkese ulaşmak adına mahalle, bölgelere ayrılmış ve her gün bir bölgeye haber verilmiştir. Bakışımız; elimizdeki imkanları bize en kolay ulaşabilene değil bulduğumuz bölgedeki herkese eşit miktarda ulaştırmak olmuştur.

Bu yüzden örneğin su dağıtımı kamyonlardan değil de çadır çadır dolaşarak yapılmıştır. İmkanları paylaşırken depremzedelerin onurunu incitmeye azami çaba gösterilmiştir. Yardım vb. ifadeleri kesinlikle kullanılmamıştır.

İstemedikleri sürece Dayanışma Çalışması sırasında fotoğrafları çekilmemiş, görüntü alınmamıştır. Çalışmalarımızda kadın ve çocukların da özellikle görsellerinin kullanılmasından imtina edilmiştir.

Diğer yandan çalışmalarımız kendi önlüklerimizle, siyasal sembollerimizle de yürütülmemiştir. Zira bu yöntem devrimcileri kitleden ayrı onlardan farklı bireyler olarak göstermektedir. Oysa biz, onlardan birileriydik, bazılarımızın ailesi de depremzedeydi. Kimilerimiz buna benzer acıları başka zamanlarda farklı şekillerde yaşamıştır. Özcesi devrimciler olarak halkın bir parçasıydık zaten.

Çalışmalarımızda devrimci olduğumuz, gönüllü bir şekilde orada olduğumuz dile getirilmiştir. Devrimci, demokratik kamuoyunu takip edenler söz konusu olduğunda ve sorulduğunda Kaypak kayacı kimliğimiz ve siyasal hareketimiz ifade edilmiştir. Bu tarz, ilk başta bir dezavantaj olarak görülse de köy halkı kendisine dayanışma elini uzatan, onlarla birlikte çadırda kalan ve imkanları ölçüsünde yaşamını yeniden kurmasına katkı sunmaya çalışanların kim olduğunu zaten kısa sürede öğrenmiştir.

Elbette büyük bir yıkımdan sağ kalabilen, ağır bir travma yaşayan insanlar söz konuydu ve bu, pek çok farklı eğilimin aynı anda taşınmasını da beraberinde getirmektedir. Devlete güven duymayan, yarının da büyük oranda endişeli olan depremzelerde, bireysel eğilimler de öne çıkabilirdi; aksi yönde bu sürecin ancak birlikte aşılabileceğine inanan dayanışmacı eğilimler de.

Diyebiliriz ki halka ait olan olumlu veya olumsuz hangi duygu ve durum varsa neredeyse hepsi deneyimlenmiştir. Bu durum, halkla kurduğumuz, kurmamız gereken ilişkilerde bize büyük bir deneyim kazandırmıştır. Gerektiği yerde doğru tavrın alınması, kimi zaman bir adım geri çekilme, kimi zaman düşüncende ve pratiğinde ısrar etme, kısacası son derece canlı, dinamik bir muhteva arz eden bir tablo deneyimlenmiştir. Daha doğrusu böyle bir süreç örgütlenmiştir.

Deprem Dayanışma çalışması, Başkan Mao'nun "kitlelerden kitlelere" düsturunun ete kemiğe büründüğünde, gerçek anlamda hayatta karşılık bulduğunda ne kadar büyük bir anahtar olduğunu bize bir kez daha göstermiştir. Deprem sürecinde temel felsefemiz; yaptığımız her işe mümkün olan en geniş insanı katmak olmuştur. Şöyle ki örneğin ekmek pişirilecek, buna ihtiyaç var. Alandaki faaliyetçilerle bunu yapmak yerine köy ahalisine gidilmiş, yapmak istediğimiz, bunun neden ihtiyaç olduğu vb. anlatılarak sorun halkla birlikte çözülmeye çalışılmıştır. Nitekim tandırda ekmek mahalleden kadınlarla birlikte büyük oranda onlar tarafından yapılmıştır.

Benzer bir bakışımız Dayanışma Mutfağı sürecinde de aynı şekilde gelişmiştir. Süreç olabildiğince kolektif bir şekilde örgütlenmeye gayret gösterilmiştir. Akşamları mahalle halkıyla yaptığımız toplantılarla gerek genel durum ve ihtiyaçlar gerekse de somutta ertesi gün neler yapılabileceği üzerine planlamalar yapılmaya çalışılmıştır.

Yaşayarak bir kez daha gördük ki, doğru bir temelde kurulan özenli bir iletişim kitlelerin bize güven duymasını da beraberinde getirmektedir. Örneğin, bizden hemen önce bir firma tarafından yapılan su dağıtımı, çıkan kavgadan dolayı yarıda kesilmiştir. Birkaç gün sonra su dağıtımı yaptığımızda ise benzer bir durumla karşılaşmamıştır. Zira bölge halkının eldeki imkanların olabildiğince eşit dağıtılacağına dair bize duydukları bir güven söz konusu olmuştur. Sular dağıtılınca kadar kaldığımız yerin önünde açıkta olmasına rağmen izinsiz hiç kimse almaya teşebbüs etmemiştir. Burada az önce dile getirdiğimiz eğilimlerden birine yani dayanışma ve bu sürecin ancak birlikte aşılabileceğine dair eğilimle, gerçeklikle, doğru bir şekilde temas kurabildiğimizi söyleyebiliriz.

Çalışmanın süreç içinde birçok farklı aşamadan geçtiğini de söylemek gereklidir. Örneğin ilk başlarda depremzedelerden alınan bilgiler ekseninde çadır temin etmeye çalışılmış bir süre sonra temel gıda maddelerine yönelinmiştir. Akabinde bu noktada belli bir doygunluğun olduğu fark edildiğinde elimizdekiler hızlıca tüketilerek kitlelerle doğrudan temas kurma, çadırları ziyaret etme, bire bir sohbetler geliştirme yöntemine ağırlık verilmiştir.

Bu süre içinde dayanışma çalışmamız Hatay-Antakya'nın, İskenderun dahil olmak üzere hemen tüm ilçelerine bir şekilde temas etmiştir. Ağırlıklı alanımız, Defne, Harbiye, Samandağ ve Serinyol olsa da diğer bölgelerden gelen istemlere de imkanlar ölçüsünde ulaşılmaya çalışılmıştır.

Bu sırada yapamayacağımız şeylerin sözü verilmemeye gayret gösterilmiş, eldeki imkanlar neyse o söylenmiştir.

Diğer yandan örneğin çadır ihtiyacı söz konusu olduğunda bu ihtiyaç önce yerinde tespit edilmiş, akabinde bu ihtiyaç giderilmiştir. Dikkat ettiğimiz bir diğer nokta da, depremzedelerle ekonomik bir ilişki içine girmemek olmuştur. Elimizdeki bütçenin depremzedelerin en temel ihtiyaçlarına kullanılmasına özen gösterilmiştir.

Bu süre içinde depremden en fazla etkilenen kesimlerin başında gelen çocuklara dair de adım atmaya çalışılmıştır. Bu temelde sürece dahil olan, çocuk gelişimi uzmanlarının çabalarıyla çocukların doğrudan öznesi olduğu

bir tartışma ve hazırlık süreciyle önce bir çocuk oyun çadırı, ardından da bu çalışmanın kalıcılığı adına köy parkında bir prefabrik çocuk oyun alanı inşa edilmiştir.

Deprem Dayanışma çalışmasına diğer illerden Kaypakkaya çizgisini takip eden demokratik kitle örgütleri de dönüşümlü bir şekilde dahil olmuştur. Çalışma kısa sürede önemli bir potansiyeli açığa çıkarmış, bunun önemli bir kısmı da zaten alana gelmiş, çalışmaya dahil olmuştur. Deprem bölgesi dışındaki illerde sürdürdüğümüz dayanışma çalışması, çevre çeperimizde bulunan, bizi takip eden ama bizimle ilişkilenecekleri kimi tereddütleri olan kitlenin bize yaklaşmasına vesile olmuştur.

Deprem Dayanışma çalışması boyunca kullandığımız bütçe, büyük oranda bu kitlemizle kurduğumuz ilişkiler ve onların katkıları neticesinde açığa çıkmıştır. Depremzedelerin ağırlıklı olarak gittiği Ankara başta olmak üzere birçok yerde dayanışma temelinde örnek olumlu bir çalışma yürütülmüştür. Özellikle Ankara'da depremzedelerin barınma vb. ihtiyaçlarının giderilmesinde ve bu ilişkilerin sürdürülmesinde ciddi bir çaba ortaya konulmuştur. Yine yurtdışında örgütlenen dayanışma etkinliklerinden gönderilen maddi yardımların, çalışmaların örgütlenmesinde önemli bir katkısı olmuştur.

Diğer yandan Dayanışma çalışmaları, parantezine, seçim sürecini ve 1 Mayıs'ı da alarak devam etmiştir. Bu başlıklarda, merkezi politikamız doğrultusunda yaygın bir kitle çalışması örgütlenmiştir.

Özetlersek;

Deprem Dayanışma süreci, Maoist çizginin ve bakış açısının özellikle kitle çalışmasında doğru bir rehber olduğunu bir kez daha göstermiştir. Halkın yararına, halk için ancak onlarla birlikte yol yürümenin devrimciler için ne kadar vazgeçilmez temel bir ilke olduğu yeniden görülmüştür.

Yaşamı Yeniden Kurmak İçin Daha Fazla Üretim

Deprem süreci ve yürüttüğümüz çalışmalar gerek örgütlü yoldaşlarımız gerekse de geçmişte bizimle hareket etmiş ancak şimdi örgütlü çalışmanın dışında kalan kesimde halka güven duygusunun gelişmesi anlamında olumlu izler bırakmıştır. Çok sayıda kalıcı, değerli bağın kurulmasına vesile olmuştur. Bizler açısından ilkin depremzede halkımızın yaralarını sarmalarına katkı sunmak ikinci olarak devrimciliğin gereğini gerçek manada yaşama geçirmek bağlamında son derece değerli, olumlu katkılar sunmuş, öğretici ve geliştirici

olmuştur. Dayanışma süreci yeni biçimler alarak kuşkusuz devam etmektedir. Bugün üzerinde en fazla tartıştığımız başlık da bunun nasıl devam edeceğine dairdir. Elbette depremzedelerin sorunları birkaç ay içinde çözülmeyecektir. Bu da bizim buradaki çalışmayı sürdürmemiz gerektiği anlamına gelmektedir. Bize güven duyan, sağlıklı bir temelde ilişkilendiğimiz insanlarımızla bu süreci devam ettirmeliydik. Bu bakış açısıyla imkanlarımız zorlanarak bugüne kadar istikrarlı bir şekilde alandaki çalışmamız, bölgenin ihtiyaçları temelinde sürdürülmüştür.

Dönem açısından gelineen noktada, depremzedelerin yaşamlarını yeniden kurmasına en fazla katkı sunacak noktanın üretim olduğu görülmüştür. Üretime katılmak bu sürecin içinde olmak, depremzedelerin yaşama daha sıkı tutunmasına vesile olmaktadır/olacaktır.

Bu perspektiften hareketle, bulunduğumuz mahalledeki insanlarımızla yürüttüğümüz yoğun tartışmaların neticesinde, üretime dönük politikalara ağırlıklık verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu temelde ileride tüzell anlamda bir kooperatife dönüşebilecek bir çalışmaya başlanmıştır. Temel amaç, depremzedeleri üretime teşvik etmek, bunu yaparken de yine birlikte hareket ediyor olmanın, dayanışmanın gücünü açığa çıkarmaktır.

Bu temelde daha önce kooperatif deneyimi olan insanlarımızla mahalle halkı biraraya getirilmiştir. Bu hedef doğrultusunda neler yapılabileceği konuşulmuş ve kabaca bir yol haritası açığa çıkarılmıştır.

Kuşkusuz Deprem Dayanışma süreci ya da önümüze koyduğumuz hedef ancak kolektif bir sahiplenme ve çaba söz konusu olursa karşılık bulabilecektir.

Kolektifimizin ortak bir amacına, hedefine dönüşebilirse verimli ve kalıcı olabilecektir. Deprem süreci, kimi eksikliklerimize, geri yanlarımıza karşın kolektif bir şekilde etkin bir çalışma yürütebileceğimizi, bunun yapılabileceğini göstermiştir. Geride kalan süreç, üzerinden yükselebileceğimiz güçlü bir zemini açığa çıkarmıştır.

Bundan sonrası ise ellerimizdedir!

Rojava Devrimi ile UyanıŖa Geçen Bir Halk Gerçekliği Kuzey Ve Doğu Suriye’de Ermeni Halkının Öz Örgütlenmelerine Kısa Bir BakıŖ...

Büyük bir ayağa kalkıŖın adımları atılmaktadır. Yüzyıllık bir hesabın sorulması için bilinçlenip örgütlenmektedir. Bundandır ki güne, ana ve görevlere sarılmaktan başka bir çözümün olmadığı bilinciyle doruklara yürünmektedir.

Geçtiğimiz dönem Kuzey ve Doğu Suriye açısından halkın kendi sistemini inşa etmede, savunmasını sağlayacak askeri örgütlenmeleri geliştirmede, özgürlük alanlarını ve örgütlenmelerini genişletmede avantajları kadar zorlukları da yaşadıkları ortaya çıkmıştır.

Rojava'nın uluslararası statüsü, ekonomik ve siyasi ilişkileri yoğun ambargo altındadır. Bu bağlamda, tüm ilişkiler devletler nazarında gayri resmi düzeylerde ilerlemektedir. Bunun karşısında birçok farklı ülkede halk örgütlerinin, ilerici-devrimci-demokrat kesimlerin dayanışmaları ise devam etmektedir.

Dünya çapında yaşanan emperyalist-kapitalist ekonomik bunalımın etkileri bölgede çok daha fazla hissedilmektedir. Trump döneminde çıkarılan ve adına "Cesar Yasaları" denilen ambargo yasaları gerek Suriye genelinde gerekse de Rojava genelinde ekonomik zorlukları iki katına çıkarmıştır. Özellikle gençliğin Suriye'den ve Rojava'dan göç etmesi büyük oranda teşvik edilmektedir. Lübnan, Kürdistan Bölgesi ve Türkiye en fazla tercih edilen göç yollarıdır.

Lübnan ve Kürdistan'a yasal yollarla gitme olanakları mevcut iken, Türkiye'ye kaçak yollardan giriş yapmak oldukça yaygın bir yöntem olarak kullanılmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda, TC'nin istihbarat gücünün örgütlenmesinde, bölge toplumunun özellikle genç erkeklerin, göçe eğilimi dikkate alınmıştır. Genel bir iş gücünün yanı sıra bir istihbarat kaynağı olarak bu durum, TC açısından avantajlar sağlamaktadır.

Ekonomik sıkıntılar, salt mevcut ambargo ile sınırlı değildir. Bölgenin önemli üretim ve geçim kaynağı olan zirai üretim ciddi anlamda kuraklıktan ve TC devletinin özel yöneliminden etkilenmektedir.

Habur, Dicle ve Fırat sularının kesintiye uğraması bölge halkının ziraatını önemli ölçüde sınırlandırmış durumdadır. Bu anlamda halk, temel beslenme ve temiz suya erişim imkanından mahrum bırakılmaktadır.

Tüm bu zorluklar halkın kendi yurdunu savunmasını ve faşist işgalcilere karşı örgütlenmesini zorlaştırmaktadır. Faşist saldırıların ve işgal tehditlerinin 2022 yılında ayyuka çıktığı bir dönemde tüm bu zorluklar, askeri örgütlenmede ısrarcı olunması ve geliştirilmesi için azami çaba harcanmasını beraberinde getirmiştir.

TC, işgal altındaki Efrîn, Serê kaniyê ve Girê Spî kentlerini, DAİŞ ve benzeri çetelerini yeniden savaşa uygun hale getirmek için yoğun eğitimlerin yapıldığı bir saha haline getirmiştir. Bu amaçla bu yerler, Rojava'ya yönelik fiziki, psikolojik ve özel savaş alanı olarak kullanılmaktadır. Halklar arası, ailesel ve

aşiretsel ilişkileri kullanarak halk içinde güvensizlik, korku ve dezenformasyon yöntemlerini geliştirmiş bunun için geniş ağlar yaratmıştır. Bu casus ağlarının bir kısmı DSG-QSD (Demokratik Suriye Güçleri) tarafından çökertilmiştir. Faşist devletin kanlı istihbaratı MİT'in yetkili elleri vasıtasıyla örgütlediği DAİŞ kalıntıları, Hol Kampı ve Hesekê'de bulunan Sina cezaevinde saldırılarda bulunmuş, DSG ve devrimcilerin yoğun çabası ile bu saldırılar püskürtülmüştür.

DAİŞ'in amaçladığı, Hesekê ve Hol arasında, Şeddadê'yi de kapsayacak şekilde geniş bir alanı istikrarsız hale getirmek ve halkı korkutarak kendi saflarına çekmektir. Ancak TC'nin ve çetelerinin bu amacı 2022 yılının ocak ayında 121 şehit verilerek boşa çıkarılmıştır. Bu saldırılar, halkların savunma örgütlerinin ortak çabası ile boşa çıkarılmış, bu anlamda bu operasyona 'Halkların Güzü' ismi verilmiştir.

TC Saldırılarının Yıllık Bilançosu

Kuzey ve Doğu Suriye'nin kendisini yeniden inşa etmesine karşı en düşmanca saldırıda bulunan devlet kuşkusuz TC devletidir.

TC, "Kobanê düştü, düşecek" söylemlerinden bugüne saldırılarını giderek arttırmış, 2022 yılında bu saldırılarına ek olarak ekonomi ve istihbarat alanlarında da yönelime girerek Özerk Yönetim Sistemini yok etme amacından vazgeçmeyeceğini ispatlamıştır. 2022 yılı önceki yıllara nazaran daha sistematik saldırıların olduğu kanlı bir yıl olarak Rojava tarihine yazılmıştır. TC ordusu ve çeteleri, saldırılarında SİHA ve ağır silahları kullanırken zaman zaman tankları ve top atışları ile yerel halkın ve savaş gücünün iradesini teslim alma yoluna gitmiştir. SİHA suikastlarının temel amacı ise askeri ve toplumsal alanda yerel güçlere önderlik eden kadroların, komutanların imhası olmuştur. Yapılan saldırılar salt askeri güce yönelik olmamış, sivil ve toplumsal alanın yıkımına yönelik, altyapı ve ekonomik kaynaklarının tahrip edilmesi de amaçlanmıştır. Saldırı coğrafyası Efrîn ve Kobanê'den Metîna ve Zap'a kadar geniş bir alanı kapsamaktadır.

Kısacası Kürt coğrafyasının olduğu sınır hatları, TC ordusunun savaş alanı halindedir.

Demokratik Suriye Güçleri yıllık bir bilanço ile TC devletinin, 2022 yılında toplamda 17 bin 590 saldırı gerçekleştirdiğini, 120 kez SİHA saldırısında bulunduğunu bildirmiştir. SİHA saldırılarının hedefinde ise kadrolar yer almaktadır ve SİHA'ların beşi intihar dronu olarak kullanılmıştır. Havadan 43 defa saldırı yapılırken, en fazla saldırı cephe hatlarında obüsler, tanklar ve havan

toplari kullanılarak yapılmıştır. Bu saldırılarda 59 kişi (12'si çocuk) katledilirken, yapılan meşru savunma çerçevesinde yapılan misillemelerde 44 TC askeri ve 22 çete yaşamını kaybetmiştir. TC ordusunun saldırıları ile belediye binaları, hastaneler, elektrik santral ve hatları, okullar, mezarlıklar, kilise, camiler, değirmen tesisleri, su istasyonları, buğday depoları, ekim alanları vb. yerler ya yıkılmış ya da büyük oranda hasar görmüştür. Tüm bu saldırılar, DAİŞ'in uyuyan hücrelerine, halk içinde bulunan geri kesimlere büyük oranda cesaret vermiştir. DAİŞ, bu hücrelerine ve gerici kesimlere cesaret vermek için saldırılarını 2022 yılında artırmıştır. Saldırıları salt DSG ile sınırlı değildir. Bu saldırılar Rejim askeri gücünü de hedeflemiş ve onlarca Rejim askeri öldürülmüş, askeri alanlar tahrip edilmiştir.

İşgal Altındaki Yerlerde Durum

TC devletinin Efrîn, Bab-Cerablus, Serêkaniye ve Girê Spî'yi işgal altında tutması, çetelere muazzam imkanlar sağlamaktadır. Bu alanlarda çeteler, askeri sistemlerini yetkinleştirirken, TC işgal zihniyetinin bir ürünü olarak halkın asimilasyonu için de durmadan çalışmaktadırlar. Bu çeteler, eğitimlerden, ekonomik imkanlara kadar kendi ideolojilerini halka dayatmaktadırlar. Bu alanlara kaymakamlıklar atanmakta böylelikle faşist sistemin halk içinde kökleşmesi amaçlanmaktadır. Yanısıra özellikle Efrîn'de yerel kaynaklar hunharca talan edilirken, halk sistematik bir şiddet dalgasına maruz bırakılmaktadır. İnsan hakları kurumları, neredeyse günde bir kişinin fidye amacı ile kaçırıldığını duyurmaktadır. Özellikle yurtsever olarak "tespit edilen" kişilerin kaçırılıp infaz edilmeleri basına yansıyan olağan bir durum olmuştur. Suriye-Efrîn İnsan Hakları Örgütü 2022 yılında 13 kadının katledildiğini, 49 kadının ise kaçırıldığını duyurmuştur. Efrîn'de 18 Mart 2018 yılından bu yana 95 kadının katledildiği, 430 kadının ise kaçırıldığı bilinmektedir. Efrîn'de halka yönelik baskı ve şiddet uygulamaları en fazla kadınları hedef almaktadır. Efrîn, gerici ve faşist zihniyetin en fütursuzca kullanıldığı bir alan haline gelmiştir.

Girê Spî, TC açısından aynı zamanda çeteleri devşirmek için kullanılan bir alandır. Burada bulunan aşiret güçlerinin büyük oranda gerici güçlerle hareket etmesi, TC ile açıktan işbirliği yapması Serêkaniyê işgali sürecinde ortaya çıkmış bir durumdu. Serêkaniyê, TC açısından oldukça önemli bir yerdir. Bu bölge, su kaynağının olduğu, Rojava'yı besleyen bir alandır. Su kaynaklarının önünün kesilmesi ile Habur nehri kurutulmuş, bu durum Serêkaniyê'den Der Zor'a kadar tüm Habur hattını büyük oranda etkilemiştir. Bu etki Basra

Körfezi'ne kadar yansımaktadır. Bu hat boyunca tüm zirai alanlar, halkın temiz suya erişim imkanları büyük ölçüde kısıtlanmıştır. Ekonomik olarak halk önemli oranda etkilenmiştir. Yine Serêkaniyê bölgesinin işgal altında olması, işgal sınırının Til Temir (Girê Xurma) ve Ayn İsa arasında bulunan M4 yolunun kapanmasını sağlamış, bu hat üzerinde yapılan ticaret ve halkın ihtiyaçlarının karşılanması imkanları sabote edilmiştir.

İşgal edilen yerlerden göç eden halk büyük oranda kamplarda, çadırlarda yaşamaktadırlar. Halkın kendi imkanları ile yeniden inşa sürecine girmeleri büyük zorluklar barındırmaktadır. Bir yandan kamplarda yaşam inşa edilmeye çalışılırken, diğer yandan bölgenin savunulmasında da yer alınmaktadır. Askeri gücün belli bir kesimi, evleri/yurtları işgal altında olan kesimlerdir.

Efrîn 2022 yılında El Nusra Cephesine teslim edilmiştir. Emperyalistler, halkların demokratik ve ekonomik istemlerinin karşısına gerici dalgayı yükselterek cevap vermiştir. ABD ve diğer emperyalist güçlerin desteği ile Taliban Afganistan'da iktidara taşınırken, Efrîn'de gerici El Nusra Cephesi güçlendirilmiştir.

Bu, Efrîn halkının direnişine verilen bir cevap niteliğinde olmuştur. Kuşkusuz ki, TC bu gerici hamlesiyle bölgede güçlerini ve emrindeki çeteleri tahkim ederek yeni saldırıların altyapısını hazırlamak istemiştir.

Rojava, TC açısından ekonomik krizini ve klik dalaşlarını bir çözüme kavuşturmak için gerekli adımları atma, manevra yapma alanı olarak kullanılmak istenmektedir. Bu bağlamda, Erdoğan/Bahçeli faşist kliği, uluslararası arenada desteğini arttırmak için Rusya ile yoğun temaslara girmiştir. Bunun sonucu olarak Suriye Rejimi ve birçok bölge devleti ilişkilerini yeniden "düzeltme" adımları atmıştır. Bir yandan Esad ile ilişkileri ilerletme çabası sergilenirken, diğer yandan da Rojava'ya yönelik saldırıları Kasım 2022'de yoğunlaştırarak bölgede yeni bir işgalin altyapısı oluşturulmak istenmiştir.

Ancak gerek Esad'dan gerekli cevabın alınamaması gerekse de uluslararası arenada erteleyici faktörlerin ortaya çıkması ile bu görüşme gerçekleşmemiştir. Ancak bilinmelidir ki, eğer İran ve Suriye TC tarafından gerekli adımları görebilseydi, hem "normalleşme" denilen adımlar atılacaktı hem de her kesimin Özerk Yönetim üzerine baskıları giderek artacaktı.

Bölgede yaşanan gerçeklik temelinde soykırıma uğramış bir halkın; askeri, toplumsal ve kadın özgürlük mücadelesi ekseninde örgütlenmesi, faşizme ve gericiliğe karşı savaşıarak, mücadele ederek yeniden ayağa doğrulmasına tanık olunmaktadır.

Yüzyıllık Köleliğe Karşı Duruş

İttihat Terakki, soykırım kararlarını nasıl örgütleyip uygulayacaklarını mutlak efendileri olan Alman Emperyalistlerinden onay alarak yine onlara danışır. Bilinir ki aradan en fazla bir çeyrek asır geçmeden bu kez efendileri benzer bir soykırım planını Yahudilere karşı uygular.

1915, sadece bir ulusun tehcir üzerinden topyekûn imha ve yok edilme planı değildir. Aynı zamanda geride sağ kalanların önemli bir bölümünün zorla İslamiyete geçmeleri için ateşe atılmalarıdır. Ermenilerin İslamiyet'e zorlanmaları, asimilasyonun bir yolu olmuştur. Bu yol oldukça acılı ve yıkıcı olmuştur. Aradan 108 yıl geçmesine karşın halk yaşadığı vahşeti/ travmayı atlata-mamıştır. Bir ulusun son ferdine kadar topyekûn imha edilmesi fiziki olarak mümkün değildir. İnsanlık tarihinde bir ulusun son ferdine kadar imhası henüz yaşanmamıştır.

Soykırım 'İmha ve yok etme', 'yaşanılan topraklardan zorla kopararak sürgün edilme', 'geride kalanların zorla asimilasyona uğratılması'dır. Soykırımın üç sacayağı bütün kitlesel katliamlarda uygulanan yöntemdir. Ölüm yollarından ve tarlalarından geçerek sağ kalmayı başaran Ermeniler, sürgün edildikleri Suriye'nin ağırlıklı olarak sınır bölgelerine yerleşirler. Birgün anavatanları olan Ermenistan'a, doğdukları topraklara geri dönme umudu ve hayaliyle yaşama tutunmuşlardır. Soykırım külleri içinden ayağa kalkan Ermeniler mahir elleriyle yeniden topraklara, taş, demire, çeliğe, bilime, sanata, yüreğe dokunurlar. Dokundukları her şeye yaşam ve can katarlar. Yeniden taş, demiri, çeliği işleyerek, kuru olanı yeşertip, ölü olana yaşam suyu katarlar.

Hayastan'ın dağ ve ovalarında, belde ve şehirlerinde beş bin yılda biriktirdikleri bilgi tecrübe ve hünelerlerini bu kez sahralara taşırlar. Halep, Kobanê, Girê Spî, Serêkaniyê, Amûde, Qamişlo, Derîk vb. şehirlerin yapımında, gelişiminde kılıç artıkları Ermenilerin emeği, payı ve rolü büyüktür. Hatta diyebiliriz ki bazı küçük yerleşim yerlerinin ilk konukları ve ustaları Ermeniler olmuştur. Küçük olanı büyütmüş, kuru olanı yeşertmiş, taş olana can katmıştır. Sahraları insanlaştırmışlar.

Soykırım tarihçilerinin verilerine göre en büyük kırm Suriye çöllerinde gerçekleşmiştir. Keza onların verilerine göre iki yüz bine yakın Ermeni kadın ve çocuk kılıç zoruyla Müslümanlaştırılır. Kadınların büyük bir bölümü eş, hizmetçi, cariye olarak aşiret reislerine, şeyhlere, yörenin ileri gelen zengin ailelerine "verilir". Hiçbir hakka ve hukuka sahip olmadan, dayanacakları kuru bir dala, sığınacakları bir ocağa bile sahip olmadan bir sığıntı gibi yaşarlar. Hizmette en

küçük bir kusura bile müsaade edilmeyen Ermeni çocukları köleler gibi yaşama zorlanırlar. Her şeyi sineye çekerler. Katlanamayacak zorluklara, asla kabul edilemeyecek aşağılama ve ayrımcılığa boyun eğerek kavurucu kumlara gömülürcesine yaşama sarılırlar. Ana dillerinin yanında Arapça-Kürtçe öğrenirler. Arap ve Kürt ailelerde yaşamak zorunda kalanlar ana dillerini konuşamaz. Ermenilerin bir kısmı önceden Kürtlerle iç içe birlikte yaşadıklarından dolayı Kürtçeyi bilir ve ana dilleri gibi konuşurlar.

Kuzey ve Doğu Suriye topraklarında ve Suriye'nin bazı yerleşim yerine dağılan Ermenilerin büyük bir çoğunluğu Arapça-Kürtçe kısmen de Türkçe konuşur. Bir kısmı Hristiyan inançlarını koruyup yaşamlarına devam ederken rakamları tahminlerin oldukça üstünde bilinmeyen sayıda önemli bir nüfus ise Müslüman ailelerin içinde yaşamak zorunda kaldıklarından dolayı zorunlu olarak Müslümanlaşmıştır. Bunların çok az bir kesimi Hristiyan inancına dönerken büyük bir çoğunluğu Müslüman kalmaya devam etmektedir.

Müslümanlaşmış Ermenilerin önemli bir nüfusu yüz yıldan fazladır Arap dilini konuşmakta ve onların egemen kültürünü yaşatmaktadırlar. Bu nüfusun bir bölümü de Kürtçe konuşuyor. Ve Kürt kültürünü, onların gelenek-göreneklerini sürdürüyor. Arapça ve Kürtçe konuşan Ermenilerin azımsanmayacak bir kesimi kendi ana dillerini konuşamamaktadır. Ermeni kökenlerini ve geçmiş kimliklerini bilmenin ötesinde Ermeniliğe ait hiçbir şeye sahip değildirler. Düşünce biçimleri, yaşam tarzları, giyim kuşamları, gelenek ve görenekleri önemli oranda Araplaşmıştır. Bir kısmı Hamid, Abdullah, İmad, Abdulhalim, Zübeyda, Fatima isimleriyle Kürt ve Arap kimliğini alırken bir kısmı ise Ohannes Muhammed, Garabet Ahmed şeklinde hem Arap hem de Ermeni olan karma ismini, beraber taşımaktadır. Soykırımın en iyi görülüp anlaşılması gereken yerin insan isimleri olduğuna bakarak anlamak gerekir.

Kökleri Ermeni ancak dalları Arap-Kürt olan bir ağaca benzeyen Hay'ların gerçekliği yüz yedi yıl önce yaşanan soykırımın acı ve tanımlanması oldukça zor olan toplumsal yıkımın sonuçlarıdır.

Rojava Devrimi kadınların, farklı dilleri konuşan, farklı inançlara sahip olan halkların özgürleşmesidir. Devrimle birlikte ortaya çıkan olanaklar, gerçekleşen değişimler, yaratılan değerler, elde edilen haklar, soykırım çocukları Ermeniler için de fırsatlar sunmuştur. Kürtler-Araplar-Süryaniler-Asuriler kendi öz savunma örgütlülüklerini yaratmıştır. Son dört yıldır çoğunluğu Müslümanlaştırılmış Ermeni gençlerinden oluşan savaşılar DSG-QSD bünyesinde komutan Nubar Ozanyan anısına kendi öz örgütlülüklerini yaratmıştır.

Dilini-kültürünü-tarihini bilmeyen Müslümanlaşmış Ermeniler şimdi kendi öz toplumsal örgütlenmelerini yaratarak çalışmalarını “Ermeni Toplumsal Meclisi” çatısı altında sürdürmektedir. Hafıza ve insanlık katillerine inat farklı bölgelerden farklı yaş gruplarından, türbanlı-türbansız, Müslüman-Hristiyan Ermenilerden oluşan Meclis üyeleri her sabah ana dillerini öğrenmektedirler. Ermeni soykırım tarihini, kültür ve müziğini, folklor ve tiyatrosunu öğreniyorlar. Uzun zamanlardan sonra bu kez kendi dağlarında ve ovalarında olmazsa da omuz omuza yan yana halaylarını çekiyorlar.

İşgalcilerin, kirli, pis ellerinden uzak, korku ve kaygıların yaşanmadığı göz yaşlarının ve göçlerin olmadığı özgür bir Ermeni dünyası yaratma hayaliyle yürüyen Ermeni Toplumsal Meclisi, tarihsel olduğu kadar güncel bir adım atmaktadır.

Ermeni Toplumsal Meclisi çalışmalarını kimlik çalışmalarıyla sınırlandırmadan daha geniş bir yelpazede sürdürmektedir. Kendi diline, kimliğine, tarih bilincine sahip çıkamayan kendi özgürlüklerinin sahibi olamayan başka halkların özgürlük mücadelesini sahiplenebilir mi? Dar bir pencereden bakan, bilinen ezberlerle hareket eden kalıpcı düşünenlerin anlayamayacağı kadar derin ve anlamlı çalışmalar yürütülüyor. Öğrenilmeye çalışılan her bir kelime, soykırımcı ittihaççı faşist Türk devletinden hesap sormaktır. Tarihini unutmuş, dilini kaybetmiş, kimliğini yitirmiş bir insanın özgürlük bilincini kuşanıp ayağa kalkması oldukça zordur. Hangi dili nasıl konuşarak özgürlük bilincine ulaşacaktır? Tarihine, diline, özüne sahip çıkanlar ancak özgürlüğüne sahip çıkması gerektiğinin farkına varır. En çok sahip olması gerektiği değere en fazla emek ve zaman vererek ulaşacağını bilir. Özgürlük ve kurtuluş bilincinin oluşması ve gelişmesi sayısız emek ve zaman çabalarıyla gerçekleşir.

Özgürlükten yana olan, vicdan ve onur taşıyan herkes yüzünü soykırım çocuklarının yürüyüşüne çevirmelidir.

Son olarak kadın özgürlük mücadelesinin bir gelişimi olarak Ermeni kadınlar, Ermeni Kadınlar Birliği altında örgütlenmeye başladılar ve kısa zamanda önemli çalışmalarda bulundular.

Ermeni Toplumsal Meclisi çalışmalarını kimlik çalışmalarıyla sınırlandırmadan daha geniş bir yelpazede sürdürmektedir. Kendi diline, kimliğine, tarih bilincine sahip çıkamayan kendi özgürlüklerinin sahibi olamayan başka halkların özgürlük mücadelesini sahiplenebilir mi? Dar bir pencereden bakan, bilinen ezberlerle hareket eden kalıpcı düşünenlerin anlayamayacağı kadar derin ve anlamlı çalışmalar yürütülüyor. Öğrenilmeye çalışılan her bir kelime,

soykırımcı ittihatçı faşist Türk devletinden hesap sormaktır. Tarihini unutmuş, dilini-kimliğini kaybetmiş kimliğini yitirmiş bir insanın özgürlük bilincini kuşanıp ayağa kalkması oldukça zordur. Hangi dili nasıl konuşarak özgürlük bilincine ulaşacaktır. Tarihine, diline, özüne sahip çıkanlar ancak özgürlüğüne sahip çıkması gerektiğinin farkına varır. En çok sahip olması gerektiği değere en fazla emek ve zaman vererek ulaşacağını bilir. Özgürlük ve kurtuluş bilincinin oluşması ve gelişmesi sayısız emek ve zaman çabalarıyla gerçekleşir.

Türk Devleti Bir Soykırım Makinesidir

Emperyalist-kapitalist sistem sadece emeğin, toprakların, yeraltı ve yerüstünün talan edilip sömürülmesi değildir. Aynı zamanda sömürge ve yarı-sömürge halkların dillerini, kültür ve tarihlerini yok etmek için yoğun bir kültürel kırım yaşatır. Halklara ait doğal ve insani olan her şeyi yıkar, bozar yabancılaştırır.

Halklara ait doğal olan her şeyi ellerinden alıp köklerinden koparıp yabancılaştırıp yozlaştırmaya çalışır. Ülkeleri sömürgeleştirir, halkları köleleştirir. Ulusal, dinsel, yöresel kimlikleri değiştirir, bozar. Yaşam tarzlarını, gelenek ve göreneklerini değiştirir. Tüketime dayalı bir dünya, kendine, doğasına, değerlerine karşı yozlaşmış ne olduğu belirsiz bir toplum ve insan yaratmaya çalışır.

Emperyalizme kalın zincirlerle bağlı gerici-feodal faşist Türk devleti demokrasiden uzak diktatoryal bir devlettir. TC devleti kuruluşundan itibaren demokrasiyi benimsemekten ve işleyiştten uzak bir gerçekliğe sahiptir. Adına yazılan, söylenen tüm ilerici sözler, ileri sürülen tüm bağımsızlıkçı fikirler bir aldatmacadan ve kandırmacadan ibarettir. En değme solcuları bile *“Dört nala gelip Uzak Asya’dan, Akdeniz’e bir kısrağ başı gibi uzanan bu memleket bizim”* dizeleri dize etmekten utanmamıştır. Türk ırkçılığının ve iğrenç şovenizmin temsilcileri olmaktan öteye gidememiştir.

Bir suç örgütü gibi düşünen, çalışan, yıkan, bozan, TC devleti aklını ve elini ‘yıkma ve bozma’ üzerine kurar. Soykırımlarla, sonu gelmeyen kitlesel toplu katliamlarla, infaz ve suikastlarla yıkmak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Aynı zamanda doğal ve insani olan her şeyi bozuyor. Planlı ve programlı bir Türkleştirme politikası sürdürüyor. *“Vatandaş! Türkçe konuş Çok konuş!”* politikasını ülkenin dört bir yanında devlete, toplumsal yaşama eğitime ait her kurum ve alanda uygulamaya çalışıyor. Farklı dinlere, dillere, inanç ve cinslere asla müsaade etmiyor. Kültürel soykırımı fiziki soykırımın bir parçası gibi gerçekleştiriyor.

Toprağı, dağı, taşı, suları, ovaları kendine ait kılmak özel mülkiyetine geçirmesi yetmemiş gibi kendisine ait olmayan dilleri, din ve kültürleri bozmaya, süreç içinde kendisine benzetmeye çalışan bir devlet gerçekliği duruyor halkların karşısında.

Diller, inanç ve cins/ kimlik mücadelesini, ekoloji meselesini ve mücadelesini sınıf mücadelesinin birer parçaları haline getirmek, haklar ve özgürlükler meselesi içinde ele alarak örgütlemeye gitmek doğru olmalıdır. Eğer dil ve kimlik mücadelesi faşizme, her türden gericiliğe karşı Demokratik Halk Devriminin birer parçası haline getirilerek özgürlüğün sahiplenilmesi olarak ele alınıyorsa, mücadele ve çalışmalar doğru bir yoldadır demektir.

Binlerce yıldır yaşadıkları topraklarında Ermenileri, Rumları, Süryanileri, Asurileri, Ezidileri kimler yok etti? Kürtleri, Alevileri kimler katliamlara uğrattıyor? Kimler dilleri, dinleri, kültür ve cinsleri tek tipleştirmek istiyor? Elbette ki Türk devleti! Bugün hak ve özgürlükler mücadelesi faşizme karşı mücadelenin, demokrasinin güçlü ve sağlam parçası haline getiriliyorsa Demokratik Halk Devrimi mutlaka muzaffer olacaktır.

Şehit Nubar Ozanyan Ermeni Tugayı

Üzerinden 108 yıl geçen bir soykırım, tehcir ve asimilasyon gerçekliği karşısında, bir halkın yeniden ayağa doğrulmasında en temel kriter ilk etapta kendi savunma mekanizmalarının yaratılmasıdır.

Ermeni halkı bu gerçekliği ağır bedellerle bunu yaşamıştır. Bu temelde Rojava Devrimi sonrasında Ermeni halkının öz örgütlenmesi anlamında ilk etapta askeri örgütlenmenin yaratılması tesadüfi değildir. Zira katliamları ve soykırımları ile meşhur faşist TC devletinin işgal tehditleri devam etmekteydi ki bu tehditler bitmiş de değildir. Askeri temelde örgütlenme diğer tüm örgütlenmelerin önünü açmış, Ermeni ailelerin özgüvenlerinin gelişmesine hizmet etmiştir. Yüzyıllık soykırıma uğratılan, örselenen, benliğinden kopartılan, bunun sonucu olarak muazzam travmalara maruz kalmış bir halk gerçekliğinin bir anda öz savunmalarını kurmaları elbette beklenemezdi. Büyük özveri, çaba ve emekle bu Ermeni gençliğinin direnişe, öz savunmaya katılmaları için ikna edilmeleri, asli kimlikleri hakkında bilgilenmeleri ve dillerini yeniden keşfetmeleri gerekiyordu.

Halkın öz savunma temelinde Kürt, Arap, Süryani, Asuri ve Ermenilerin öz savunmasını sağlayacak askeri örgütlenmeler de bu sürecin zorluklarından payına düşeni almaktadırlar. Genç nüfusun göçe olan eğilimi bu kurumları da

etkilemiştir. Ancak bu etki bugün açısından yüksek olmasa da gelecek dönem açısından bu riski barındırmaktadır.

Nubar Ozanyan Ermeni Tugayı, halkın öz savunma dinamiği içinde özel bir yer edinmiştir. Soykırıma uğrayan Ermeni ulusunun bugüne kadar yaşayabilen torunlarının oluşturduğu Tugay, devrimci öz savunma temelinde aktif olarak Rojava savunmasında yer almaktadır. Bir yandan soykırıma karşı bilinçlenme amacı güderken diğer yandan kendi halkını örgütleme, savunma temelinde faşist ve gerici saldırılara karşı askeri gücünü geliştirme gayretindedir.

Bölgede yaşayan halk gençliğinin belli bir bölümünün katılım sağladığı Tugay'da 2022 yılı bir anlamda savunma temelli taktik hazırlıkların sürdürülmesi ile geçmiştir. Tugay ve bölge halkı, TC devletinin saldırı hazırlığı içinde olduğunu bilmektedir. Bu anlamda hazırlıkların sürdürülmesi yoğun çabaların sonucu olmuştur.

Nubar Ozanyan Ermeni Tugayı cephe hattında aktif yerini alırken 1 Mart 2022 tarihinde ilk şehidini de vermiştir. Rejim askeri gücün provokasyonu sonucu cephe komutanlarından Oskan Bagiryan şehit düşmüştür. Oskan'ın şehit düşmesi Tugay'da, Ermeni halkı içinde ve ailelerde ciddi bir etki yaratmış, Tugay savunmadaki yerini daha güçlü bir şekilde almıştır.

Tugay içinde askeri çalışmaların yanısıra siyasi süreçlerin değerlendirilerek, savaşçıların güncel sorunlar karşısında bilgilenmeleri sağlanmaktadır. Komutanlar başta olmak üzere, dünyada, bölgede ve Rojava'da yaşanan çelişkilerin anlamı ve halkımız üzerindeki etkileri tartışılarak, siyasal bilincin gelişimi sağlanmıştır. Bu anlamda özellikle komuta kademesi, siyasal gelişim noktasında önemli bir birikim elde etmiştir. Salt askeri gelişim değil, esasında siyasal ve ideolojik bir temelde adımları atılmakta, devrimci-demokratik siyaset ve ideolojik gelişim, birikim daha hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir.

Gençliğin en önemli sorununu bugün geleceğe dair duyulan kaygılar oluşturmaktadır. Göçe olan eğilim, gençliğin kendisi için doğduğu topraklarda bir gelecek bulamayışından ileri gelmektedir. Yaşanan tüm ekonomik yaptırımlar ve işgal saldırıları, halkta ve gençlikte genel olarak alternatif arayışların gelişmesini beraberinde getirmektedir.

Rojava alanının Cizîre bölgesinde en yoğun üretim biçimi ziraata dayalı üretim şeklidir. Askeri alanda bulunan gençlik köken olarak köylü nüfusuna dahildir. Bu anlamda gençlik hem askeri alanda kendi topraklarının savunulmasında yer alırken diğer yandan kendi yaşamının idame ettirme ve üretimde yer alma mücadelesi de yürütmektedir. Bu durum Rojava alanında sürdürülen

yaşamın savaş, işgaller ve işgal tehditleri ile bağlantısını kurma noktasında en dinamik kesimin savaşçılar ve askeri güç olduğunu göstermektedir.

Ermeni Toplumsal Meclisi

Meclis, tarihleri, dilleri, kültür ve inançları ellerinden alınıp sahalarda yaşamaya zorlanan bir ulusun, haklı özgürlük mücadelesini vermektedir. Kaybolan yaşamını, kendisini aramakta, bunun çabası ve kavgasını vermektedir. Yeni bir soykırım yaşanmaması, yeniden dilini, kültürünü, özünü kaybetmemek için çalışmaktadır. Meclis, 107 yıllık kaybolan tarihini, soykırımcı devlete karşı mücadelesini yürüterek adaleti aramakta, kaybettikleri canlarının hesabını sormaktadır.

İnanç, dil, yaşam tarzı olarak parçalanmış Hay'ların özlerine dönme, kendilerini bulma mücadelesini yürütmektedir. Kurmak, yaşa(t)mak, istediği dünyanın çalışmasını yürütmektedir.

Meclis çalışmalarında, ağırlık olarak Ermenice dil eğitimi alınmakta, dilin tarih, kültür ve hakikat mücadelesinde ne kadar ağırlıklı bir yer tuttuğunu bilerek bu çalışma yürütülmektedir. Dili kelime ve cümlelerden ibaret görmek onu sadece bir iletişim aracı olarak sınırlamak ve ele almak yanılmanın kapısını çalmak demektir. Dil tarihtir, kültüredür, yaşam ve candır. Dolayısıyla dilin öğrenilmesiyle birlikte, dilini kaybetmiş bir ulus, atalarını ve anayurdunu arayacak, neden bir yurdu olmadığının sorusunu sorup yanıt ararken karşısına çıkacak olan yıkım dışisine karşı durmayı, mücadele etmeyi aynı zamanda haklarını ve özgürlüklerini arayanlarla birlikte bütünleşmeyi öğrenecektir.

Ermeni halkı gibi Asuri, Süryani, Rum halkları da kaybolan tarihlerini, dillerini, kültürlerini aramaktadır. Her bir arayışı ortaklaştırmanın, mücadele alanlarını birleştirerek büyütmenin ne kadar önemli olduğu görülüp anlaşılacaktır.

Roja'ya'da yaşanan devrim ve kantonların özerkliklerini ilan etmesiyle başlayan süreç, tüm Kürt bölgelerinde adeta bir domino etkisi yaratmıştır. Kadınlar, YPJ'nin (Kadın Savunma Birlikleri) kurulmasıyla birlikte tüm alanlara kendi sözlerini ve iradelerini taşıdılar. DAİŞ ile savaşırken aynı zamanda erkek zihniyetine, tecavüze, köleleştirmeye, tacize, işkenceye karşı da bir savaş vermeye başladılar.

Bu haklı mücadele, hem bölgedeki diğer uluslardan ve azınlık milliyetlerden kadınları hem de tüm dünyada kadın mücadelesini daha da görünür kıldı. İlk süreçlerde YPJ'ye akan bu enerji sonraları diğer milliyetlerden kadınların YPJ çatısı altında kendi askeri ve toplumsal örgütlenmelerini kurmalarına kadar gelişti.

Kadınlar artık sadece erkeklerle eşit savaşmanın da ötesine geçerek, kendi ordularını, kendi askeri kamplarını, bir bütün ayrı özgün alanlarla yeni toplumsal ilişkileri yaratmakta, yeni bir kolektif hayatı örgütlemektedirler. Mücadele başta savaş olmak üzere toplumun her kademesinde yeni ve özgün mekanizmalarla kadınların özgürleşmesinin güvence altına alınmaya çalışılmasıyla devam etmektedir. Örgütlenmek ve toplumsal alanın bir parçası olmak, kadınların özgürleşme ve güçlenme mücadelesine katkı sağlamaktadır. Bilgi ve tecrübeler, kadınların kendine olana güvenlerini arttırarak toplumsal cinsiyet rollerini sarsmaktadır.

Rojava çeşitli milliyetlerden ve dinlerden oluşan bir halk gerçekliğine sahiptir. Demokratik Özerklik sistemi altında her milliyetin kendini hem askeri hem de toplumsal alanda ayrı örgütleme hakkı tanınmış, hatta teşvik edilmiştir. Bundan dolayı Kürtler, Araplar, Türkmenler, Ezidiler, Süryaniler ve Asuriler, Demokratik Özerk Sistem ve QSD çatısında kendi örgütlenmelerini kurmuşlardır.

Ermenilerin ise bu sürece dahil olması daha geç bir tarihe rastlamıştır. Ermeni halkının kendi öncüsüyle geç buluşması bunun temel nedeni iken, diğer taraftan Ermeniler içerisinde parçalılık da bu gecikmeye neden olmuştur. İttihat Terakki'nin başlattığı soykırım ile birlikte Suriye çöllerine sürülen Ermeniler ya öldürülmüş ya da aşiretler tarafından Kürt ve Arap kültürü içinde Müslümanlaştırılmışlardır.

Parçalılık, Müslümanlaştırılmış Ermeniler ile Hristiyan Ermeniler arasında, Suriye Rejimine destek verenler ile Demokratik Özerkliğe destek verenler; Kürtleştirilmiş Ermeniler ile Araplaştırılmış Ermeniler arasında, bunlar içerisinde de baba tarafı Ermeni olanlar ile anne tarafı Ermeni olanlar arasındadır.

Askeri alanda Ş. Nubar Ozanyan Tuğayı'nın kurulması ardından toplumsal alanda demokratik kitle örgütlerinin kurulmasıyla Ermeniler de devrime kendi kimlikleri ve iradeleriyle katılmışlardır.

Diğer örgütlenmelere göre kendisini geç örgütleyen Ermeni çalışması içerisinde özgün kadın örgütlenmelerinin kurulması ise daha da sonra olmuştur.

Bunun nedenleri arasında genel olarak kadın çalışmasının ikincil bir plana atılması, özgün özel politikalar üretmede, bu noktadaki yoğunlaşmalarda zayıflık sorunun ana yönü iken, Rojava halkı içerisinde buna paralel olarak da hem Hristiyan hem de Müslüman Ermeniler içerisinde kadınlar üzerindeki ciddi feodal, aşiretsel-dinsel ve cinsel baskılar sorunun diğer yanını oluşturmaktadır.

Ermeni Kadın Savaşçılar

Ermeni kadın savaşçılar, kendilerini Ş. Nubar Ozanyan Tugayı'na bağlı olarak özgün örgütlemişlerdir. Bir taraftan kendi kadın komutanlığını oluşturan kadın askeri güçleri, diğer taraftan kendilerini Tugay Komutanlığı içerisinde temsil ederek hem kadın hem erkek hem de LGBTİ+ savaşçıların sorumluluğunu ve komutanlığını da üstlenmişlerdir.

Yeni savaşçı eğitimleri, branş eğitimlerini hem genelde hem de özgün olarak almakta, genelde verilen askeri eğitimlerde, eğitim komisyonlarında mutlaka bir kadın eğitmen yerini almaktadır. Her ne kadar YPJ bu topraklarda 'savaşın erkek işi olduğu' algısını kırsa da bu, henüz tüm bir toplum tarafından içselleştirilmiş ve kabul edilmiş değildir. En azından mesele, kendi çocuklarına ve yakınlarına geldiğinde klasik erkek egemen anlayış kendini çokça göstermektedir. Bundan kaynaklı yerellerden kadınların askeri güçlere katılımı, her geçen gün düşüş göstermektedir. Askeri güçler içerisinde erkek savaşçılara oranla Ermeni kadın katılımı oldukça zayıftır. Bundan kaynaklı, kadın savaşçılarla yoğun ideolojik eğitimler yapılırken, diğer taraftan da çeşitli kentlerde köy ve mahallerde bizzat kadın savaşçılar kadın kitleleriyle buluşarak, eğitimler seminerler örgütlemekte, katılım çalışmalarını sürdürmektedir.

Ermeni kadın savaşçılar, bir yıl içerisinde ilk defa cephede de özgün olarak mevzi tutmuşlardır. Daha öncesinde erkek komutanlar öncülüğünde erkek savaşçılarla birlikte mevzi tutan kadınların tek başlarına cephede ayrı nokta tutmaya başlamaları, tüm bu gerçekliklere rağmen, geline düzeyin gelişimini görmek açısından da çok önemli bir yerde durmaktadır.

Soykırım gerçekliği ve ardından süregelen Suriye rejiminin gerici-ırkçı, cinsiyetçi eğitim politikalarının sonucunda kadınlar çoğunlukla kendi dillerini unutmıştır.

Ermenice, Kürtçe ve Arapça dillerinde okuma yazma dersleri yapılmaktadır.

Kadınların, ideolojik eğitimler kapsamında özgün olarak kadın ve LGBTİ+ eğitimleri alarak, ataerkinin ve heteroseksizmin özel mülkiyetli sistemle bağını anlaması, toplumsal cinsiyet derslerinde geleneksel kadınlık rollerini sorgulayarak ve çözümleyerek aşmaları hedeflenmiştir. Erkek savaşçıların yerine getirdiği görevler dışında kadınlar bir de topluma ve askeri güçlere, örgütlülüklere sirayet eden, erkek egemenliğine ve cinsiyetçi iş bölümüne karşı mücadele etmektedir.

Ermeni Kadınlar Birliği

Rojava Devriminin sürecinde askeri örgütlenme öncelikli bir çalışma olarak ele alınmıştır. Bu, somut durum içerisinde anlaşılır bir yerde durmaktadır. Ancak süreç içerisinde Ermeni halkının örgütlenmesinin diğer sacayağı olan demokratik kitle faaliyetinin de örgütlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine en yakından özelde de Tugay savaşçılarının ailelerinden başlanarak kitle faaliyetinin örülmesinin adımları atılmış ve Ermeni Toplumsal Meclisi kurulmuştur. Meclis içerisinde kadınlar kendilerini Kadın Komitesi içerisinde örgütlenmişlerdir. Ancak faaliyet alanlarının genişlemesi, hem nicelik hem de nitelik olarak ortaya çıkan enerjinin daha da ileri bir düzeyde örgütlenmesi adına Komünist Kadınlar öncülüğünde yürütülen tartışmalarla, kadınlara özgün bir örgütlenmenin kurulması kararını almışlardır. Bunun için daha öncesinden hem askeri hem de kitle faaliyetleri içerisinde yer alan Ermeni kadınların öncülüğünde kuruluş kongresi çalışmalarına başlanarak 30 Ağustos 2022’de Ermeni Kadınlar Birliği kurulmuştur. Ermeni Soykırımının yarattığı yıkıma karşı yeniden ayağa kalkmak, örgütlenerek ve soykırımcı zihniyete karşı mücadele etmek temel hedef olarak belirlenmiştir.

1915 Ermeni soykırımında, özellikle Suriye çöllerine doğru zulüm ve işkence altında yürüyenler çoğunlukla kadınlar ve çocuklar olmuştur. Çünkü erkeklerin çoğu çoktan öldürülmüştü. Kadınlar, soykırım sürecinde kadınların yaşadıklarına tarihte ne kadar az yer verildiğine dair bir bakış açısı sunmuşlardır. Ermeni kadınlar, örgütlenmedikleri sürece bu soykırımcı zihniyetle hesaplaşamayacaklarını ve bu saldırıların faşist TC ve onun tecavüzcü, kadın düşmanı, çeteler eliyle sürdürülmesine göz yumacaklarını, bunun için de devrimi savunmanın önemini görmüşlerdir. Örgütlenmenin ihtiyacını en derinden hisseden kadınlar, Kongre çalışmalarına bu coşku ve heyecanla dört elle sarılmışlardır.

Hesekê’den Qamişlo’ya, Amûde’den Derîk’e, Til Temir’den Dırbesiyê’ye, Der Zor’dan Rakka’ya çok geniş bir alanda hem Hristiyan hem de Müslümanlaştırılmış Ermeni kadınlarla 80’e yakın toplantı düzenlenerek, Kadınlar Birliği’nin kurulması sürecinde yüzlerce kadının görüşleri ve önerileri alınmıştır. Bu çalışmalar içinde özellikle öne çıkan konular, Ermeni dilinin ve kültürünün yaşatılmasına dönük çalışmaların yapılması; kadına yönelik şiddete, “evlilik” adı altında çocukların istismar edilmesi, çok eşliliğe dönük mücadele yöntemlerin geliştirilmesi ve kadınların ekonomik özgürlüklerini kazanabilecekleri istihdam alanlarının yaratılması olmuştur.

Erkek egemen, faşist TC'nin işgal saldırıları ve tehditleri, kadın çalışmaları- rında öncelikli ele alınan konuların öz savunma ve sağlık çalışmaları olması sonucunu doğurmuştur. Savaşın ve yeniden inşa sürecinin iç içe girmesi, sürekli işgal saldırıları diğer çalışmaları da olumsuz etkilemektedir.

Ermeni Kadınlar Birliği başta 8 Mart ve 25 Kasım gündemleri olmak üzere kurulduğundan bugüne hem kendi üyelerine hem de genel olarak kadınlara eğitimler vermekte, belli konularda seminerler düzenlemektedir. Ayrıca erkek egemenliğinin güçlü olduğu toplumda, kadının baskı ve şiddet gördüğü durumlara müdahale ederek, kadınların haklarını savunmaktadırlar. Ataerkiye karşı mücadele politikaları belirlemekte ve kadına yönelik şiddetle mücadele yolları üzerinde daha özel durulmaktadır.

Öncelikle kadına yönelik şiddeti görünür kılarak ve şiddet biçimleri konusunda bilinçlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.

Rojava'da hem genel kadın çalışmaları içerisinde hem de Ermeni kadın çalışması içerisinde kadınların hem askeri hem demokratik özerk kurumlarda, çalışma alanlarında üretimde yer almalarının önündeki engellerin başında Rojava halkının erkek egemen, cinsiyetçi- feodal aşiretsel yapısı gelmektedir. Bunun için ciddi bir eğitim seferberliği yapılması gerekirken, her alanda ideolojik mücadele yürütmek ve demokratik özerk sistemin yasalarının uygulanmasını sağlamak gerekmektedir. Bunun yanında, mevcut mülkiyet ilişkilerinin sürdürülmesi, hala aile kurumunun kutsal görülmesi, kadınların devrime katılımının önündeki engeller arasındadır. Ermeni Kadınlar Birliği'nin yaptıkları çalışmalarda kadınların aileye, eve bağımlı olmasını ortadan kaldıracak politikalara ağırlık verilmektedir.

Ermeni kadınlar, iş istihdamının yaratılmasını, kadına ait olarak görülen ev işlerinden özellikle çocuk bakımının kadını eve zincirlemesinden doğan sorunların çözülmesini istemektedir. Bu elbette ki yalnızca Ermeni Kadınlar Birliği'nin sorunu değil, bir bütün devrimin ideolojik-politik-pratik öncülüğünü yapan devrim önderliğinin sorunudur.

Sonuç olarak, Ermeni kadınlar çalışmalarının temeline, bu savaş sürecinde, hem erkek egemen TC faşizmine ve ona bağlı tecavüzcü çetelere karşı kendilerini her alanda örgütlemeyi ve özneleşmeyi koymaktadır. Diğer taraftan da erkek egemenliğine, feodalizme; cinsiyetçiliğin yeniden üretilmesine karşı mücadeleyi büyütmeyi esas alarak, mağduriyetten özneleşmeye doğru ciddi ve değerli adımlar atmayı sürdürmektedir.

Uyanış Ağır ve Sancılı, Ayağa Kalkış Muhteşem Olacaktır

Bin yıllık feodalizmin ağır ve hantal uyuşukluğundan kopmak 108 yıllık soykırım tarihi öncesine dönerek sorgulama ve aydınlanmayı gerçekleştirmek hiç de kolay değildir.

Okumak, düşünmek, sormak ve sorgulamaktan oldukça uzak çalışmaktan, üretmekten her fırsatta geri durmanın yollarını arayan; ‘çalışmadan nasıl yaşarım’ peşinde koşan bir kültürden sıyrılıp yeni bir yaşamın içinde yer edinmek fazlasıyla emek, çaba ve zaman gerekir.

Uyanışın, silkinip ayağa kalkışın, farkında olmanın, zorlu bir çabayla olacağı muhakkaktır. Disiplinsiz, dağınık, düzensiz bir yaşamın içinden çıkıp üretmenin, yaratmanın, çalışmanın alışkanlığını ve terbiyesini edinmek güçlü bir amaç, sağlam bir irade ve yorulmaz bir emek istemektedir.

Evinden, köyünden, mahallesinden çıkıp ilk kez kolektif bir ortama gelmek; sınırlı sayıda insan ilişkisinden sıyrılıp farklı kesimlerden daha geniş insanların bir araya geldiği/getirildiği kalabalık bir ortamda olmak-çalışmak-birlikte hareket etmek fazlasıyla emeği-çabayı-ilgilenmeyi-zorlanıp gelişmeyi gerektirir.

Ölümsüz komutan Nubar Ozanyan, ilk öğretmeni önder yoldaş İbrahim Kaypakkaya’nın ve mücadele yıllarında karşılaştığı sayısız devrimci öğretmenlerinin öğretilerine yaşamının son nefesine dek hep sadık kalmıştır. Canı ve tüm emekleri pahasına onların öğretilerine bağlı kalarak yaşamış, çalışmış ve savaşmıştır.

Nubar, Filistin, Hayastan, Kürdistan’da kalıp mücadele ettiği dönemlerde her komutan ve siyasal öncüden öğrenmesini bilmiştir. Onlardan ideolojik-siyasal-askeri olarak bilgiler, tecrübeler edinmeye çalışmıştır. Kelimenin tam anlamıyla okuyup öğrenmekten, pratiğin öğretilerinden bir an olsun geri durmamıştır. Öğrendiklerini ise başta etrafındaki yoldaşlarına çevresindeki devrimcilere, Enternasyonalistlere ve halkına öğretmekten yorulmamıştır. Yaşamın, devrimin, halkın enerjik, yorulmak bilmez komutanının ilk çocukluk hikayelerinde Yozgat ve çevresinde yaşanan Ermeni halkının kanlı katliam parçaları vardır. An’ı yaşarken, görevlerini yerine getirirken tarihten ve köklerinden asla kopmamıştır. Halkının geçmişte yaşadığı acıları kelimelerle tanıması zor olan anıları asla unutmamıştır. Farklı tarihlerde aynı benzer acıları yaşayan halkların çocuklarıyla karşılaşırken mücadelenin ve kavganın ne kadar ortak ve birlikte yürütülmesi gerektiğini görmüştür.

Tarihini, dilini, kültürünü unutmuş kimliğini kaybetmiş, iradesini bırakmış, halkla büyük bir enerjiyle çalışarak özgürlüklerini kazanmaları için kafa

yormuştur. Örgütlenmeleri için çalışmıştır. Amacına öylesine güçlü sarılmıştır ki önüne çıkan hiçbir engel onu durduramamıştır. Başarıdan ve halkını örgütlemekten başka bir şey düşünmemiştir. Karşılaştığı, tanıştığı hemen her gencin amacına yakınlaşması ve örgütlenmesi için büyük bir emek harcamıştır. Askeri çalışmalarını sürdürürken diğer yandan halkın bir başka oluşum içinde örgütlenmesi gerektiğini de öngörmüştür. Çöllerde kaybolmuş yetim çocuklarının ardıklarını toplar gibi insanları etrafında toplayarak çalışmıştır.

Komutan Nubar Ozanyan yoldaşın şehit düşmesine rağmen geride bıraktığı ağır sorumluluk gerektiren görevlerde bir an olsun geri durulmamıştır. Taburda Meclise doğru bir çalışma yürütülmüştür.

Bir merkezden, sınırlı sayıda bir grup insandan etrafa, çevreye, ileriye doğru adım adım bir çalışma yürütülmüştür. Bazen yükselen bazen duraklayan ancak kesintiye uğramadan yürüyen, genişleyen bir çalışma ortaya konmuştur. Ermeni Toplumsal Meclis çalışması hareket halinde olan, kendini eğitmeye, yenilemeye ve değişmeye çalışan bir yerde durmaktadır. Uyanışın, bilinçlenip ayağa kalkışın kolay olmadığı bir gerçektir. Yapılan ve yapılmakta olanların, yürünen ve yürünmekte olanların ne tamamlandığı ne de sonlandırıldığı düşünülmeyen çalışılmaktadır.

Gözünü ileriye, başını yükseklere kaldıran, amaç sahibi, özgürlük düşkünü insanlar atılan adımların, yapılan çalışmaların, yürünen yolun hep bir eksik olduğunu bilerek yürümektedir.

Büyük bir ayağa kalkışın adımları atılmaktadır. Yüzyıllık bir hesabın sorulması için bilinçlenip örgütlenmektedir. Bundandır ki güne, an'a ve görevlere sarılmaktan başka bir çözümün olmadığı bilinciyle doruklara yürünmektedir.

İdeolojik Sorunlar, Devrimcilik-Reformizm ve Kaypakaya

Reformizm çizgisi hakim düzenin manyetik alanında yer alır. Sisteme yönelik eleştirileri olsa da sorunun çözümünü egemen sistemden isterler. Devrimi ve sistemin köklü değişimini reddeden düzen içi hareketlerdir. Bunun sonucu altyapısı ve üstyapısıyla egemen sistemi pratik olarak hedef almazlar.

• içinde bulunduğumuz konjonktür komünist hareketin mevcut durumunu ve öne çıkan sorunların değerlendirilmesini ve ideolojik-politik konumunun daha da güçlendirilmesini gerekli kılıyor.

Sistemi değiştirmek ve sömüren egemen sınıfları alt etmek ve yerine üstlendiği alternatif sistemi getirmek misyonu üstlenen öncü gücün, aynı zamanda kendi içinde ideolojik olarak uyanık, donanımlı ve kararlı olması zorunludur. Böyle bir görev parti var olduğu müddetçe asli bir görevdir.

Öncü güç hakim sisteme ve egemen sınıflara karşı kendisini donattığı Marksist-Leninist-Maoist (MLM) ideoloji ile mücadele veriyorsa; yeri geldiğinde kendi sorunlarını da ideolojik kökenleriyle ele almalı ve üzerine gitmelidir. Geleceğin sınıfsız toplumuna ulaşmayı önüne koyan bir parti yer aldığı hatta bu minvalde mücadele edecektir. Aynı zamanda köhnemiş, çürümüş ve miadı dolmuş eskinin yerine yeniyi getirmelidir.

Ancak bu yöntemle, Marx'ın deyimiyle *“Dünyayı sadece anlamak ve açıklamakla değil, aynı zamanda dünyayı değiştirmek”* rolü üstlenenlerin saflarında yer alınabilir. Tarihin ekonomik ve sosyal gelişiminin felsefenin diyalektik tahlili olan tarihsel materyalizmin bu yasası ancak o zaman pratikte yol gösterici olabilir.

Komünist partisi topluma sirayet etmiş ve yansıtılmış gerici ideolojiye karşı, önce kendisini, geleceği temsil eden komünist ideolojiyle donatmalıdır. Ancak o zaman somut strateji, taktik, politik belirlemeler yapılabilecek ve pratik adımlar ancak o zaman atabilecektir.

Kaypakkaya'nın temellerini attığı hareket bu minvalde oluşmuş ve günümüze değin varlığını devam ettirmiştir. Küçük burjuvaziye tekabül eden partilerin önemli kısmı bugün ya mücadele alanından çekilmiş ya da reformist yapılara bürünmüşlerdir. Elbette ki devrimci saflarda yer alan küçük burjuva hareketler ve Kürt Ulusal Hareketi vardır. Bu hareketler devrimci yapıları gereği mücadele içerisinde yer alıyorlar.

Her türlü baskı ve yaptırıma karşı devrimci minvalde mücadele ve direniş vardır. Ancak reformist hareketler ve reformizm geçmişe kıyasla etkin durumdadır. Devrimci kisveyle kendisini lanse eden, ama gerçekte düzen içine konumlanan ve o minvalde hareket eden reformist yapılar günümüzde daha öne çıkmış durumdadırlar. İlegaliteyi, radikal örgütlenmeyi, gerici sistemi alt etmeyi, iktidar mücadelesi vermeyi, kısacası devrimi reddeden ve sistem içi reformlarla yetinen reformizme karşı devrimci hareketin politik mücadelesi daha önem arz etmektedir.

Günümüz şartları ideolojik arenada komünist harekete ve devrimci yapılara böylesi bir görev de koymaktadır. Devrimin nesnel koşullarıyla beraber ileride öznel koşullarının daha elverişli olduğu şartlarda yeni devrimci hareketler tekrar öne çıkacaktır. Günümüzün politik konjonktürü, alt ve üst-yapısıyla uluslararası emperyalizme ve güdümündeki tüm gericiğe, onların manyetik alanındaki reformizme karşı ideolojik mücadeleyi de daha zorunlu kılmaktadır. Özellikle proleter devrimci hareket için politik mücadeleyle beraber tutarlı ideolojik mücadele de zorunluluk arz etmektedir.

Proletarya hareketinin karşı devrime karşı verdiği mücadelede hareket ettiği güzergâh Marksizm-Leninizm-Maoizm (MLM) hattıyla donanmıştır. Bunun temelleri İbrahim Kaypakkaya yoldaş tarafından atılmıştır. Bilindiği gibi İbrahim yoldaş, önce TİİKP saflarında yer almıştır. Giderek MLM’i kavramış ve daha sonra TİİKP’nin revizyonist ve reformist çizgisine karşı kararlı ve tutarlı tavır almış ve ideolojik, politik ve örgütsel kopuşla Proletarya Partisi’nin temellerini atmıştır. Kaypakkaya yoldaş, Türkiye tarihinde uzun bir dönemden beri var olan komünist hareketin tarihsel yokluğuna da son vermiştir. Sınıf bilinçli proletaryanın öncü müfrezesinin oluşumunda ideolojik, politik ve başkomutan rolü oynamıştır.

İdeolojik Durum ve İdeolojik Sorunlar

Marx’ın belirleme ve tanımlamasına göre ideoloji ve bilinç tarihsel olarak insanlığın toplumsal yapıda yer almasından beri hep var olmuştur. İnsana has bir olgudur. Yaşadığı toplumların niteliğine göre insana hükmeden, yönlendiren, idame ettiren düşünce, inanç, din, bilinç düzeyi, siyaset vb. yargılardan oluşan ideoloji her toplumun kendi yapısına göre farklı özler ve içerikler oluşturmıştır. Ancak diyalektik ve tarihsel materyalizmin belirlemesine kadar felsefi olarak idealizmde birleşmiştir.

Toplumun ve insanın oluşması özdeştir. Tarihsel olarak birbirini tamamlayan unsurlardır. Dünyanın evrimi ve doğanın geçirdiği değişimler insanın oluşmasının koşullarını ne zamanki yaratmış, insan da o zaman oluşmaya başlamıştır. Ne zamanki insanoğlu üretimde yer almaya başladı diğer canlılardan ayrıştı. Bu ayrışma insanın -o tarihsel dönemde bugüne kıyasla çok geri de olsa- sarfettiği emekle ve kullandığı üretim aletleriyle oluştu.

İnsanın oluşumunda “Böylece *maymundan insana geçişte kesin adım atılmış oldu.*” (Engels, Seçme Yapıtlar 3, sf.83)

İnsanın oluşumu “*Doğa üzerindeki egemenlik, elin gelişmesiyle, emek ile başladı ve her yeni ilerleme de insanoğlunun ufkunu genişletti. İnsan, doğal*

nesnelerde, sürekli olarak, yeni, o güne kadar bilinmeyen özellikler keşfediyordu.” (Engels, age, sf.83)

“Önce emek, sonra onunla birlikte dil – bir maymunun, beynini etkileyen en önemli iki dürtü bunlardır ve bu etki altında maymun beyni, bütün benzerliğine karşın çok daha büyük ve çok daha yetkin bir insan beynine doğru gelişmiştir. Ama beynin gelişmesiyle, onun en yakın araçlarının, duyu organlarının gelişmesi yan yana gitmiştir. Dilin sürekli gelişmesi içinde işitme organlarının aynı ölçüde incelmesi zorunlu olarak nasıl yan yana gitmişse, bir bütün olarak beynin gelişmesine paralel olarak da bütün duyular gelişmiştir.” (age, sf.84)

İlk defa emek sarf eden yapıya bürünen ve doğaya müdahale eden maymunun evrimiyle oluşan insan böylece toplumsal bir yapı da oluşturdu. Marx ve Engels’in belirttiği gibi girdikleri üretim ile oluşan insan yapısında, diğer organların oluşumu birbirini tamamlamıştır. Yer aldıkları emek süreci ile, birbirine bağlı olarak dil, beyin, duyu, işitme vb. organların oluşması, diğer canlılardan farklı bir canlıyı, insanın oluşumunu beraberinde getirmiştir. İnsan üretimde yer alan, üreten, tüketen, düşünen, konuşan, sosyal yaşamı oluşturan, toplumsal yapıya müdahale eden bir varlık halini almıştır. Bu canlı oluşumundan günümüze devamlı tarihsel bir evrim geçirmiştir. Bu evrim kendi içinde nicel gelişme ve nitel değişimler ve sıçramalar içeren toplumsal gelişmeler içermiştir.

Ancak proletaryanın tarih sahnesine çıkana kadar oluşan önceki toplumların felsefesi doğanın, toplumun, insanın ve tüm varlıkların oluşumunu, varlığını maddi yaşamdan kopuk düşüncede, zihinde, algıda arayan idealizme tekabül etmiştir. Engels ve Marx tüm diğer filozofların aksine düşüncüyü sosyal yaşamdan kopuk alan ideolojiyi idealizm olarak değerlendirmiş ve mahkûm etmişlerdir:

“Toplumun hızlı gelişmesinin bütün kazançları zihne, beynin gelişmesine ve etkinliğine dayandırıldı; insanlar, faaliyetlerini, gereksinmeleriyle açıklamak (gene de bunlar zihinde yansır ve bilinçleşir) yerine, düşünceleriyle açıklamaya alıştılar. Böylece, zamanla, özellikle antik dünyanın batısından bu yana zihinleri etkilemiş olan idealist dünya görüşü meydana geldi. Bu idealist dünya görüşü, insanlara hala o kadar egemendir ki, Darwinci okulun en materyalist doğa bilimcileri bile insanın kökeni konusunda hâlâ herhangi bir duru görüş oluşturmaktan acizdirler, çünkü bu ideolojik etki altında, bu konuda emeğin oynadığı rolü kavramıyorlar.” (Engels, age, sf.88)

Kapitalizme kadar idealizm ve metafizik hakim olmuştur. Günümüzde doğa ötesi metafizik felsefeye karşı diyalektikten kopuk kaba materyalizm kısmen öne çıksa da hala idealizmin damgasını vurduğu dünya görüşü hakimdir. Antik Çağ'dan kapitalizm öncesine kadar oluşan toplumların, üretim tarzı ve üretim ilişkileri daha geri ve daha ilkel olduğu için doğaya müdahale etmede, değiştirme ve dönüştürmede daha geride kalmıştır.

Değişim ve dönüşümde emeğin rolü görülememiş, doğanın ve toplumun varlığı hep güçlüde ve doğa dışında olağanüstü güçlerde aranmıştır. Bunun sonucu insanlığın ilk yer aldığı toplumlarda güçlü hayvanlar, putlar, güneş vb. fetişizme tekabül eden inançlar ile sonraki toplumlarda gökyüzünde olağanüstü güç olan Tanrı fetişizmi öne çıkmıştır. Varlığını güçlüye adayan, tapan ve ona emanet eden ruh hali hakim olmuştur.

İlkel komünal toplumdan sonraki toplumlarda oluşan sınıflar, sınıflar arası çelişkiler ve sınıf mücadeleleri, her toplumsal yapıda farklı üretim tarzlarıyla günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir.

Lakin bu mücadele idealizme denk düşen ve içine girdikleri yabancılaşma ve yanılsama ile sosyal farklılaşmayı ve sınıf çelişkilerini objektif tahlil etmekten ve tarihsel materyalizme bakış açısından yoksun kılmiştir, sınıf mücadelesinde objektif yer almaktan men etmiştir.

Kapitalizm, önceki toplumlara kıyasla epey ileridir. Geçmiş çağların bir takım bilinmeyenleri, kapitalizmin serbest rekabet ve emperyalist çağlarında öğrenilmiştir.

Marx ve Engels, Alman ideologlarının tezlerinden bir taraftan yararlanmışlardır. Diğer taraftan onların burjuva bakış açılarına karşı tavır almışlardır. Feuerbach'ın materyalizmini değerlendirirken diyalektikten kopuk olduğunu ve toplumların nesnel yapısını tahlil etmekten uzak olduğunu belirlemişlerdir.

Alman filozofu Hegel'in de diyalektik yasasını değerlendirirken, materyalizmden kopuk idealist zeminde yer aldığını görmüş ve eleştirmişlerdir. Takipçileri genç Hegelcilerin tarihsel idealizmlerini de mahkûm etmişlerdir. Sonuçta diyalektiği ve materyalizmi birleştirmiş, doğada geçerli olan diyalektik materyalizmi toplumlara da indirgemişlerdir. Toplumun ve sınıfların varlığı ve sınıf çıkarları uğruna verilen mücadeleyle birlikte ele almışlardır.

Burjuvazide ve onların ideologlarında hâkim olan ideoloji toplumların gelişmesinde emeğin oynadığı rolü görmekten uzaktır. Burjuvazinin ideolojisine karşın, Marx ve Engels'in karşıt hatta doğanın yapısında, çelişkilerinde, gelişmesinde gördükleri diyalektik materyalizmi, toplumların tarihsel yapısına ve

tarihsel gelişimine indirgemeleri bilimsel sosyalizmin teorik temelini oluşturan tarihsel materyalizmdir.

Marx ve Engels, tarihin dönemlerini oluşturan toplumların ekonomik ve sosyal gelişiminin diyalektik yasaya göre gerçekleştiğini belirlemiş ve bunda da emeğin oynadığı rolü vurgulamışlardır. İdealizme karşı tavır ve eleştirilerini getirirken tarihsel materyalizmi, toplumsal gelişmenin maddi temelini fikirlerin oluşturduğu, varoluşu olağanüstü Tin'in, yaradanın, hükmedenin gizem ve kurguları içinde arayan ideolojiden ayırmış ve idealizmi mahkûm etmişlerdir.

Daha açık bir deyimle proletarya tarih sahnesinde kendi ideolojisiyle yer almıştır. Burjuvazi ve proletaryanın oluşturduğu karşıt sınıfların varlığı ve sınıf mücadelesi, onların karşıtlığını yansıtan ideolojilerin varlığını ve mücadelesini de beraberinde getirmektedir.

Elbette ki kapitalizmde hala egemen olan idealizmdir. Çünkü iktidarda olan ve topluma egemen olan burjuvazidir. Marx'ın tahliliyle topluma egemen olan sınıf, zihinsel olarak da topluma egemendir:

“Egemen sınıfın düşünceleri, bütün çağlarda, egemen düşüncelerdir, başka bir deyişle, toplumun egemen maddi gücü olan sınıf, aynı zamanda egemen zihinsel güçtür. Maddi üretim araçlarını elinde bulunduran sınıf, aynı zamanda, zihinsel üretimin araçlarını da emrinde bulundurur, bunlar o kadar birbirinin içine girmiş durumdadır ki, kendilerine zihinsel üretim araçları verilmeyenlerin düşünceleri de aynı zamanda bu egemen sınıfa bağımlıdır.” (Karl Marx, Alman İdeolojisi, sf.72)

Burjuva ideolojisiyle beraber, emperyalizme bağımlı, burjuva demokratik devrimini tamamlayamayan ülkelerde dini kökenli feodal ideoloji iç içe geçmiş durumdadır. Gerici ideolojilerin oynadıkları ortak rol toplumların zihinsel gelişimine engel teşkil etmektir.

Bunun sonucu sömürülen, baskı ve tahakküm altında tutulan sınıflar ideolojik olarak da kendilerini özgürce yansıtmaktan yoksundurlar. Zaten sınıfsal baskı bir taraftan zor unsuru ile uygulanırken, diğer taraftan zihinlere angaje edilen gerici ideolojik araçlar üzerinden uygulanmaktadır. Böylece ezilen sınıflar devamlı yanılsama ve yabancılaşma altında tutulmuşlardır.

Ayrıca kapitalizm öncesinin ezilen sınıfları, topraksız, az topraklı köylüler, küçük üreticiler, esnaf ve zanaatkarlar sömürüldükleri ve ezildikleri topluma alternatif sınıf olmamışlardır. Sömürülen ve ezilen bu sınıflar burjuvazinin tarih sahnesine çıkışıyla beraber giderek mülksüzleştirilmiş, farklılaşmış ve işçi

sınıfına dönmüşlerdir. Tarihsel materyalizmin bu yasası ile yer aldıkları kapitalizmin alternatif sınıfı durumuna gelmişlerdir.

İşçi sınıfı egemen sınıf olmadığından zihinsel ve ideolojik olarak da henüz egemen değildir. Bunun sonucu yukarıda Marx'ın belirttiği gibi üretim araçlarının mülkiyet biçimi ve üretim tarzı henüz onların sınıf çıkarlarına uygun değildir. Üretim araçlarını elinde bulunduran iktidardaki burjuvazi zihinsel, kültürel ideolojik alanda da iktidardadır.

Ne zaman ki, işçi sınıfı kapitalizmle birlikte ortaya çıktı, tarihsel materyalizme tekabül eden ideolojik doktrin de oluştu. İşçi sınıfının sınıf yapısı, zihni ve ideolojisi özel mülkiyeti yadsır ve toplumsal mülkiyeti savunur. İşçi sınıfı için mücadele üretim araçlarının toplumsal mülkiyet biçimi ve emeğin özgürlüğüdür.

Tarihsel olarak eski toplumun yerini yeni toplumun alması ve üretim araçları üzerindeki sosyalist mülkiyet kavgasıdır. Bu saflaşmada yer alan karşıt sınıfların ve karşıt zihinlerin çatışmasıdır.

Marx ve Engels ile sonraki ustalar, komünistler, proletaryanın bu sınıf bilinciyle kendilerini donatarak, bilimsel sosyalizmin teorik temelini, tarihsel materyalizmin oluşturduğunu görürler ve hep o minvalde hareket ederler. Maddi üretim ve maddi ilişkiler değişince insanların ideolojilerinde değişimler de olur. Marx eski bilinç biçimlerinin yerini artık yaşamın bilinci belirlediği tespitini yapar:

“Bu bakımdan ahlak, din, metafizik ve ideolojinin tüm geri kalan kısmı ve bunlara tekabül eden bilinç biçimleri, artık o özerk görünümünü yitirirler. Bunların tarihi yoktur; tersine, maddi üretimlerini ve karşılıklı maddi ilişkilerini (verkehr) geliştiren insanlar, kendilerine özgü olan bu gerçek ile birlikte hem düşüncelerini hem de düşüncelerinin ürünlerini değiştirirler. Yaşamı belirleyen bilinç değil, tersine, bilinci belirleyen yaşamdır.” (Marx, age. sf.45)

19. yüzyılda belirlenen ve temelleri atılan bu doktrin, aynı zamanda sınıf mücadelesinde proletaryaya önderlik eden ideolojik hattın ve bilimsel sosyalizmin temellerini oluşturmuştur.

Proletarya önderliğinde verilen sınıf mücadelesine kumanda eden bilimsel sosyalizm, Leninizm ve Maoizm'in nitel katkılarıyla daha gelişmiştir. 20. yüzyılda zafere ulaşan iktidar kavgasının ideolojik önderlik rolünü oynamıştır.

Nitekim Rusya ve Çin başta olmak üzere birtakım ülkelerde egemen sınıfları devirip iktidarı ele alan proletarya, devrim sırasında ve devrim sonrasında da ideolojik araçları kendi emrinde ve kendi çıkarları doğrultusunda kullanır.

Devrimin olduğu ülkelerde demokratik halk iktidarı ve proletarya diktatörlüğü uygulanmıştır.

Bu diktatörlük karşı-devrimci sınıflardır. Devrimde yer alan proletarya ve müttefik emekçi sınıflar için demokrasidir. Rusya, Çin ve diğer ülkelerde yapılan devrim sonrası diktatörlük ile demokrasi iç içedir. Sosyalizmin sağlam temeller üzerinde inşa edilmesi, proletarya diktatörlüğünü zorunlu kılmıştır. Devralınan eskiyi yeniye dönüştürmek için de bu zorunludur.

Devrimin ve proletarya diktatörlüğünün oynadığı rol, Marx'ın deyimiyle eski sistemden yeni sisteme bulaşan pislikleri süpürmek ve inşa edilecek sistemin yerini alacak yeni sistemi daha sağlam temeller üzerine inşa etmektir. Eski sistemin ideolojik kalıntılarına karşı mücadele etmektir.

Marx ve Engels kapitalizmin tarihsel sonucu olarak bu durumu belirtirler:

“4. Yığın içinde bu komünist bilincin yaratılması için ve gene bu işin kendisinin de iyi bir sonuca götürülebilmesi için insanların yığınsal bir değişikliğe uğraması zorunlu olarak kendini ortaya koyar, böyle bir biçim değişikliği ise ancak pratikteki bir hareketle, bir devrimle yapılabilir; bu devrim demek ki, yalnızca egemen sınıfı devirmenin tek yolu olduğu için zorunlu kılınmamıştır, ötekini deviren sınıfa, eski sistemin kendisine bulaştırdığı pislikleri süpürmek ve toplumu yeni temeller üzerine kurmaya elverişli bir hale gelmek olanağını ancak bir devrim vereceği için de zorunlu olmuştur.” (Marx, age. sf. 65)

Geçen yüzyıl ML'in önderliğinde devrimlerin gerçekleştirildiği bir yüz yıldır. Gerici iktidarlara ve uluslararası kapitalizme karşı yapılan devrimler sonucu kurulan demokratik halk iktidarlara ve sosyalist iktidarlara, sömürülen ve ezilen sınıflar açısından bir başarıydı. Devrimler ile Marksizm daha gelişmiş ve sonrasında Lenin'in katkıları ile Marksizm-Leninizm aşamasına ulaşmıştır.

Lenin, Marx'ın ve Engels'in temellerini attığı ideolojik-politik güzergahta yer alan, çok uluslu Rusya proletaryasına ve halkına kumanda eden partinin temellerini atmıştı. Rus burjuvazisi ve çarlık devleti yıkılmış, yerine SSCB kurulmuştu. Aynı zamanda Marx ve Engels'in doktrinini daha geliştirmiş nitel katkılar yapmıştır.

Beraberinde Marksizm'i revize eden, çarpıtan, inkâr eden görüşlere karşı da kararlı mücadele etmiş ve savunmuştur. Böylece Lenin Marksizm'i çağımıza uyarlamış, yaptığı nitel katkılarla ideolojik ve teorik sınırlarını geliştirmiştir. Yaptığı katkılar sonucu Marksizm'i daha üst aşamaya çıkarması ile bilimsel öğreti Marksizm-Leninizm olarak tanımlanmıştır.

Çin Devrimi'nin önderi Mao yoldaş da azami ve asgari alanda ML'e nitel katkılar yapmıştır. Yaptığı katkılar Çin Devrimi ile sınırlı kalmamıştır. Devrim sonrası ÇKP'de, Çin'de ve uluslararası arenada sosyalizme ve ML'e yönelik baş gösteren yanlış ve saldırılara karşı, verdiği kararlı mücadeleler ile göğüs germiştir.

Bir taraftan Stalin'in ölümü sonrası Sovyetler Birliği'nde partiyi ve iktidarı ele geçiren modern revizyonizme karşı, diğer taraftan Çin'de ortaya çıkan yeni burjuvaziye karşı verilen Kültür Devrimi'ne önderlik etmiş ve onları alt etmiştir. Böylece önceki ustaların sosyalizmde sınıflar ve sınıf mücadelesine karşı mücadele verilmesini içeren uyarılarına, bizzat pratikte verdiği mücadeleler ile daha nitel katkılar yapmıştır.

Bu tarihsel gelişmeler Lenin'in tahliliyle artık kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizm çağında meydana gelmişti. Böylece sınıf mücadelesi daha ileri bir sürece tırmanmıştı. Marx ve Engels'in belirlediği tarihsel materyalizm ve proletaryanın ideolojik hattı, pratikte gerçekleşen bilimsel sosyalizmin temellerini oluşturmuştur.

Nitekim burjuvazi-proletarya çelişkisi ve mücadelesi farklı ideolojik hatların karşıt kutuplarda yer alması ve çatışmasıdır. Bu durum kendi çıkarlarına uygun sınıf bilinçli proletaryanın ideolojik güzergâhında ve öncü müfreze komutasında örgütlenmesini emreder. Ancak o zaman proletarya amacına ulaşır. Ancak o zaman iktidarını devam ettirir.

Türkiye'nin Öncü Müfrezesi

Proleter Kültür Devrimi'nin Ürünüdür

Bugünkü mevcut duruma baktığımızda geçen yüzyıl proletaryanın iktidarda olduğu ülkelerde geriye dönüşler olmuştur. Önce Sovyetler Birliği'nde Stalin'in ölümü sonrası 1956 yılında yapılan 20. Kongre ile geriye dönüş yaşanmıştır. Modern revizyonizmin iktidarı ele geçirmesi ile oluşan bürokrat devlet kapitalizmi, dünya çapında olumsuz etki yaratmıştır. Modern revizyonistler sosyalizm kılıfıyla geriye dönüşü gerçekleştirdiler. 17 Ekim Devrimi'ni ve SSCB otoritesini kendi emelleri doğrultusunda kullandılar. Sosyalizm kılıfıyla uluslararası alanda Çin dışında diğer sosyalist ülkeleri ve Komünist partilerinin önemli bölümünü de etkilediler. Bir dönemin kazanılan sosyalist mevzilerinin çoğunluğu yitirildi.

Mao'nun önderliğinde modern revizyonizme karşı ideolojik mücadele verildi.

Yukarıda belirttiğimiz gibi geriye dönüşler sonucu verilen kayıplara karşı, ideolojik ve siyasi olarak tavrı alındı. Verilen keskin ve tutarlı mücadele ve Çin'deki Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin uluslararası siyasi arenada gösterdiği etki -kayıplara karşı- yeni mevziler ve kazanımları da beraberinde getirdi. Bunun sonucu birçok ülkede yeni komünist partiler de oluştu. Kültür Devriminin etkisi sonucu oluşan bu partiler kendi ülkelerinde Maoist çizgide radikal mücadeleler verdiler. Modern revizyonizme karşı tutarlı tavırlar aldılar. Nitekim İbrahim Kaypakkaya yoldaşın belirttiği gibi Türkiye'nin öncü müfrezesi de Proleter Kültür Devrimi'nin ürünüdür. Büyük Proleter Kültür Devrimi pratiğinden çıkarılan dersler MLM'ye azami boyutlarda katkılar yapmıştır.

Özellikle geriye dönüşler ve sonrası ardından, 1989-1991 döneminde modern revizyonizmin sosyalizm maskesini atması ve açık klasik kapitalizme dönüşmesi, uluslararası alanda sosyalizm aleyhinde bir atmosfer yaratmıştır. Hem bu ülkelerin burjuvazisi hem de uluslararası burjuvazinin birlikte yürüttüğü "anti-sosyalist", "anti-komünist" kampanyalar uluslararası politik arena-da kitleler nezdinde sosyalizme olan inancı zayıflatmıştır.

"Neoliberalizm" "küreselleşme", "yeni dünya düzeni" yaftasıyla yapılan kapitalizmin propagandası birtakım kesimleri etkilemiştir.

Bu kampanyadan Maoist partiler küçük burjuva partiler kadar etkilenmemiştir. Maoist partiler genelde MLM doktrinlerini korumuşlar, anti-komünist, anti-sosyalist yapıya dönüşmemişlerdir. Ya da iyice öne çıkan reformizmin hattında yer alan Maoist parti pek olmamıştır. Dünyadaki Maoist partilerin birçoğu MLM'ye inançlarını ve ideoloji-politik yapılarını korumuşlardır.

Ancak kabul etmek gerekir ki, Maoist partiler uluslararası burjuvazinin ideolojik ve siyasi arenada yürüttüğü anti-komünist kampanyalara ve saldırılara karşı gereken aktif tavrı da almamışlardır.

Başını ABD'nin ve modern revizyonistlerin çektiği, tüm burjuva güruhların sosyalizmin "iflası" ve kapitalizmin "süresiz devam edeceği" iddialarıyla yürüttükleri anti-komünist kampanyalara karşı, uluslararası MLM partiler birlikte ve topyekûn enternasyonal tavrı göstermemişlerdir. Uluslararası ideolojik alanda onların yürüttükleri saldırılara karşı, gereken enternasyonal örgütlenmelere gidilmemiştir. MLM partiler ve hareketler birbirlerinden kopuk ve bekle-gör tavrı içine girmişlerdir. Oysa uluslararası koşullar böylesi bir enternasyonal birlikteliği dayatmıştır.

Nasıl ki, uluslararası alanda geçmişte duyulan ihtiyaç sonucu enternasyonal örgütlenmelere gidilmişse, böylesi bir konjontürde de gidilmeliydi. Onların saldırılarına daha güçlü tavrı alınmalı ve yanıt verilmeliydi!

Komünist partiler kendi sorunlarına karşı duyarlı olmalıdır. Bunun için kendi içindeki sorunları, hataları ve eksikleri görmezden gelmemelidir.

Elbette ki bu mücadele partinin işleyişine ve demokratik merkezîyetçilik ilkesine uygun olarak verilmelidir. Parti içindeki sorunlara karşı mücadele parti dışına yansıtmadan içte yürütülmelidir. Sorunların çözümü zaman aşımına uğratılmadan yapılmalıdır.

Aksi takdirde sorunlar yapı içinde külfet oluşturacaktır. Sorunlara ve yanlışlara karşı tavır iki çizgi mücadelesi normlarına uygun olmalıdır. Diyalektiğin yasası gereği iki çizgi mücadelesi objektif bir olgudur. Proletarya partisi bu perspektifle donanmıştır. Onun rolü ve görevi hem üstlendiği devrime önderlik etmek hem de kendi sorunlarının üstesinden gelmektir.

Ülkemizdeki öncü müfreze üstlendiği mücadeleyi bu mantaliteyle, bu ideolojik yapıyla, bu işlerle hareket ederek yürütmektedir.

Ülkemizde ve tüm dünyada mevcut koşullar sınıf mücadelesini ve çelişkileri iyice keskin bir döneme sokmuştur. Dünyada emperyalist ülkeler girdikleri krizler girdabından çıkamadıkları gibi iyice sarmal bir dönem içine girmişlerdir. Nitekim en gelişmiş kapitalist ülke ABD başta olmak üzere bu ülkelerde sorunlar ve çelişkiler giderek derinleşmektedir.

Bankalar ve tekellerin içinde bulunduğu durum iflasları beraberinde getirmektedir.

Marx'ın deyişiyle kapitalizm bu girdaptan çıkamazsa girdiği aşamada *“artık üretici güçler olmaktan çıkıp yıkıcı güçler haline gelen (makinelere ve para) üretici güçler ve karşılıklı ilişki araçları doğar.”* (Marx, age. sf. 64)

Nitekim bağımlı ülkelerde durum daha kötüdür. İşsizlik, yoksulluk, sömürü, baskı, zulüm giderek artmaktadır. Türkiye tarihinde işçi sınıfı ve tüm emekçi kesimler, hiç bu denli muzdarip duruma düşmemişlerdi.

Son deprem ile ülke daha kötü bir duruma düşmüştür. Yapılan çürük binalar ve deprem için gerekli önlemlerin olmaması ülke tarihinin en büyük deprem katliamına neden olmuştur. Tabiri caizse depremin olduğu şehirler yerle bir olmuştur. Depremde ölenlerin sayısı resmi rakamlardan katbekat fazladır. Öyle ki ölenlerin çoğu yıkıntılar altındadır.

Tüm bunlar sınıf çelişkilerinin, siyasal baskıların, Kürtlere ve Alevilere yapılan baskının had safhaya vardığı bir dönem yaşanmaktadır. Daha açık bir deyimle ülkemizde sömürü ve faşizm mekanizması doruğa tırmandırılmıştır.

Ezilen ve sömürülen sınıflar ile sömüren sınıflar arasındaki çelişki daha gelişecektir. Sorun ezilen kitlelere önderlik sorunudur. Kitlelerde ekonomik ve

siyasi yapıya tepki vardır. Ancak bu tepki bilinçaltı, topyekûn ve güçlü bir önderlikten yoksundur. Elbette ki bu mücadele uzun vadeli mücadeledir. Bu mücadeleye önderlik edecek en ileri güç Proletarya Partisidir. Proletarya Partisi böylesi bir mücadelede ezilen sınıflara önderlik etmekle yükümlüdür. Parti, ideolojik, siyasi, örgütsel yapısını daha geliştirerek ve devrim programına bağlı olarak, daha ileriye doğru attığı adımlarla devrime önderlik rolünü oynayacaktır!

Devrimcilik ve Reformizm

Uluslararası kapitalizmin halklara reva gördüğü hegemonya her geçen gün artmaktadır.

Bu durum ülkemiz açısından da geçerlidir. Emperyalizme peşkeş çekilen ülkede faşist diktatörlük de en katmerli bir şekilde uygulanmaktadır. Faşizm üzerinden korku ve kaos yaratılarak toplum etkisiz kılınmak isteniyor. Bu diktatörlüğün tahakkümü Kürtler, Aleviler, emekçi kadınlar üzerinde de aynı mertebeye tırmanmıştır.

Bu objektif durum örgütlü mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Mücadele ile kitlelerin haklı ve meşru tepkisi ve hoşnutsuzluğu daha ileriye taşınmalıdır. İşçi sınıfına, kafa emekçilerine, yoksul ve az topraklı köylülüğe, küçük üreticiye ve tüm halk katmanlarına, sınıf bilinçli proletaryanın perspektifiyle önderlik edilmelidir. Elbette ki bu mücadele içerisinde demokratik ve haklı talepler için de mücadele verilmelidir. Ancak bu mücadele devrime bağlı kılınmalıdır. Devrim uğruna verilen mücadelenin bir biçimi, bir parçası olmalıdır. Bu mücadele ve pratik devrimci örgütlenmeyle birleştirilmelidir. Örgütlenme ve pratiğe de devrimci teori önderlik etmelidir:

“Devrimci teori olmadan, devrimci hareket de olamaz. (abç) Moda haline gelmiş olan oportünizm vaazının, pratik faaliyetin en dar biçimlerine duyulan hayranlıkla birleştiği bir zamanda, bu düşünce ne kadar uygulansa azdır.”(Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, sf.55)

Devrimci teorinin kumandasından yoksun hareket belli haklar elde etse de, alt yapısı ve üst yapısıyla egemen sistem varlığını devam ettirecektir. Ezen ve sömüren yapının varlığı ve tahakkümü devam eder. Kendilerini sömüren ve ezen yapıya karşı verecekleri mücadele örgütsel bir önderlikten yoksun olduğunda hedefine ulaşamazlar. Aksi takdirde mücadele düzen sınırları içinde kalacaktır. Oluşan örgütlenmenin amacına ulaşması için hedef aldığı sistemi iyi analiz etmeli, baskının, sömürünün, çelişkilerin ve emekçi sınıfların mevcut yapısını objektif gerçekliğe uygun tarzda belirlemelidir.

Lenin'in deyimiyle devrimci teori oluşturulmalı ve bu teori öncü müfrezeye kılavuzluk etmelidir:

"Şimdi sadece, öncü savaşçı rolünü ancak bir öncü teorinin kılavuzluk ettiği bir partinin yerine getirebileceğine işaret etmek istiyoruz." (Lenin, age, sf.56)

Görüldüğü gibi Lenin yoldaşın kendi ülkelerinde, ekonomizme ve reformizme karşı yürüttüğü ideolojik mücadelede, öncü teoriye sahip parti zorunluluğu değerlendirmesi tüm ülkeler için geçerlidir.

Bu mücadele her farklı ülke özgülünde farklı boyutlar alsa da, öncü teoriye sahip parti önderliği uluslararası alanda evrensel bir zorunluluktur. Lenin'in ve tüm komünistlerin getirdiği devrimci teori, devrimci parti ve ekonomik ve demokratik mücadele tüm ülkeler için geçerlidir.

Ülkemizde geçmişe baktığımızda, 12 Eylül öncesi dönem devrimci hareketler daha öne çıkmış durumdaydı. Karşı-devrimin resmi ve sivil güçlerine karşı devrimci mücadele günümüze kıyasla hayli ilerideydi. Önemli bir kitle içinde etkinlik de sağlanmıştır.

Elbette ki yasal partiler ve yasal hareketler de vardı. Ancak devrimci hareketler o dönem kitle içinde daha etkindi ve politik atmosfere devrimci dalga damgasını vurmaktaydı.

Ancak içinde bulunduğumuz konjonktürde reformizm nispeten öne çıkmış durumdadır. Yeni reformist hareketler oluşmuş ve geçmişten kalma yapıların önemli bölümü devrimci yapıdan reformist yapıya bürünmüşlerdir. Bu yapılar illegal örgütlenmeyi reddeden ve legal faaliyeti esas alan, mevcut sistemin sınırları içinde hareket eden yapılardır. Bu hareketler devrimi de reddeden ve yadsıyan hareketlerdir.

Reformizm çizgisi hakim düzenin manyetik alanında yer alır. Sisteme yönelik eleştirileri olsa da sorunun çözümünü egemen sistemden isterler. Devrimi ve sistemin köklü değişimini reddeden düzen içi hareketlerdir. Bunun sonucu altyapısı ve üstyapısıyla egemen sistemi pratik olarak hedef almazlar. Reformistler için belirleyici olan reformlardır. Reformlar esas hedefleri ve merkezi görevleridir. Bunun sonucu kitlelere iktidarı ve düzeni hedef göstermezler.

Tersine kitlelerin devrime yönelmesi önünde engel teşkil ederler.

Emperyalistlerin uluslararası alanda yürüttüğü anti-sosyalist kampanyaları günümüz konjonktüründe reformizme güçlü bir zemin oluşturmuştur. Yürüttükleri sivil toplum örgütleri kampanyaları ile kitlelerin düzene yönelik

tepkilerini düzen içinde ve kendi denetimlerinde, yönetimlerinde tutmak istemişlerdir. Reformizm böylesi bir ortamda öne çıkmıştır.

Reformizm her koşulda ve her kuldarda burjuvazinin denetiminde yer alan akımdır. Stalin'in deyiimiyle devrimi çökertmenin aracıdır:

“Reformist için reform herşeydir; devrimci çalışma ise ikincil bir şey, lafı edilecek bir konudur, göz boyamaya yarar. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı koşullarında reformist bir taktikle reform, kaçınılmaz olarak bu iktidarın sağlamlaştırılmasının bir aracına, devrimi çökertmenin bir aracına dönüşür.” (Stalin, Leninizm Temelleri Üzerine, sf. 90)

Devrimci hareketler elbette ki reformları ve demokratik haklar için mücadeleleyi reddetmezler. Reformlar, demokratik haklar için mücadele yadsınmaz. Ancak reformlar için mücadele devrim mücadelesine tabi olarak ele alınır. Stalin'in deyiimiyle devrimin yan ürünü olarak ele alınır:

“Oysa devrimci için tersine, esas olan reform değil, devrimci çalışmadır, devrimci için reform, devrimin bir yan ürünüdür. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı koşullarında devrimci bir taktikle reform, doğası gereği, bu iktidarı çökertmenin bir aracına, devrimi sağlamlaştırmanın bir aracına, devrimci hareketin daha da geliştirilmesi için bir üs noktasına dönüşür.” (Stalin, age. sf. 90)

Görüldüğü gibi devrimcilik ve reformizm birbirlerini yadsıyan hareketlerdir. İbrahim Kaypakkaya yoldaşın belirttiği gibi acil talepler için mücadele verilmelidir. Ama bu mücadele devrim programından kopuk değildir. Tersine devrimci sloganlar esastır, demokratik ve acil talepler talidir:

“Birinci olarak, ‘acil talep’ler genel politik taleplerimize ve devrimci ajitasyonumuza aykırı düşmemelidir. Yani kitleler, daha ileri hedefler için mücadele ederken, onlar ‘kısmi düzeltmeler’ uğruna geriye itilmemelidir. İkinci olarak da, acil talepler için mücadele daima tali kalmalıdır, devrimci sloganların yerine bunlar geçmemelidir. Reformistlerle, devrimcileri birbirinden ayıran kıstaslar bunlardır. (abç) Bu ilkelere uygun üşmek şartıyla, komünistler, ‘genel olarak halkın ve özel olarak işçi sınıfının şartlarını iyi hale getirmeye yarayan talepleri’ elbette savunurlar ve desteklerler.” (İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, sf.406)

Ve Kaypakkaya...

İbrahim Kaypakkaya yoldaşın mücadeleye atıldığı yıllar dünyada ve Türkiye’de devrimci mücadelenin giderek geliştiği, ivme kazandığı döneme denk düşmüştür.

Devlete, hükümete ve resmî kurumlara karşı toplumun emekçi kesimlerinde ve gençlik kesimlerinde öfke ve tepki oluşmuştur. Bu tepki sonucu 1967’de DİSK üzerinden ilk kez sendikalaşmaya gidilmiş, gençlikte ise DEV-GENÇ örgütlenmesine gidilmiştir. Türkiye ve Kürdistan’ın çeşitli yerlerinde köylü eylemleri olmuştur. Ülke ve dünya çapındaki gelişmeler aydın kesiminde de etki oluşturmuştur. Henüz o dönemler devrimci örgütlenmeler oluşmamıştır. O minvalde görüşler, fikirler oluşsa da sendikalar, legal örgütlenmeler ve TİP ötesinde devrim perspektifiyle radikal örgütlenmelere hemen gidilmemiştir.

Çin’de başlayan ve dünyaya hızla yayılan Kültür Devrimi’nin komünist ve devrimci örgütlerin oluşmasında önemli payı olmuştur. Bu ülkemize de yansımıştır. Bunun sonucu Büyük Proleter Kültür Devrimi, ülkemizde 71 silahlı devrimci çıkışında ve Kaypakkaya yoldaş tarafından Proletarya Partisinin temellerinin atılmasında belirleyici rol oynamıştır:

“Kahraman işçi sınıfımızın, fedakâr köylülerimizin ve yiğit gençliğin çığ gibi yükselen mücadelesi, hızla yayılan Marksist-Leninist eserler, Çin’de Başkan Mao’nun önderliğinde yer alan Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin dünyayı sarsan etkileri, bütün bunlar, ülkemizin toprağında yığınların mücadelesine önderlik edecek genç bir komünist hareketin fişkırtmasına elverişli ortamı hazırlıyordu.” (İ. Kaypakkaya, Seçme Yazılar, sf. 224)

Oluşan nesnel ve öznel gelişmeler İbrahim yoldaşın bilincinde sızrama yaratmıştır. Ülkemizdeki sınıf çelişkilerini ve Türkiye Devrimini dünya proleter devriminin bir parçası olarak gördüğünde artık o güzergahta yer almıştır. Türkiye devriminin nihai zaferinin ancak, MLM teorisinin kumanda ettiği parti önderliğiyle mümkün olacağının bilincine varmıştır. O’nda bu bilincin oluşmasında Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin belirleyici rolünü, *“Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin Ürünüyüz”* (BPKD) diyerek açıkça belirtmiştir. Kaypakkaya yoldaşın savunduğu ve üstlendiği Türkiye devrimi, egemen sınıfların iktidarını hedef alan bir devrim iken; diğer taraftan, devrime önderlik edecek partinin BPKD’nin ürünü olması devrimin taşıdığı enternasyonal muhtevanın da göstergesidir.

İbrahim Kaypakkaya yaptığı tahliller ile içinden çıktığı hareketin revizyonist çizgisini yarmış ve donandığı MLM çizgiyle onlardan nitel olarak ayırmıştır. Böylece **“Hesaplaşma, Kopuş ve Yeni Bir Yol”**a girmiştir. Azami ve asgari düzeyde tüm yanlış çizgilere aktif tavır almıştır.

Önce ilk yer aldığı saflarda hesaplaşmıştır. 71 devrimci çıkışıyla revizyonizme, Kemalizm’e, pasifizme, sosyal şovenizme, sosyalizmin inkarcılığına ka-

dar ideolojik-politik güzergahta kararlıca ve azimle mücadele vermiştir. Kendisini donattığı MLM bilimiyle yanlışları mahkûm etmiştir.

Devamında artık kalma, yer alma şartları kalmayan saflardan kopmuştur. Yanlışları çürütmüş ve getirdiği MLM çizgisiyle etraflarındaki ablukayı yarmıştır. Ve 72'de örgütsel olarak da yeni bir yolun önünü de açmıştır. Tahlilleriyle modern revizyonizme karşı MLM'yi savunmuş, ülkenin mevcut durumunu, devrimin niteliğini, nasıl bir rota izleneceğini, TC'nin ideolojik temellerini oluşturan Kemalizm'i, Kürt Ulusal Sorununu vb. noktalarda can alıcı tahliller yapmıştır.

Böylece yeni bir yola girmiştir. İdeolojik-politik temelleri sağlam bir zemin üzerinde atmıştır. Nitekim o şehit olduktan bu yana 50 yıl geçmesine karşın O'nun attığı temeller hala tüm sağlamlığıyla yerli yerinde durmaktadır. O'nun görüşleri ve tahlilleri, mücadeleyi ondan devralan öncü müfreze tarafından hedefine ulaşıncaya dek devam ettirilecektir.

O'ndan devralınan mevzi daha ileriye taşınacaktır. Hiç kuşkusuz ki Kaypakkaya tam da bu nedenle; sınıf mücadelesi, işçi sınıfı ve ezilen halklar var oldukça, enternasyonal proletaryanın bilimi yaşadıkça ileri sürdüğü tezleri hakim sınıflar açısından tehlikeli olmaya, işçi sınıfı ve ezilen halklar açısından ise yol göstermeye devam edecektir.

Özel mülkiyet dünyası ve sınıflar mücadelesi var oldukça Kaypakkaya yaşayacak ve savaşıacaktır. Kitleler, sınıf mücadelesi ve parti var olduğu sürece *bu üstü yırtık ve yamalı kahve renkli kasketli genç komünist önder yaşamaya ve savaşımaya devam edecektir!*

İbrahim Kaypakkaya, faşizmi en güçlü olduğu mevzilerde, kendisini donattığı ideoloji ve inançla yenilgiye uğratmıştır. Ser verip, sır vermeyen şiarıyla tarihe mal olmuştur!

Anısı O'ndan mücadeleyi devralanlara rehber olacaktır!

Kaypakkaya'nın Açtığı Yolda Yürümek İzlediği Tutumla Mümkündür

Kaypakkaya yoldaşın, eleştirdiği sosyal oportünistlerin ve revizyonistlerin bir kesimi hakim ulus milliyetçiliğinin sözcüsü, egemen sınıfların suç ortağı durumuna gelmiştir. Bunların başında dünün şafak revizyonistleri geliyor.

İçinden geçmekte olduğumuz yıl Proletarya Partisinin kurucusu İbrahim Kaypakkaya yoldaşın faşist Türk devleti tarafından katledilişinin 50. yılıdır. Faşist TC'nin de kuruluşunun yüzüncü yılıdır. Onun siyasal yaşamı bu tekçi, inkârcı, katliamcı tarihle hesaplaşmakla geçmiştir. Ardılları olarak bu hesaplaşmayı, onun kullanmış olduğu bilimsel yöntemle sürdürmeye devam ediyoruz. Özgür bir geleceğin inşasının, geçmişini doğru bir tarzda kavramakla mümkün olduğunu biliyoruz.

Kaypakkaya yoldaş öncelikli olarak Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıntıları üzerine kurulan TC tarihini sorgulamıştır.

Ama onun analizleri sadece geçmişini değil, geleceği de içeriyordu. Dolayısıyla bugün cumhuriyetin yüz yıllık tarihini sorgularken onun görüşleri bize yol göstermeye devam ediyor. "İbo yaşıyor" sloganının tarihsel anlamı ve karşılığı da budur.

Bugün yüzyıllık TC tarihini Kaypakkaya yoldaşın Türkiye Devrimi perspektifiyle ortaya koymuş olduğu görüşler çerçevesinde ele almak, eskiyen atıp, yeni olanı kuşanmak, onun izlemiş olduğu bilimsel tutum da ısrar etmekle mümkündür. Kuşkusuz bu bilimsel tutum öncelikle kendi eksik ve yetersizliklerimizle hesaplaşmayı, yaratıcılıktan uzak, tutucu düşünüş ve hareket tarzından uzaklaşmayı zorunlu kılmaktadır. Her şeyden önce Kaypakkaya'nın çizdiği yolda yürümek, var olanı bağnazca tekrarlamayı değil, sorgulamayı, gerçekleri olgulara aramayı içeriyor. Bilimsel tutum da bunu gerektiriyor.

Dikkat ederseniz Kaypakkaya yoldaş işe, TC devletinin kuruluş ideolojisiyle hesaplaşmakla başlamıştır. Çünkü burjuva ideolojisi olan Kemalizm ile hesaplaşmadan sistemde köklü bir kopuş sağlamak mümkün değildi. Keza Kemalizm ile hesaplaşmak, o tarihsel süreçte var olan geleneksel "sol" düşünüş tarzını da reddetmeyi kaçınılmaz kılıyordu. Bilindiği gibi, Kemalizm ideolojisi, geleneksel "sol" düşünüş tarzı üzerine bir kara bulut gibi çökmüştü. Bu kara bulutun dağıtılması için güçlü bir fırtınaya ihtiyaç vardı. İşte ideolojik cephede ki güçlü fırtınanın yaratıcısı Kaypakkaya'dır. Kara bulutları dağıtıp gerçeklere ışık tutma tarihsel eyleminde derinleştikçe, Kaypakkaya yalnız sistemin değil, aynı zamanda reformizmin ve oportünizmin de hedefi haline gelmeye başladı. Kaypakkaya yoldaş tüm bu saldırılara karşı tavizsiz, baş eğmez bir mücadele içine girdi.

Dahası Kaypakkaya siyasal yaşamı boyunca iki konudaki temel duruşunu asla bozmadı. Bunlarda birincisi, parti içinde komünist düşünüş ve hareket tarzını egemen kılmak. İkincisi, eskiye ait olanı, eskiyen bilinçli ve iradi bir çabayla söküp atmak.

Onun siyasal düşüncelerini sistemleştirmesi bu kararlı, ilkeli duruşun, yürüyüşün bir sonucudur. Bu duruşta teori ile pratiğin diyalektik bütünlüğünü gö-

rüyyoruz. O, köylü hareketlerine, 15-16 Haziran büyük işçi direnişine, grevlere katılarak öğrenme, sorgulayarak derinleşme pratiğine bütün varlığıyla atılmıştır.

Tüm bu analizleri yaparken tarihsel tecrübeler de sırtını dönmemiştir. Bilakis koşullar çerçevesinde hem tarihsel hem de güncel bağlamda var olan gelişmeleri dikkatlice izlemiştir. Burada sözünü etmeye çalıştığımız, dünyanın değişik bölgelerinde gelişen sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerini irdeleyen, uluslararası komünist hareket içinde yaşanan saflaşmaları çok yönlü ve kapsamlı olarak sorgulayan ve edindiği tecrübeler ışığında bu coğrafyada gerçeğe, gerçeğe yakın olana işaret etmeye çalışan bilimsel tutumdur.

Yine tutsaklık sürecinde savunma taslağı başlığı altında almış olduğu notlar, önder yoldaşın izlemiş olduğu bu bilimsel metot hakkında bize somut veriler sunmakta. Bu veriler, onu Çin devrimini “taklit” etmekle suçlayan tüm ezberci yaklaşımları da buruşturulmuş bir kâğıt gibi çöp sepetine atmaktadır.

Onun, gelişim sürecine, düşüncelerini sistemleştirme pratiğine baktığımızda, tamda yukarıda altını çizmeye çalıştığımız gerçekler karşımıza çıkmaktadır.

Şöyle ki; Kaypakkaya yoldaş önce Türkiye İşçi Partisi içinde çalışır. Sonra Milli Demokratik Devrimi savunan grubun içinde yer alır. MDD içinde de yaşanan örgütsel ayrışmada, Kaypakkaya yoldaş, sosyalist devrimi savunanlara karşı Milli Demokratik Devrimi savunmayı sürdürür. Sosyalist Aydınlığı temsil eden Mihri Belli grubuna karşı tavizsiz bir mücadele içine girer.

Proleter düşünüş tarzıyla, burjuva düşünüş tarzı arasında süren bu iki çizgi mücadelesinde Kaypakkaya yoldaşın duruşunu kısaca şöyle özetleyebiliriz:

O, söz konusu tarihi koşullarda yaşanan örgütsel ayrışmalarda her zaman daha ileri ve gerçeğe yakın olanın yanında yer alır, onu temsil eder. Ama birlikte yürümüş olduğu güçlerle var olan farklı anlayışlarını da gizlemez. Bilakis, bu ayrım noktaları üzerine de sürekli polemik yürütür. Kaypakkaya polemikçidir. Kullandığı dil uzlaşmaz ve keskindir. Bunu daha devrimci çalışmalarının ilk yılların da *“TİP’in Taksim mitingi oportünizmin ihanet belgesidir.”* (İbrahim Kaypakkaya *Bütün Eserler*. S. 13) değerlendirmesinde görebiliriz. Bunu, proleter devrimci aydınlık için de hakim olan revizyonist anlayışa karşı yürüttüğü tavizsiz mücadelede görebiliriz.

Dolayısıyla güncel bağlamda, yani Cumhuriyetin kuruluşunun yüzüncü yıl dönümünde egemen sınıf sözcülerinin yüz yıllık bu kanlı tarihe övgüler dizdikleri bir dönemde Kaypakkaya’nın proleter bakış açısıyla yeniden gerçekleri hatırlama ve haykırma göreviyle karşı karşıya olduğumuzun bilincindeyiz. Cumhuriyetin kuruluşuna güzellemler yapanlar da, yalnız egemen sınıf sözcüleri

değil, kimi reformist partilerde bu gerçekleri ters yüz eden yarışın içindeler. Hal böyle olunca, devlet ve devrim, Kemalizm, Kürt ulusal sorunu vb. bazı temel konularda Kaypakkaya yoldaşa başvurmakta yarar vardır. Onun izlemiş olduğu bilimsel metotla, güncel dair gerçeklere işaret etmekte bir başka görev olarak önümüzde durmaktadır.

İlk olarak MLM bir perspektifle devlet olgusunu genel manada tarif etmeye çalışacağız. Çünkü, devlet olgusu ve Kemalizm doğru anlaşıldığı oranda yüzyıllık cumhuriyet tarihine dair doğru bir bakış açısı sunulabilir.

Devlet ve Devrim

Engels'in söylemiyle, *"Devlet, bundan dolayı dışarıdan toplum üzerine baskı yapan bir güç değildir. Hegel'in ileri sürdüğü gibi kısaca "ahlaksal fikrin gereği", "akıl simgesi ve gerçeği"de değildir. Daha doğrusu, gelişmesinin belli bir aşamasında, devlet toplumun bir ürünüdür. O, bu toplumun kendi kendisi ile çözülmez bir zıtlık içerisinde karma karışık olduğunun, gidermeye gücünün yetmediği uzlaşmaz çelişiklere bölündüğünün bir itirafıdır. Fakat bu çelişkiler, ekonomik çıkarları çelişen sınıflar, kendi kendilerini ve toplumun kısır bir mücadelede tüketmesinler diye, uzlaşmazlığı azaltma, onu "düzen" sınırlarında tutma amacıyla açıkça toplumun üzerinde yer alan bir güç gerekti, toplumda doğup, fakat onun üzerinde yer alan ve giderek ondan kendini uzaklaştıran bu güç devlettir."* (1)

Hemen arkasından Lenin yoldaş, Engels'in bu tanımlamasına dair şu değerlendirmeyi yapmaktadır.

"Bu devletin tarihsel rolü ve anlamı üzerinde Marksizmin temel görüşünü mükemmel bir açıklıkla belirtiyor. Devlet, çelişkilerinin uzlaşmazlığının ürünü ve belirtisidir. Devlet, sınıf çelişkilerinin somut olarak artık uzlaştırılamadığı zamanda, yerde ve aşamada doğar. Başka bir deyişle, devletin varlığı, sınıf çelişkilerinin uzlaşmazlığını kanıtlar." (2)

Kaypakkaya yoldaş, bu konuda şafak revizyonistleriyle yürüttüğü polemiklerde bu anlayış temelinde hareket etmiştir. Devlet, parlamento vb. konularda ki burjuva bakış açılarına karşı proleter bir yaklaşım sergilemiştir. Bu burjuva anlayışların *"Leninist devlet teorisini çiğniyorlar."* diyerek şu gerçekleri ifade etmiştir.

"Kemalist iktidarın uygulamalarını yanlış tahlil ediyorlar, çünkü Kemalist iktidarın yaptığı "Milli burjuva yaratmak" değil, komprador büyük burjuvazi ve toprak ağaları sınıflarını, bütün devlet imkanlarını seferber ederek güçlendirmektir. Leninist devlet teorisini çiğniyorlar; çünkü devlet, onu elinde tutan sınıf-

ların baskı ve sömürü aracıdır. Başka bir sınıfı yaratmak için asla kullanılamaz, tersine başka sınıfları baskı altına almak, ezmek, sömürmek için kullanılır. (3)

Devamla şunları söylemekte: “Marksist-Leninist devlet teorisi açısından parlamento nedir? Bunu Lenin yoldaştan öğrenelim:

“Belirli bir süre için parlamentoda halkı yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek; sadece meşruti parlamenter monarşilerde değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur.” (4)

Devletin bir sınıfın diğer sınıf üzerinde egemenlik kurma aracı olduğu gerçeğini kavrayan Kaypakkaya, devletin niteliği, parlamentonun işlevi, egemen sınıf klikleri arasında süren iç iktidar mücadelesi vb. tüm konularda proleter düşünüş tarzına uygun analizler yapmıştır. Sorunları hep sınıfsal bir bakış açısıyla ele almıştır. Bu yaklaşım partinin tüm mücadele tarihinde ön açıcı, yol gösterici bir rol oynamıştır.

Şimdi Kaypakkaya yoldaşa kulak verelim:

“Şu noktayı iyice aklımızda tutmalıyız ki, hakim sınıfların hiç bir kanadı, ezeli ve ebedi olarak “devletçi” veya “hür teşebbüsçü”, “tek partici” veya “çok partici” değildir. Hangisi işine gelirse onu savunur. Devlet cihazına kesinlikle hakim olan onu kendi amaçları için dilediği gibi kullanabilen kanat, bu durumu devam ettirebildiği sürece “devletçidir.” bu durumda zarar gören kanat ise “özel teşebbüsçü”dür.

Orduya kesinlikle hakim olan gerici kanat, bu durumu devam ettirebildiği sürece, göstermelik demokratik şekillerle kamufle edilmiş, bir askeri diktatörlükten yanadır; gücünü daha ziyade sivil faşist güçlerden alan kanat ise, tabi olarak buna karşı çıkar. Kendi iktidarını garantiye alacak yolların savunuculuğunu yapar. Mesele budur. Türkiye de hakim sınıflar arasında öteden beri sürüp gelen mücadelenin de özü budur. CHP’nin devletçiliğinde ilericilik, devrimcilik, keşfeden “sosyalist” (!), Hitler faşizminin de “devletçi” olduğunu görmeyecek kadar kör ve kafasız budalanın tekidir. (5)

Tüm bu gelişmeler karşısında komünist hareketin tutumuna ilişkin ise; şu görevlere işaret etmekte:

“Bir komünist hareket için elbette iki gerici klikten birini tercih etmek söz konusu olamaz. Komünist hareket, ikisini de düşman olarak görür; ikisini de devirmek için mücadele eder; ama bunlar arasındaki mücadeleye de gözlerini yummaz. Bu boğuşmadan kendi hesabına azami derecede fayda sağlamak için, bunların birbirine göre durumunu iyi tespit eder, en gerici olanı tecrit

eder; İlk ve en şiddetli saldırılarını ona yöneltir, bu arada diğer gerici kliğin mahiyetini teşhir etmekten, onunla kendi arasındaki düşmanlık çizgisini sıkı sıkıya muhafaza etmekten de geri kalmaz.

Bilir ki, hakim sınıfları arasındaki bu boğuşma her an halka karşı bir birleşmeye dönüşebileceği gibi, bugün en gerici olan kliğin yerini, yarın diğeri de alabilir. Bu, gericiler arasında durmadan değişen güç dengesine, iktidara hangi kliğin hakim olduğuna, iktisadi ve siyasi buhranın mevcut olup olmamasına ve benzeri şartlara bağlıdır.” (6)

Hiç kuşkusuz tam da Kaypakkaya yoldaşın işaret ettiği gibi, TC’nin yüzyıllık tarihi, aynı zamanda egemen sınıf klikleri arasında ki iç iktidar mücadelesinin de tarihidir. Bu mücadele kimi dönemler kanlı çatışmalara, idamlara, darbe ve tutuklamalara dönüşmüştür. Proletaryanın, ezilen ulus ve halkların mücadelesi söz konusu olunca, tüm egemen sınıf klikleri aynı cephede konumlanmışlardır. Mevcut sınıfsal çıkarlarını ve gerici iktidarlarını korumak için ilerici- devrimci ve komünist güçlerin kanlarını akıtmakta asla tereddüt etmemişlerdir.

Tarih tecrübelerimizle biliyoruz ki; neredeyse her süreçte reformist ve revizyonist güçler egemen sınıf klikleri arasındaki bu çatışmalarda muhalefette olan burjuva kliklerine ehveni şer yaklaşmışlardır. Hatta kimi dönemler işçi ve emekçilerin sisteme olan öfkesini bu güçlerin kanallarına akıtmada aktif rol oynamışlardır.

Bu yüz yıllık tarihte bu reformist, parlamenterist güçler yalnız demokrasi ve özgürlük adına CHP’den medet ummamışlardır, çok partili döneme geçtikten sonra CHP içinden ayrılan güçler tarafından kurulan demokrat partiden de aynı beklentiler içine girmişlerdir. Daha sonra Menderes kliğine karşı gerçekleşen 1960 Askeri Darbesini alkışlamaktan da geri durmamışlardır.

Keza son yirmi yılda Kemalist iktidarın kuruluş dönemine rahmet okutan AKP’nin en az ilk on yıllık sürecine de umutla bakmışlardır. AKP iktidar olduktan sonra ise, yalnız yanılgılarıyla değil, çaresizlikleriyle de baş başa kalmışlardır. Şimdi ise, “Millet İttifakı” denilen egemen sınıfların diğer kliğinin hükümet olması durumunda “Güzel şeyler olacak” beklentisi içindedirler.

“Millet İttifakını” oluşturan partilerden üçü, AKP- MHP faşist partilerinden ayrılan güçler tarafından kurulmuştur. Yöneticilerinin önemli bir bölümünün elinde başta Kürt halkı olmak üzere devrimci güçlerin, mazlum halkların kanı vardır, TC tarihinin son on yılların da yaşanan yoksulluk, sefalet işgal ve katliam politikaları altında imzaları vardır.

Ebette ki egemen sınıf klikleri ve sözcülerini değerlendirmedeki bu yanılgı, çarpık bakış açılarının temelinde ideolojik bir sorun vardır. Burjuva cep-

haneliğinden beslenen bu reformist, küçük burjuva anlayışların esas günahı, Kemalizm'e ilişkin yanlış görüşleridir. Kemalizm'e büyük devrimci payeler biçenler ne devlet ne de devrim konusunda ortaya doğru bir bakış açısı sunamazlar. Kaypakkaya yoldaşın Kemalizm ve diğer birçok temel konuda sistemle hesaplaşması, ideolojik olarak kopuş sağlaması devrimci yürüyüşümüzün en büyük teminatıdır.

Yürüyüş, ideolojik hesaplaşmalarla, pratik duruşlarla sürmektedir. Dünya olduğu gibi, bugünde "Sol", "Devrimcilik" adına Kemalizm güzellemesi yapanlara karşı, Kaypakkaya yoldaşın sözleriyle yanıt vermeye devam edeceğiz:

"1) Kemalist devrim, Türk ticaret burjuvazisinin, toprak ağalarının, tefecilerin, az miktardaki sanayi burjuvazisinin, bunların üst kesiminin bir devrimidir.

Devrim'de, hem komprador Türk büyük burjuvazisi hem de milli karakterdeki orta burjuvazi yer almıştır.

2) Devrimin önderleri, daha anti- emperyalist savaş yıllarında iken, itilaf emperyalistleri ile el altında iş birliğine girmişler; emperyalistler Kemalistlere karşı hayır hah bir tutum takınmış, bir Kemalist iktidara rıza göstermeye başlamıştır.

3) Kemalistler, emperyalistlerle barış imzaladıktan sonra bu işbirliği daha da koyulaşarak devam etmiş, Kemalist hareket "özünde köylülere ve işçilere, bir toprak devrimi imkanına karşı" gelişmiştir.

4) Kemalist hareketinin sonucunda, Türkiye'nin sömürge, yarı- sömürge ve yarı-feodal yapısı, yarı-sömürge yarı-feodal yapı ile yer değiştirmiştir. Yani, yarı-sömürge ve yarı-feodal iktisadi yapı devam etmiştir.

(.....)

7.) Kemalist diktatörlük, sözde demokratik, gerçekte askeri faşist bir diktatörlüktür. (7)

Kaypakkaya yoldaş, tüm bu sonuçlara, gerçeği olgularda arama bakış açısıyla ulaşmıştır. Bu konuda yoğun bir inceleme ve araştırma içine girmiştir. En önemlisi de değişime açık olmasıdır. Bu gerçeği Kemalizm'i değerlendirme konusundaki yanılı tutumlarını düzeltme pratiğinde görebiliyoruz:

"Bir noktayı daha belirtelim: İttihat ve Terakki içinde, palazlanmayan kesim, yani orta burjuvazi de varlığını devam ettiriyordu. Kurtuluş savaşı içinde burjuvazinin bu kanadının da son derece önemli bir rol oynadığı açıktır. Biz, önceleri, Kurtuluş savaşına milli karakterdeki orta burjuvazinin önderlik ettiği görüşündeydik. Fakat Stalin yoldaşı ve Şnurov yoldaşı daha dikkatli olarak inceleyince bu görüşün yanlış olduğunu gördük." (8)

Tam da yazının ilk bölümlerinde ifade ettiğimiz gibi, Kaypakkaya yoldaşı bu sonuca götüren onun inceleme tarzındaki bilimsel tutumudur. Elbette ki, Stalin ve Şnurov yoldaşların değerlendirmelerini dün olduğu gibi bugünde okuyan birçok devrimci yapı vardır. Ama onlar aynı verilerden ve tarihsel sürecin gerçekliğinden farklı sonuçlar çıkarmaya devam etmekteiler.

Anti-komünist bir rejimi, “sosyalizm” mücadelesinde “ilham kaynağı” olarak göstermeye çalışmaktalar.

Yüzyıllık cumhuriyet tarihinin özlü ifadesi olan “Tek Devlet, Tek Millet, Tek Bayrak vb.”, “Tekçilik” üzerine kurulu Cumhuriyetin faşist tabutuna çivi çakma yerine, kırmızı şallarla örtmeye teşebbüs etmekteiler. İşte sosyal şovenizmi bu düşünüş tarzı büyötmekte; işçi ve emekçilerin, Kürt ulusu ve azınlık milliyetlerinin, kadın ve LGBTİ+’ların, ekonomik, demokratik, hak ve özgürlük mücadelelerinin Cumhuriyetin kuruluş felsefesinde karşılık bulacağı propagandaları da bu bataklıkta büyömektedir.

Cumhuriyetin yüzyıllık tarihinin resmini, sınıfsal niteliğini Kaypakkaya yoldaşın şu kısa özetinde görebiliriz. Bu özet, askeri darbelerle, göstermelik parlamentoyla, imha ve inkarla geçen ve gelinen aşamada her yönüyle çürümüş halk düşmanı bir sistemin yol haritasını tarif etmektedir.

“Kemalizm demek, fanatik bir anti-komünizm demektir. Kemalistler, M. Suphi ve 14 yoldaşını, kahpece ve hunharca boğazlamışlardır. TKP’yi, M. Suphi yoldaşın ölümünden sonra bu isme layık bir parti olmadığı halde, amansız bir şekilde ve her fırsatta ezmiş, bugün Amerikancı faşist sıkı yönetim mahkemelerinin yaptığını, Kemalist iktidar defalarca yapmıştır. Her iki yılda bir, çoğu zaman her yıl en az bir kere, genel tutuklanmalar düzenleyerek yüzlerce insanı polis işkencesinden geçirmiş, kara kollarda ve zindanlarda çürötmüştür. Sovyetler Birliğine, menfaat sağlamayı hesapladığı müddetçe dalkavukluk etmiş, diğer zamanlarda sinsi ve azgın bir düşmanlık beslemiştir.

Kemalizm demek, işçi ve köylü yığınlarının, şehir küçük burjuvazisinin ve küçük memurlarını sınıf mücadelesinin kanla ve zorbalıkla bastırılması demektir. Kemalizm, işçilere süngü ve ateş, cop ve dipçik, mahkeme ve zindan, grev ve sendika yasağı demektir; köylüler için ağa zulmü, jandarma dayağı, yine mahkeme ve zindan ve yine her türlü örgütlenme yasağı demektir. Şnurov yoldaşın verdiği örnekleri, Adana- Nusaybin demir yolunda işçilerin nasıl kurşuna dizildiğini bütün arkadaşlar bir kere daha hatırlasınlar.

Kemalizm demek, her türlü ilerici ve demokratik düşüncenin zincire vurulması demektir. Kemalizm’i övmeyen her türlü yayın faaliyeti yasaktır. İlerde Kemalist iktidar aleyhine herhangi bir yazının çıkabileceği ihtimali dahi, ya-

yın organlarının kapatılması için yeterli sebeptir. Sonu gelmez “örfi idareler” memleketi kasıp kavurmaktadır. Ve her bir “örfi idare” yıllarca sürmektedir. Meclis CHP’nin tepesindeki bir avuç yöneticinin ve onun değişmez başkanı M. Kemal’in elinde oyuncaktır. Anayasa da ve bütün yasalar da öyledir. Ülkeyi gerçekte ordu yönetmektedir.

Kemalizm demek, her alanda Türk şovenizminin kışkırtılması, azınlık milliyetlere amansız bir milli baskının uygulanması, zorla Türkleştirme ve kitle katliamı demektir.” (9)

Kemalizm’in anti-komünizm gerçekliği yüzyıllık Cumhuriyet tarihinin en kanlı sayfalarından biridir. Kemalizm, “fanatik bir anti-komünizm demektir.” diyen Komünist önder Kaypakkaya yoldaşa “kahpece işkencehanede katledilmiştir. M. Suphi ve yoldaşlarının katledilmesiyle başlayan bu tarihin her sayfasında devrimci, demokratik güçlerin, Komünistlerin, Kürt halkının kanı vardır. Sıkıyönetim mahkemeleri, DGM’ler, Olağanüstü Hal yasaları bu coğrafyada çoğu zaman olağan uygulamalar haline gelmiştir. Kitlel tutuklanmalar, yalnız askeri darbeler döneminde değil, başka dönemlerde de sürmüştür. AKP-MHP faşist iktidarıyla birlikte deyim yerindeyse zirve yapmıştır.

Kemalist iktidarla başlayan, sendikalaşma, grev yasakları sürmüştür. İşçi ve emekçilerin her türlü örgütlenme, hak arama mücadelesi devlet terörüyle bastırılmaya çalışılmıştır. İlerici- devrimci yayınlar yasaklanmıştır. Tıpkı bugün olduğu gibi iktidarı övmeyen, iktidarı eleştiren herkes hedef haline gelmiştir.

Cumhuriyetin kuruluşu döneminde M. Kemal’in elinde bir oyuncak olan devlet yönetimi, diğer “Şefler”, darbeci generallerle sürdürülmüştür. AKP-MHP iktidar koalisyonu ile birlikte ortada burjuva anlamda dahi, bir devlet mekanizması da kalmamıştır. Bunun yerinde kurumsal olarak her şeyini tek kişiye bağlandığı, çürümüş, çeteleşmiş bir yapı vardır.

Kısacası ‘Tek Adam’dan, ‘Tek Adam’a uzanan yüzyıllık tarihin her safhasında çeşitli milliyetlerden emekçi halkımıza karşı sürdürülen karşı- devrimci savaşın kanlı izleri vardır.

Keza Kaypakkaya yoldaşın Kemalist iktidarın niteliğine dair yaptığı değerlendirmeler bir yüzyıllık tarihi kapsar niteliktedir. AKP- MHP faşist iktidarının bugünkü uygulamalarının üzerinde yükseldiği ideolojik zemin Kemalizm’dir.

Elbette ki her şeyi tarihsel koşullar içinde ele alıp değerlendirdiğimizde karşımıza belli farklılıklar çıkabilir. Bu da oldukça anlaşılır bir durumdur. Dünyadaki gelişmeler, sınıfsal- ulusal mücadelenin gelişim düzeyi vb. tüm bu yeni gelişmeler ve değişim aynı zamanda nicel farklılaşmaları da etkileyen faktörlerdir. Burada asıl olan özdür.

Bu anlayışla baktığımızda, Kemalizm'in kanlı sopasının el değiştirerek günümüze kadar geldiği gerçeğini göreceğiz. Bu konu bağlamında özetleyecek olursak; Kemalizm, "Sol"'un elli yıllık bir kamburuydu. Diğer bir ifadeyle "Sol"'un doğru ve bağımsız düşünüş ve hareket tarzının önüne çekilen kara bir perdeydi.

Kaypakaya yoldaş, o kara perdeyi çekip aldı. Tüm eksikliklerine rağmen ardılları bu konudaki doğru düşünceleri savunmaya devam ettiler. Ama hala bu anti- komünist düşüncelerin kendini "sol" da tanımlayan kitlelerin üzerinde etkisi vardır. Özellikle siyasal İslamcı anlayışlara karşı Kemalizm bir seçenek olarak sunulmaktadır. Bu aldatıcı- anti MLM anlayışlara karşı Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda mücadeleyi kesintisiz bir şekilde sürdürme görevi önümüzde durmaktadır. Çünkü, bölgemizde ve yaşadığımız coğrafya da siyasal İslam'ın, dini gericiliğin ezilen halkların birleşik mücadelesi için bir engel, dağıtıcı bir rol oynadığı tartışılmaz bir gerçektir. Ama bu karşı devrimci, orta çağ zihniyetinin alternatifi Kemalizm değildir. Kemalizm tekçidir. Kürt ulusunu, azınlık milliyetleri yok sayma, yok etmenin ideolojisidir. Kemalizm, emperyalizme bağımlılık, halka düşmanlıktır.

Kaypakaya'da Kürt Ulusal Sorunu

Kaypakaya yoldaşın görüşlerine başvurmadan önce, hangi tarihi koşullarda bu düşüncelerin şekillendiğine bakmamız gerekir. Nesnel koşullardan soyut olarak yapılan her değerlendirme gerçeğin sınırlarını zorlar.

Kaypakaya yoldaşın Kürt Ulusal Sorununa ilişkin değerlendirmeleri, tarihsel koşullar içinde ele alındığında ileriye doğru atılmış büyük bir adımdır. Bu büyük adımın tarihsel önemi, dört parçaya bölünmüş Kürdistan coğrafyasının söz konusu tarihsel koşullardaki siyasal ve örgütsel durumuyla ilgilidir. Dönem açısından Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı, bağımsız veya birleşik Kürdistan fikrinin Kürt ulusu üzerindeki etki düzeyi ve bir bütün olarak bölgede ve dünyada sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerin durumu dikkate alınmalıdır.

Genel manada bağımsız Kürdistan perspektifiyle örgütlenip mücadele eden siyasal yapılar yok denilecek derecede azdı. 1946 yılında İran da kısa bir ömrü olan Mahabad Kürt Cumhuriyeti ve Irak Kürdistanı'nda özerklik taleplerini dahi, bir bütün olarak içermeyen bir çizgi ve mücadele tarihi söz konusudur. Türkiye Kürdistanı'nda ise, geçmişte yaşanan isyanlardan sonra, yeniden kültürel haklarla sınırlı taleplerle örgütlenmeye çalışan hareketler vardır. Gelecekte "sol" un önemli bir bölümü ise sosyal şovenizmin etkisi altındadır. Şeyh Sait Hareketinin değerlendirilmesinde olduğu gibi, Kürt hareketlerin arkasında

emperyalizm parmağı aranmaktadır. Bu hareketlerin demokratik muhtevası inkâr ediliyordu. Kaypakkaya yoldaş, Kürt Ulusal Sorununa yaklaşımda, ilk okları inkarcılığa, ırkçılığa ve sosyal şovenizme atarak taarruza geçmiştir.

Cumhuriyete, Kemalizm'e, devrimci, tarihsel bir rol biçenler, her zaman Kaypakkaya'nın fikirlerine mesafeli durmuşlardır. Bu düşüncelerin karanlıkta kalmasını istemişlerdir. Çünkü, Kaypakkaya'nın düşünceleri, Cumhuriyet felsefesi olan Kemalizm'in reddi üzerine kurulmuştur. Keza, Kürt Ulusal Sorununda sosyal şovenizmin etkisinde olanların, Kürt Ulusal Hareketlerinin, demokratik muhtevasını görmeyenlerin pratik olarak Kaypakkaya'nın düşüncelerine hürmet etmeleri beklenemez.

Bu ön açıklamadan sonra Kaypakkaya yoldaşa kulak verelim:

"Biz Komünistler; hiçbir imtiyazı savunmadığımız gibi, bu imtiyazı da savunmayız, savunmuyoruz. Kürt Milletinin devlet kurma hakkını olanca gücümüzle savunuruz ve savunuyoruz. Biz bu hakka sonuna kadar saygılıyız. Biz, Türklerin Kürtler üzerindeki (Ve başka milliyetler üzerindeki) imtiyazlı durumlarını destekleyemez. Biz, kitlelere bu hakkı tereddütsüz tanımayı öğretiriz, devlet kurma hakkının herhangi bir ulusun tekelinde imtiyaz olmasını reddetmeyi öğretiriz. Lenin yoldaş şunu diyor:

"Eğer ulusların ayrılma hakkı sloganını ileri sürmez ve onu savunamazsak, o zaman ezen ulusun sadece burjuvazisinin değil, ama feodal derebeylerinin ve despotizminin de oyununa gelmiş oluruz.

Bizim milli karakterdeki orta burjuvalarımız ve sosyal oportünistlerimiz, bir yandan imtiyazlara karşıymış gibi bir poz takınırken, öte yandan ve sinsice Türk burjuvazisi lehine mevcut imtiyazlara dört elle ve kıskançlıkla sarılıyorlar. Bu iki yüzlü bezirganlar, bir ellerini (açıkça) demokrasiye uzatırken, öteki ellerini (arkalarında) gericilere ve polis ajanlarına, azgın ve fanatik Türkes milliyetçiliğine, feodal ırkçılığa uzatıyorlar, onlarla suç ortaklığı yapıyorlar.

(...)Bunların sinsi milliyetçiliğiyle mücadele edilmeden, Türk işçileri ve emekçileri üzerinde, bu milliyetçiliğin izleri silinmeden çeşitli milliyetlere mensup işçiler ve emekçiler arasında, karşılıklı güven, birlik ve dayanışma sağlanamaz." (10)

Kaypakkaya yoldaşın, eleştirdiği sosyal oportünistlerin ve revizyonistlerin bir kesimi hakim ulus milliyetçiliğinin sözcüsü, egemen sınıfların suç ortağı durumuna gelmiştir. Bunların başında dünün şafak revizyonistleri geliyor. Bu karşı devrimci güruh tam da Kaypakkaya yoldaşın tanımladığı nokta da Türkes'in kurmuş olduğu faşist partinin müttefikidirler bugün.

Ama hala kendini "Sol"da tanımlayan ve sinsice hakim ulus milliyetçiliğini savunan, sahip olunan imtiyazların korunmasını isteyen oportünistler varlı-

ğını korumaya devam etmektedir. Bunlarla mücadele, Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkını savunmak dün olduğu gibi, bugünde güncel bir görev-dir. Hakim ulus milliyetçiliğinin önemli oranda emekçi yığınları zehirlediği bir dönemden geçiyoruz. Dolayısıyla “Sol” içindeki bu sinsi milliyetçiliğin, sosyal şovenizmin etkileri kırılmadan, zayıflatılmadan, çeşitli milliyetlerden işçi ve emekçilerin birliğini sağlamak mümkün değildir.

Hakim ulus milliyetçiliğinin halklar arasında ektiği düşmanlık tohumları, derinleştirdiği güvensizlikler, ancak Özgürce Ayrılma Hakkının savunulmasıyla, her türlü imtiyaza karşı tereddütsüzce mücadele etmekle mümkün olabilir.

Kaypakkaya yoldaş, şu gerçeklere işaret ediyor:

“Faşist iktidarların bile açıkça savunma cesareti göstermedikleri koman-do zulümlerini alçakça savunmaya yeltenen Doğan Avcıoğlu’nun da aynı id-dia’ya sarılması, yine ibret vericidir. Bir milletin kendi kaderini tayin hakkı, emperyalizme alet oldukları veya olabilecekleri iddiasıyla kısıtlanamaz veya ortadan kaldırılamaz; böyle bir iddiayla bir milletin “ezilmesi ve gadre uğra-ması” savunulamaz. Kaldı ki, Söz konusu dönemde bizzat Türk hükümeti, İngi-liz ve Fransız emperyalistleriyle iş birliği halindedir. Proletaryanın Milli mese-ledeki temel şiarı, her şart altında aynıdır.:

“Bir Millet ya da bir dil için imtiyaza hayır! Bir milli azınlığın en ufak bir ölçüde dahi olsa ezilmesine ya da gadre uğramasına hayır!” (Lenin) (11)

Kürtleri yok etmekten, yok saymadan başka bir politikası olmayan TC ve bölgenin diğer gerici devletlerine karşı mücadelenin ciddi zorluklar içerdiği de ortadadır. Dolayısıyla Proleter Hareket, Kürt Ulusal Sorununda, yani ezen ve ezilen ulus çelişkisinin çözümünde, daima bu nesnel durumu dikkate alarak tutumunu belirleyecektir. Bu haklı mücadelenin demokratik muhtevasını asla gözardı etmeyecektir.

Sözü İbrahim yoldaş bırakalım:

“Kürt milli hareketi genel bir demokratik muhteva taşır. Çünkü bir yönüyle ezen ulusun hakim sınıflarının zulmüne, zorbalığına, imtiyazlarına, bencil çıkarlarına karşı yönelmiştir. Milli baskının kaldırılması, Milliyetler arasında eşitliğin sağlanması, hakim ulusun hakim sınıflarının imtiyazlarının kaldırılması, dil üzerindeki yasaklanmaların ve sınırlamaların son bulması, her alan-da uluslar arasında eşitliğin ve ulusal devlet kurma eşitliğinin tanınması, bütün bunlar demokratik ve ilerici taleplerdir.”

Kaypakkaya yoldaş, aynı zamanda Lenin yoldaşın şu değerlendirmesine de dikkat çekiyor.

“Her ezilen ulusun burjuva milliyetçiliği, zulme karşı yönelmiş olan genel demokratik muhteva taşır ve bizim, ulusal imtiyazları sağlama eğiliminden bunu kesin olarak ayırt ederek kayıtsız, şartsız desteklediğimiz işte bu muhtevadır.” (12)

Kaypakkaya yoldaşın, söz konusu tarihi kesitte, Kürdistan’ın ayrılması, yani, Kürt Ulusu ayrılmaya karar verdiğinde proleter hareketin tutumu ve yine “Kürdistan’ın birleştirilmesinin parti programına konulması” vb. konular hakkındaki düşünceleri de güncelliğini korumaya devam etmektedir.

Dolayısıyla bu konularda da kısa bazı hatırlatmalar yapmak istiyoruz.

“Türkiye’de Kürt milli hareketi, henüz ayrılma talebini açıkça formüle etmiş değildir. Bugün Kürt milli hareketinin açıkça formüle ettiği talepler, Kürtçenin okuma, yazma ve konuşmada serbest bırakılması, Radyo da Kürtçe yayınlar yapılması, “Milli kültür”ün (gerçekte Kürt burjuva ve toprak ağalarının kültürünün) serbestçe yayılmasını köstekleyen engellerin kaldırılması, asimilasyon politikasına son verilmesi, Kürtçe eğitim yapan okulların olması, kendi kaderini tayin hakkının tanınması vb. dir.

(....)

Bugün Kürt milli hareketinin ayrılmayı açıkça formüle etmemiş olması, yarın da etmeyeceği anlamına gelmez. Fakat iki ulusun burjuva ve toprak ağaları sınıfları arasında çeşitli uzlaşmalarda mümkündür; bunu da aklımızdan çıkarmayalım. Nitekim Irak’ta Barzani hareketi kısmi bir özerklikle yetinmiştir. Ayrıca Kürt milli hareketinin bir kanadı ayrılmayı savunurken, bir başka kanadı aksini de savunabilir. Bu nedenlerle henüz dereyi görmeden paçayı sıvamayalım.” (13)

Kaypakkaya yoldaşın, yukarı da dikkat çektiği temelde Kürt coğrafyasında gelişmeler yaşandı; yaşanmaya da devam ediyor. “Ayrılma” fikri, T. Kürdistanı’nda bir dönem daha bir ağırlık kazandı. Geline aşamada ise, tüm parçalarda “uzlaşma” fikri daha ön planda; bu tamda önder yoldaşın dikkat çektiği gibi, “ayrılma” düşüncesinin yok olduğu anlamına gelmez.

Yine tüm parçalarda ağırlıklı olan ulusal temelindeki örgütlenmelerdir. Hiç kuşkusuz her parçada diğer halklarla ittifak, birleşik bir mücadele geliştirme anlayışı da söz konusudur. Son anlayışın giderek güçlenmesi, dünyada ve bölgede enternasyonalist düşünüş tarzının geniş yığınları etkileme düzeyinden bağımsız değildir. Burada altını çizmeye çalıştığımız devrimci ve sosyalist fikirlerin yığınları etkileme düzeyidir.

Yine son elli yıllık bir dönemde de yaşanan değişimler söz konusudur. Bu değişimlere uygun olarak pratik tutumlar geliştirme görevi proleter hareketin

önünde durmakta. Kaypakkaya yoldaşın izlemiş olduğu bilimsel tutum da, bu yönlü adımların atılmasını emreder niteliktedir.

Son olarak, bir kez daha Kaypakkaya yoldaşa kulak verelim. Onun demokratik halk diktatörlüğü sisteminde çözüm olarak sunduğu anlayışı kavramak ve bugün nelerin yapılabileceğini sorgulamak göreviyle de yüzyüzeyiz:

“Marksist- Leninist hareketin demokratik halk diktatörlüğü sisteminde milli meseleye getireceği çözüm şudur:

Demokratik halk diktatörlüğü sisteminde bütün milletlerin ve dillerin tam eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu dil tanınmayacak, halka bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Halk devletinin ana yasası, herhangi bir milletin, herhangi bir imtiyaza sahip olmasını ve milli azınlığın haklarına herhangi bir tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır.

Her ulusa, kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için özellikle yaygın bölgesel özerklik ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim gereklidir. Bu özerk ve kendi kendini yöneten bölgelerin sınırları, ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb. temeli üzerinde, bizzat mahalli nüfus tarafından tayin edilecektir.

Milli meseledeki temel şiarımızı bir kere daha tekrarlayalım:

“Bütün uluslar için tam hak eşitliği; ulusların kendi kaderini tayin etme hakkı, bütün ülkelerin işçilerinin (ve ezilen halkların) birleşmesi.” (14)

Kaynaklar:

- 1) V. İ. Lenin Devlet ve Devrim Almanca baskı S. 9
- 2) (age. S. 9)
- 3) İbrahim Kaypakkaya Bütün Eserler. Nisan Yayıncılık. S. 391
- 4) (age. S. 397)
- 5) (age. S. 374)
- 6) (age. S. 380)
- 7) (age. S. 376)
- 8) (age. S. 358)
- 9) (age. S.405)
- 10) (age. S. 234)
- 11) (age. S. 239)
- 12) (age. S. 247)
- 13) (age. S. 258)
- 14) (age. S. 268)

“O’ndan devralınan mevzi daha ileriye taşınacaktır. Hiç kuşkusuz ki Kaypakkaya tam da bu nedenle; sınıf mücadelesi, işçi sınıfı ve ezilen halklar varoldukça, enternasyonal proletaryanın bilimi yaşadıkça ileri sürdüğü tezleri hakim sınıflar açısından tehlikeli olmaya, işçi sınıfı ve ezilen halklar açısından ise yol göstermeye devam edecektir.”